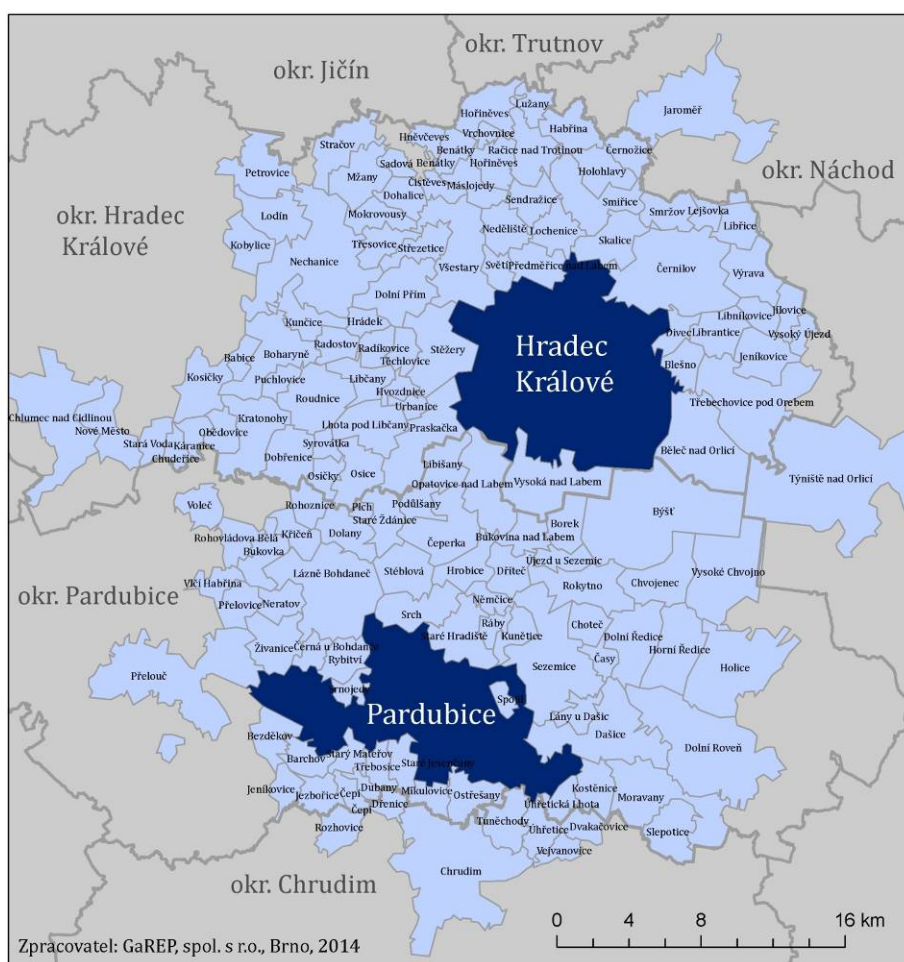

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace

„Vyhodnocení vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů“

ŘÍJEN 2015

© **EKOTOXA s.r.o.**

Fišova 403/7, 602 00 Brno – Černá Pole

tel. 558 900 010, fax 558 900 011, e-mail: emc@ekotoxa.cz

Název koncepce: **Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace**

Předkladatel koncepce: **Statutární město Pardubice**

Pernštýnské náměstí 1
530 21 Pardubice
IČO: 00274046

Oprávněný zástupce předkladatele koncepce

Ing. Martin Charvát, primátor statutárního města Pardubice
Email: Martin.Charvat@mmp.cz , Tel.: +420466859502

Kontaktní osoba ve věcech technických

Miroslav Janovský, Odbor rozvoje a strategie Magistrátu města
Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice
Email: miroslav.janovsky@mmp.cz , Tel.: +420466859417

Zpracovatel vyhodnocení

EKOTOXA s.r.o.

Fišova 403/7, 602 00 Brno – Černá Pole
Email: emc@ekotoxa.cz , Tel.: +420 558 900 010

Kontaktní osoba ve věcech technických

Mgr. Zdeněk Frélich

Email: zdenek.frelích@ekotoxa.cz , Tel. 777 024 136

autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů
na životní prostředí

autorizovaná osoba pro posuzování vlivů na soustavu Natura 2000,
dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zpracovatelé vyhodnocení

Mgr. Zdeněk Frélich

Mgr. Klára Rausová

Ing. Jiří Hon

Mgr. Pavla Škarková

Mgr. Přemysl Pavka

EKOTOXA s.r.o.
-6- Fišova 403/7
602 00 Brno, Černá Pole
IČ: 64608531, DIČ: CZ64608531

OBSAH

ÚVOD	7
1. OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM.....	9
1.1 POPIS HLAVNÍCH VAZEB NA NADŘÁZENÉ DOKUMENTY	12
2. INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE	14
2.1 VYMEZENÍ ÚZEMÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY	14
2.2 GEOLOGIE, GEOMORFOLOGIE – HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ	16
2.3 VODA A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ.....	17
2.3.1 Zásobování pitnou vodou	18
2.3.2 Čištění odpadních vod	19
2.3.3 Kvalita vod.....	19
2.3.4 Plavba a hydroenergetika	21
2.3.5 Povodňové ohrožení a eroze	22
2.4 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY	22
2.4.1 Chráněná území	22
2.4.1.1 Natura 2000	25
2.4.2 Migrační prostupnost krajiny a ekologická stabilita	26
2.5 OVZDUŠÍ	28
2.5.1 Emisní bilance	28
2.5.2 Imisní situace	29
2.5.3 Vytápění	31
2.5.4 Hlukové znečištění	32
2.6 ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ	33
2.7 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	34
2.8 OBYVATELSTVO A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	35
2.8.1 Demografické charakteristiky	35
2.8.2 Cílová populace	36
2.8.3 Determinanty zdraví	38
2.8.3.1 Životní prostředí	39
2.8.3.2 Socioekonomické determinanty	40
2.8.3.3 Zdravotní péče	41
2.9 PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE	41
3. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY	43
4. VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	44
5. CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI, A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ.....	45
5.1 STÁTNÍ POLITIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR	45
5.2 DALŠÍ VÝZNAMNĚJŠÍ DOKUMENTY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ	47
5.2.1 Státní program ochrany přírody a krajiny ČR (MŽP 1998, aktualizace 2009)	47
5.2.2 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR (MŽP, 2005)	49
5.2.3 Strategie udržitelného rozvoje ČR (MŽP, 2004).....	50
5.2.4 Národní program snižování emisí ČR (MŽP, 2007)	50

5.2.5	Plán oblasti povodí horního a středního Labe.....	50
5.2.6	Program zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje	51
5.2.7	Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje.....	51
5.2.8	Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2003-2020)	52
5.2.9	Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí.....	53
5.2.10	Další strategické dokumenty v oblasti	53
5.3	HLAVNÍ CÍLE VE VZTAHU K ŽP A STANOVENÍ REFERENČNÍHO RÁMCE.....	54
6.	ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	56
6.1	POSTUP HODNOCENÍ.....	56
6.1.1	Tabulkové orientační vyhodnocení vlivů.....	56
6.2	OPATŘENÍ A PODOPATŘENÍ UVEDENÉ V KONCEPCI	57
6.3	POSOUZENÍ VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	59
6.3.1	Strategický cíl 1: Udržitelná aglomerace	59
6.3.2	Strategický cíl 2: Chytrá a kreativní aglomerace	61
6.4	POSOUZENÍ KUMULATIVNÍCH A SYNERGICKÝCH VLIVŮ	64
7.	PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZÁVAŽNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z PROVEDENÍ KONCEPCE	65
8.	VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽDOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ.....	66
9.	STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVŮ KONCEPCE NA ŽP.....	67
9.1	INDIKÁTORY POUŽITÉ PRO HODNOCENÍ NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE.....	67
9.2	MONITOROVACÍ UKAZATELE (INDIKÁTORY) VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	67
10.	POPIS PLÁNOVANÝCH OPATŘENÍ K ELIMINACI, MINIMALIZACI A KOMPENZACI NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZJIŠTĚNÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE.....	69
11.	STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTU	70
12.	VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	71
13.	NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ	72
14.	SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	73
14.1	VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ VYPLÝVAJÍCÍCH ZE ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ	76
15.	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA	78
16.	PŘEHLED LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	83

ÚVOD

Následující dokument se zabývá posouzením koncepce „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“ dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů. Hodnocení je strukturováno dle požadavků Přílohy 9 k tomuto zákonu - Náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Dle závěru zjišťovacího řízení Ministerstva životního prostředí - Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence - č.j. 5077/ENV/15 – ze dne 30. 1. 2015 k této koncepci vyplývá, že:

„Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ je koncepcí, která naplňuje dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, proto bude zpracováno vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10e zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Vyhodnocení požadujeme zpracovat nejen v rámci základních zákonných požadavků daných § 2, § 10b a přílohou č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale také se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení, zejména:

1) Vyhodnotit soulad Strategie ITI KHK - PK s relevantními koncepcemi na úrovni statutárního města Hradec Králové a Pardubice a Královéhradeckého a Pardubického kraje. Vyhodnotit, zda Strategie ITI KHK - PK naplňuje cíle stanovené ve schválených národních koncepčních dokumentech - Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR - 2005, Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR - 2009, Státní politika životního prostředí ČR na období 2012 - 2020.

2) Vyhodnotit soulad Strategie ITI KHK - PK se strategickým dokumentem „Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí“ a zda zohledňuje cíle a opatření „Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století“.

3) Vyhodnotit vliv Strategie ITI KHK - PK na veřejné zdraví ve smyslu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s důrazem na specifické cíle SC 1.2 a SC 1.3 a na problematiku dopravního hluku.

4) Vyhodnotit vliv koncepce na zvláště chráněná území (ZCHÚ) v Hradecko – pardubické metropolitní oblasti; zároveň vyhodnotit, zda realizací opatření uvedených zejména v rámci PO1 (budování páteřních cyklostezek, budování poldrů a retenčních nádrží, čištění vodotečí) nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany dotčených ZCHÚ.

5) S ohledem na výše uvedený bod ve vyhodnocení navrhnout případná opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci negativních vlivů na zvláště chráněná území.

6) Vyhodnotit vliv v koncepci navržených opatření ve vztahu k obecné ochraně přírody a krajiny (vliv na krajinný ráz, významné krajinné prvky, přírodní parky, územní systém ekologické stability).

7) Vyhodnotit, zda a jak Strategie ITI KHK - PK zohledňuje cíle a opatření aktualizovaného Programu zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje a aktualizovaného Programu zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje, včetně Národního programu snižování emisí a Programu zlepšování kvality ovzduší; zároveň vyhodnotit soulad s nově připravovanými programy zlepšování kvality ovzduší.

8) Vyhodnotit, do jaké míry Strategie ITI KHK - PK přispěje k prevenci a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí a zda je problematika odpadového hospodářství řešena v rámci Strategie ITI KHK - PK v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle § 9a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

9) Vyhodnotit možné vlivy koncepce na pozemky určené k plnění funkcí lesa včetně jejich ochranných pásem zejména s ohledem na přirozenou obnovu a zakládání lesních porostů, zvyšování biodiverzity porostů, zakládání prvků rozptýlené zeleně v krajině.

10) Vyhodnotit, zda a jak jsou ve Strategii ITI KHK - PK zohledněny zásady ochrany ZPF a využívání tzv. brownfields; zároveň vyhodnotit vliv koncepce na fragmentaci krajiny.

11) Závěr zjišťovacího řízení a všechna vyjádření, která MŽP obdrželo v průběhu zjišťovacího řízení, je nezbytné ve vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví vypořádat.

Jelikož příslušné orgány ochrany přírody svým stanoviskem podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) nevyloučily významný vliv na území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá tato koncepce hodnocení důsledků na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle § 45h a §45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

V hodnocení požadujeme uvést jasný výrok, zda koncepce, popř. některý v ní blíže specifikovaný záměr, bude mít významný negativní vliv na území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Dále je nutné při tomto hodnocení zohlednit zejména relevantní připomínky příslušných orgánů ochrany přírody a krajiny.

V případech, kdy budou hodnoceny varianty řešení, požadujeme uvedení jasného výroku, zda jsou jednotlivé varianty přípustné nebo nepřípustné, popř. podmíněně přípustné. Dále požadujeme určení pořadí jednotlivých variant z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, ve kterém jsou jednotlivé varianty přípustné a za jakých podmínek, včetně navržení a posouzení opatření k předcházení nepříznivých vlivů, popř. k jejich vyloučení, snížení, zmírnění anebo kompenzaci. Výrok se může lišit k jednotlivým variantám. “

Vyhodnocení je tedy zpracováno v souladu s těmito požadavky a požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a dalších souvisejících zákonů. Posouzení vlivů na soustavu Natura 2000 je zpracováno v rámci samostatného dokumentu, který je nedílnou součástí tohoto vyhodnocení.

1. OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace je střednědobým koncepčním dokumentem zaměřeným zejména na plánovací období 2014-2020 (2022). Věnuje se vybraným rozvojovým (prioritním) oblastem rozvoje na území této aglomerace, které jsou považovány za klíčové pro jeho další rozvoj v příštích letech a současně financovatelné v rámci operačních programů na dané plánovací období. Koncepce současně zohledňuje další koncepční a strategické dokumenty pro řešené území.

Zpracování Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace reaguje zejména na požadavky nového plánovacího období 2014 – 2020(22), které je důležité jak na lokální, tak na krajské, národní i evropské úrovni a ve kterém bude kladen důraz na provázanost a synergické působení intervencí v území a současně na územní dimenzi dílčích investic.

Koncepce by měla být zásadní dokumentem pro realizaci klíčových investic v metropolitní oblasti, které budou řešit problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů.

Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast představuje zásadní dokument pro realizaci klíčových investic v metropolitní oblasti, které budou řešit problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů (dále jen "ESIF").

V dokumentu jsou v analytické části prostřednictvím socioekonomické analýzy identifikovány problémy a potřeby, které jsou dále shrnuty do SWOT analýzy a rozpracovány do logického schématu problémů a potřeb. Zároveň jsou identifikovány klíčoví stakeholderi pro rozvoj území.

Ve strategické části je definována vize, strategické cíle a jednotlivé specifické cíle a opatření, a to ve vazbě na programy financované z evropských strukturálních fondů. Ve strategické části je deklarována vazba na horizontální témata a také vazba na strategické a koncepční dokumenty celorepublikové či regionální působnosti. V navazující implementační části (která není posuzována, ale v rámci vyhodnocení je z ní taktéž vycházeno) je obecně nastíněn proces způsobu řízení ITI. Nedílnou součástí implementace dokumentu je nastavení systému monitorování a hodnocení strategie. Dokument je doplněn přílohami v podobě mapy území a seznamu obcí aglomerace, finančního plánu a harmonogramu a analýzy rizik.

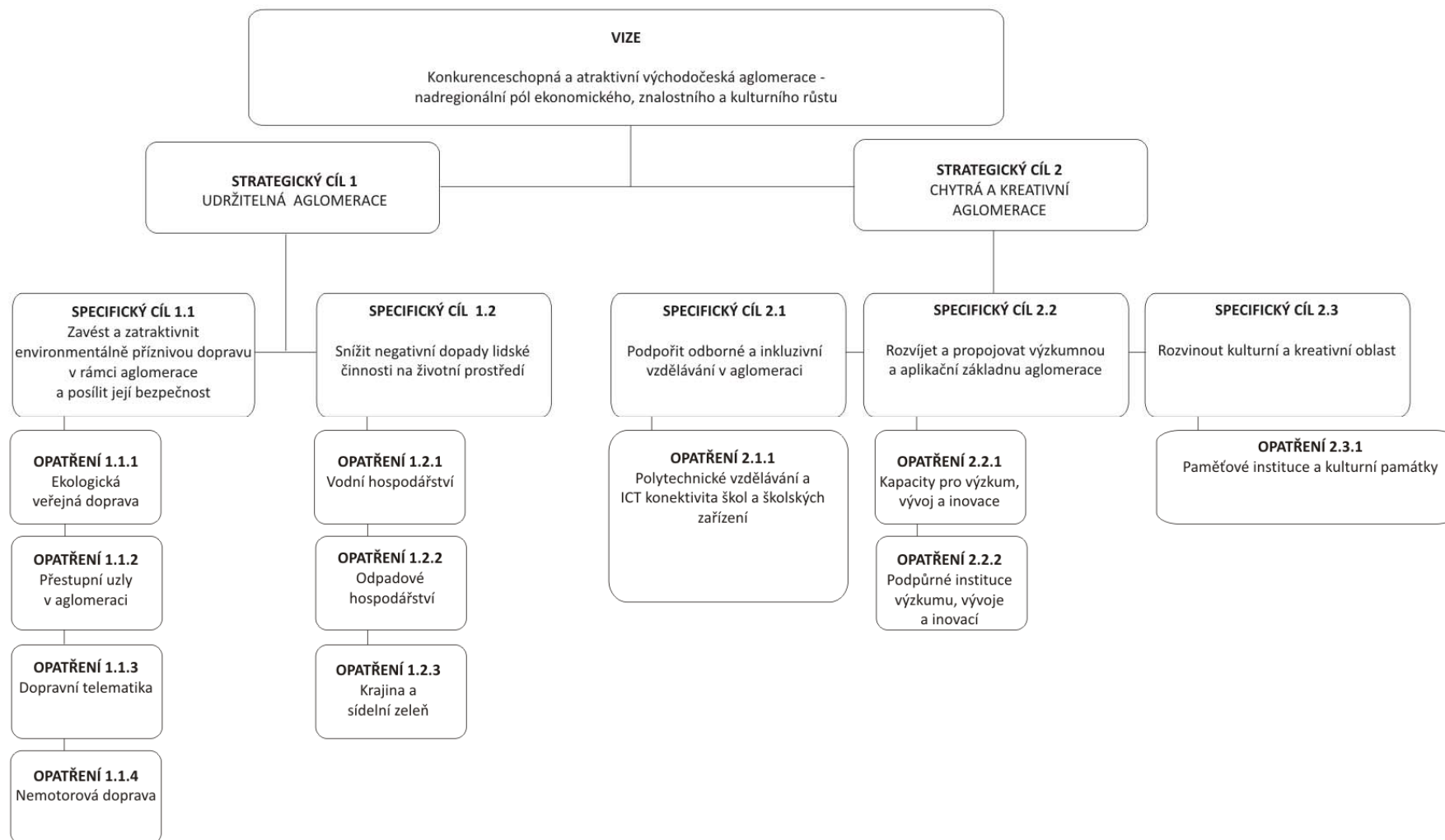
Dokument byl zpracován dle aktuálních verzí Manuálu pro integrované územní investice ITI a Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020. Jeho zpracování je možno rozdělit do následujících na sebe navazujících částí:

- Popis území a zdůvodnění jeho výběru
- Analytická část
- Strategická část
- Implementační část
- Přílohy

Součástí analytické části je také popis aktuálního stavu životního prostředí a identifikace problémů v této oblasti. Strategie vznikala kombinací expertního a komunitního přístupu. V průběhu přípravné fáze této strategie probíhala jednání a konzultace s jednotlivými významnými představiteli v území. Uskutečnila se setkání s představiteli samospráv a MAS z celého území aglomerace (zvláště v Hradecké a Pardubické části), individuální setkání s představiteli větších měst aglomerace (Chrudim, Jaroměř, Přelouč, Chlumec nad Cidlinou), individuální jednání se zástupci nositele projektu Meziobecní spolupráce Svazu měst a obcí ČR, společná jednání zástupců ITI a RIS 3 manažerů a dalších aktérů v rámci výzkumu a vývoje. Zároveň se uskutečnilo projednání zaměření ITI se zástupci významných stakeholderů v území (dopravní podniky,

technické služby měst, nemocnice, univerzity, firmy v oblasti VaV). Při přípravě návrhové části proběhla také řada setkání se zástupci ministerstev a pořizovatelů operačních programů.

Struktura a obsah návrhové/strategické části včetně vzájemných vazeb je následující:

1.1 POPIS HLAVNÍCH VAZEB NA NADŘÁZENÉ DOKUMENTY

Vazba koncepce k jiným koncepčním dokumentům je popsána přímo v dokumentu samotném, tj. kapitola – Vazba na strategické dokumenty. Tato kapitola mapuje strategické dokumenty na úrovni obcí/měst a jednak na vyšší úrovni. Jsou zde řešeny vazby na základní stávající i připravované strategické, koncepční a analytické dokumenty na úrovni lokální, regionální, národní a mezinárodní.

Základní dokumenty měst a obcí představují územní plány, strategické plány a rozpočty. Podrobněji jsou v rámci zájmového území hodnoceny pochopitelně vazby na koncepční dokumenty měst Pardubice a Hradec Králové.

Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast vychází ze strategických a programových dokumentů zpracovaných na národní, krajské a regionální úrovni, které mají zásadní vazbu na Kohezní politiku v období 2014+ a budou mít rozhodující vliv také na rozvoj území v následujícím období. Přehled těchto dokumentů s vazbou na koncepci je uveden níže. Zásadní dokumenty jsou zde hierarchicky řazeny od nadnárodní úrovně až po úroveň krajskou a regionální. Soulad „Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ s relevantními dokumenty je v koncepci doložen tematickým a obsahovým zaměřením prioritních os, oblastí podpory, kritických oblastí. Hodnoceny byly tyto dokumenty:

Použité dokumenty na národní a mezinárodní úrovni:

- Strategie Evropa 2020
- Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020
- Národní program reforem České republiky 2014
- Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014 - 2020
- Politika územního rozvoje České republiky
- Aktualizovaná Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR 2003-2012
- Strategie ochrany před povodněmi na území ČR
- Národní program snižování emisí ČR
- Integrovaná strategie podpory kultury do roku 2020
- Státní kulturní politika na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025)
- Dopravní politika ČR na období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy ČR
- RIS3 strategie České republiky

Hlavní použité dokumenty na krajské a regionální úrovni:

- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje
- Program rozvoje Pardubického kraje pro období 2012-2016 (aktualizace z roku 2011, výhled do roku 2020)
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020
- RIS3 strategie Pardubického kraje
- RIS3 strategie Královéhradeckého kraje
- Program rozvoje příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných Královéhradeckým krajem na rok 2014-2020

- Koncepce rozvoje muzejnictví Pardubického kraje
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje
- Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje
- Plán odpadového hospodářství Pardubického kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny Královéhradeckého kraje
- Koncepce ochrany přírody Pardubického kraje
- Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje
- Program zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje

Hlavní použité dokumenty na úrovni měst:

- Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030
- Strategický plán rozvoje města Pardubic pro období 2014 – 2025
- Územní plán města Pardubice
- Územní plán města Hradec Králové
- Integrovaný plán rozvoje města Chlumec nad Cidlinou 2010 – 2015
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Třebachovicko 2008 – 2015
- Akční plán Strategického plánu rozvoje města Chrudimě pro roky 2012 – 2015
- Aktualizace Strategického plánu rozvoje města Jaroměř 2011 -2015
- Strategie rozvoje města Lázně Bohdaneč
- Program rozvoje města Holic 2013 – 2020
- Strategický plán města Týniště nad Orlicí 2008 – 2020
- Koncepce rozvoje cyklistické dopravy v Hradci Králové
- Koncepce bezbariérovosti města Pardubic

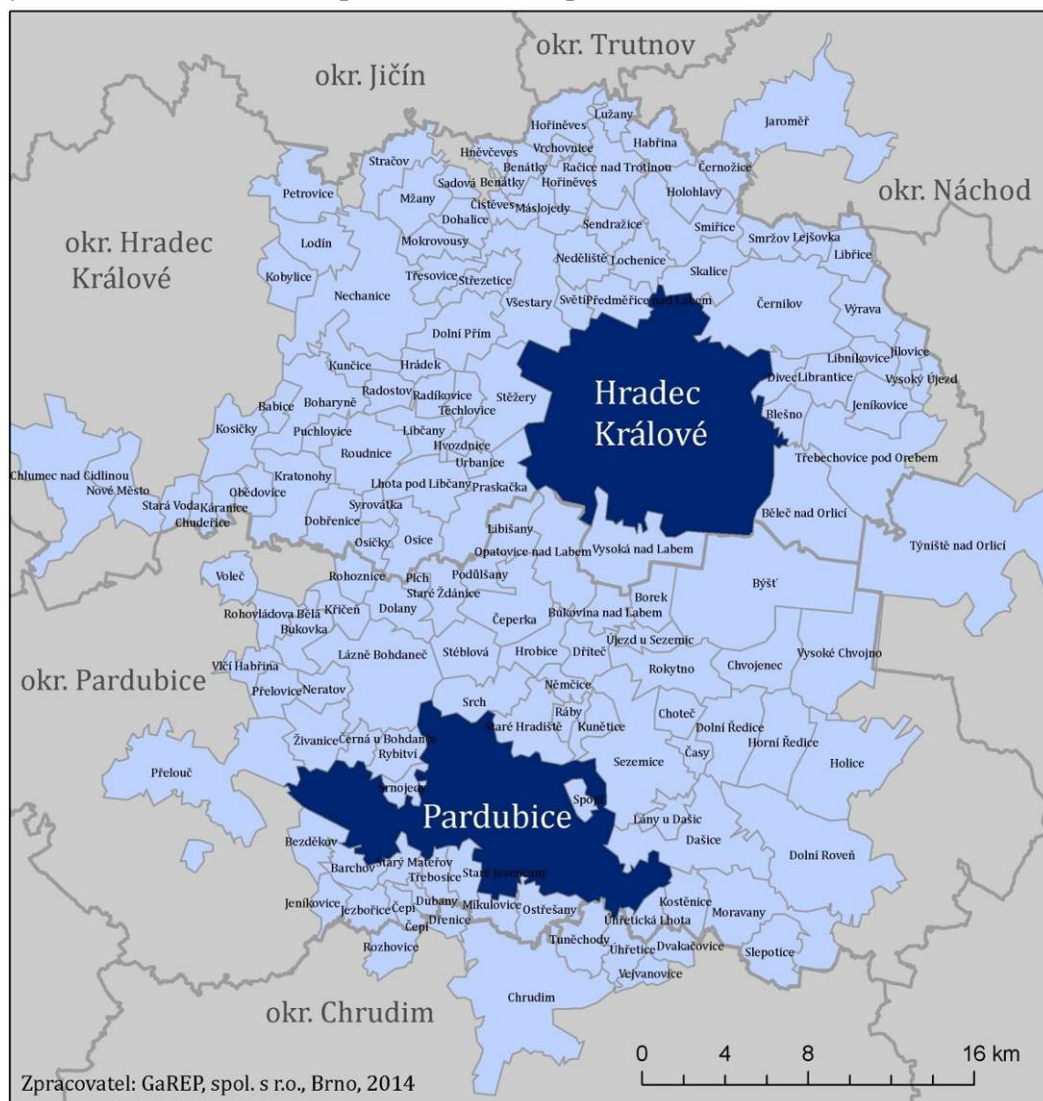
Tyto dokumenty byly současně využity jako podklad pro tvorbu koncepce.

2. INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE

2.1 VYMEZENÍ ÚZEMÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

Hradecko-pardubická metropolitní oblast se nachází v NUTS 2 Severovýchod a skládá ze dvou krajských měst – Hradce Králové a Pardubic, které tvoří jádra oblasti, a jejich funkčního zázemí. V rámci ČR se jedná o jedinečnou aglomeraci se dvěma rovnocennými jádry se silnou dvoujadernou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, z nichž značná část má mezinárodní význam. Vazby mezi jadernými městy aglomerace Hradcem Králové a Pardubicemi silně působí na okolí a velkou měrou ovlivňují konkurenceschopnost celého regionu. Díky velkému významu je Hradecko-pardubická aglomerace zmiňována ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014–2020, Politice územního rozvoje ČR nebo v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého i Pardubického kraje.

Obr. 1: Vymezené území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Zdroj: Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast

V návaznosti na hlavní funkce jádrových měst bylo vymezení metropolitní oblasti založeno zejména na vyjíždkových vztazích širokého okruhu obcí k centrálním jádrům aglomerace a dalších kritériích, jako je administrativní příslušnost k okresům nebo ORP apod. Vyjížďka byla brána celková, tj. vyjíždějící do zaměstnání a do škol souhrnně. Takto sledovaná vyjížďka dobře reflektuje identifikované funkce jádrových měst (zaměstnavatel, centrum vzdělání, služby atd.).

Hradecko-pardubická metropolitní oblast zahrnuje území 2 krajů a 5 okresů. Ve vymezeném území se nachází 145 obcí – viz mapa výše, z nichž má celkem 14 obcí statut města. Krajskými městy jsou statutární města Pardubice a Hradec Králové. Území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti tvoří 8 obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 13 obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ).

Takto vymezená metropolitní oblast má celkem 335 118 obyvatel (k 31. 12. 2013), rozlohu 1 320,4 km², hustotu 253,8 obyvatel/km² a její součástí je celkem 145 obcí, z nichž 14 má statut města. Svou rozlohou zasahuje především do okresů Hradec Králové, Pardubice a částečně do blízkého okresu Chrudim. Z dalších okresů do území zasahují již pouze města Týniště nad Orlicí (okr. Rychnov nad Kněžnou) a Jaroměř (okr. Náchod), která přirozeně spádují do jádrových měst aglomerace. Seznam obcí aglomerace je přílohou tohoto dokumentu.

Hlavní působnost koncepce bude směřovat do území měst Hradec Králové a Pardubice jako přirozených center/jader této aglomerace.

Přehled celků, do jejichž území koncepce plně nebo alespoň částečně zasahuje, je uveden zde:

- Kraje:
 - Pardubický
 - Královéhradecký
- Okresy
 - Pardubice
 - Hradec Králové
 - Rychnov nad Kněžnou
 - Náchod
 - Chrudim
- SO ORP
 - Hradec Králové
 - Pardubice
 - Chrudim
 - Přelouč
 - Nový Bydžov
 - Jaroměř
 - Kostelec nad Orlicí
 - Holice
- Obce s pověřeným obecním úřadem
 - Nový Bydžov
 - Nechanice
 - Hradec Králové
 - Smiřice
 - Jaroměř
 - Třebechovice pod Orebem
 - Týniště nad Orlicí
 - Holice

- Pardubice
- Chrudim
- Heřmanův Městec
- Přelouč
- Lázně Bohdaneč
- Chlumec nad Cidlinou
- Obce – celkem 145 obcí – viz mapa

Je nutno zdůraznit, že hlavní působení koncepce je především do měst Hradec Králové a Pardubice.

2.2 GEOLOGIE, GEOMORFOLOGIE – HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Geomorfologicky zahrnuje zájmové území velkou část oblasti Východočeské tabule, která spadá pod subprovincii České tabule v rámci provincie České vysočiny. Západní a střední část území leží v celku Východolabské tabule, menší část na východě se nachází v celku Orlické tabule a nejmenší jižní část spadá do celku Svitavské pahorkatiny.

Východolabská tabule představuje plochou pahorkatinu v povodí řeky Labe. Reliéf je jen slabě členitý a tvořený pleistocenními říčními terasami a údolními nivami, strukturně denudačními plošinami a plochými hřbety. Střední nadmořská výška je 250 m a nejvyšším bodem je vrch Na Šancích s výškou 353 m, který už však leží mimo zájmovou oblast několik kilometrů sz. od Jaroměře.

Z hlediska reliéfu je podobná východněji ležící plochá pahorkatina Orlické tabule, jejíž stavba je také charakteristická kvartérními říčními terasami a nivami Orlice, Úpy a Metuje a strukturně denudačními plošinami a plochými hřbety. Střední nadmořská výška je 290 m a nejvyšším vrchol U Rozhledny leží na hranici studované oblasti a dosahuje nadmořské výšky 451 m.

Jižně ležící celek Svitavské pahorkatiny je budován také kvartérními říčními terasami, údolními nivami a denudačními plošinami a plochými hřbety. Typické jsou pro něj také souběžné asymetrické antiklinály a synklinály. V zájmové oblasti je zastoupen jen částí podcelku Chrudimské tabule, který dosahuje spíše nižších nadmořských výšek kolem 250 m s nejvyšším bodem Podhůra (356 m) jižně od Chrudimi.

Z geologického hlediska je území součástí platformního pokryvu českého masivu a je budováno zejména horninami východní části české křídové tabule. Ta se skládá z mocných subhorizontálně uložených souvrství mořského původu. Hlavní náplň představují zejména pískovce a jílovce až slínovce, které místy přecházejí až do opuk. Přítomny jsou také vložky vápenců. Česká křídová tabule je porušena řadou zlomů, které souvisejí s hlavní zlomovou strukturou – labským lineamentem, který ve směru SZ-JV prochází v podloží pánve a tvoří hranici mezi regionálně-geologickou oblastí lužickou a středočeskou.

Největší mocnost pánve v zájmové oblasti je ve střední části, která je na povrchu zastoupena vápnitými jílovci až slínovci březenského souvrství. Severovýchod a jihozápad zájmové oblasti představuje okrajové části pánve. Na povrch zde vystupují – vzhledem k pánevnickému prohnutí směrem ke středu – starší vápnité slínovce s polohami jílovitých vápenců jizerského souvrství, tvořící podloží centrální části pánve.

Horizontální uložení vrstev a střídání propustných pískovců s nepropustnými jílovci vytváří ideální podmínky pro akumulaci podzemních vod a to dokonce v několika nad sebou ležících kolektorech. Voda vsakující na okrajích se sbíhá do nejnižší položené středové části pánve. Zde pak mohou vznikat oblasti napjatých zvodní s artéskou vodou, která při navrtání sama vytéká na povrch.

Sedimenty české křídové tabule místy protínají terciérní neovulkanity – nejznámějším příkladem je Kunětická hora, budovaná sukem trachybazaltu a kontaktně přeměněných hornin (porcelanit). V oblasti se vyskytují také neovulkanické žilné nefelinity.

Velká část zájmové oblasti je překryta kvartérními sedimenty, které mohou místy vytvářet mocné akumulace. Jedná se zejména o písek a štěrk říčních teras, které jsou pleistocenního i holocenního stáří. S říčním prostředím souvisí také sedimentární výplně starých říčních ramen – slatina a rašelina. V oblasti údolních svahů nalezneme deluviální sedimenty. Dále se zde vyskytují rozsáhlé oblasti navátých písků, spraší a sprašových hlín.

Z nerostných surovin má oblast Pardubic a Hradce Králové především velké zásoby šterkopísků na říčních terasách, které jsou již na mnoha místech těženy a mnohde jsou také chráněny vymezením CHLÚ. Nachází se zejména podél Labe v severní části a podél Orlice ve východní části území. V jihozápadní části území jsou pak ložiska vázána zejména na naváté písky a terasy na pravém břehu Labe. Další surovinou jsou písky sklářské a slévárenské v několika menších ložiscích ve východní části území. Dále jsou surovinově využívány vápence a pískovce, případně opuky, jako stavební a dekorační kámen. V neposlední řadě jsou využívána ložiska spraší jako cihlářská surovina.

Vzhledem k povrchové povaze minulé i současné těžby není území postiženo poddolováním. Celkový georeliéf má přes menší soudržnost křídových sedimentů poměrně příznivou stavbu, což vede k minimálnímu výskytu sesuvných území a rizik s nimi spojených.

2.3 VODA A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Zájmové území metropolitní oblasti spadá do dílčího povodí Horního a středního Labe, konkrétně do 15 povodí III. řádu (viz následující tabulka). Hlavním vodním recipientem v území je vodní tok Labe, který územím protéká severojižním směrem, na území města Pardubice se pak stáčí k západu. Nejdelším přítokem Labe zasahujícím do metropolitní oblasti je vodní tok Chrudimka ústící ve městě Pardubice. Východní částí území protéká v celé své délce řeka Orlice ústící do Labe ve městě Hradec Králové. Mezi další významné vodní toky v řešeném území patří Cidlina, Loučná, Metuje či Úpa.

Tab. 1: Povodí III. řádu zasahující do Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Povodí II. řádu	Povodí III. řádu	Název povodí III. řádu	Plocha (km ²)
1-01	1-01-01	Labe po Úpu	712
	1-01-02	Úpa a Labe od Úpy po Metuji	513
	1-01-03	Metuje	611
	1-01-04	Labe od Metuje po Orlici	291
1-02	1-02-01	Divoká Orlice	778
	1-02-02	Tichá Orlice	758
	1-02-03	Orlice	502
1-03	1-03-01	Labe od Orlice po Loučnou	240
	1-03-02	Loučná a Labe od Loučné po Chrudimku	737
	1-03-03	Chrudimka	866
	1-03-04	Labe od Chrudimky po Doubravu	655
1-04	1-04-02	Cidlina po Bystřici	645
	1-04-03	Bystřice	379

Povodí II. řádu	Povodí III. řádu	Název povodí III. řádu	Plocha (km ²)
	1-04-04	Cidlina od Bystřice po ústí a Labe od Cidliny po Mrlinu	172
	1-04-05	Mrlina a Labe od Mrliny po Výrovku	685

Zdroj: Dibavod

Řešené území je historicky významnou rybníkářskou oblastí. Mezi nejrozsáhlejší rybníky v metropolitní oblasti patří rybník Bohdanečský rybník (88 ha) a Buňkov (55 ha) nacházející se v západní části zájmového území. Rybníky napájí uměle vytvořený Opatovický kanál odebírající vodu z Labe. Krom rybníků se na území vyskytují vodní plochy vzniklé po těžbě štěrkopísků. Nejvýznamnější plochou se 142 ha je štěrkoviště Oplatil zasahující do území obcí Stéblová a Staré Ždánice, další rozsáhlou vodní plochou s 63 ha je štěrkoviště zasahující do severní části území města Hradce Králové, plocha je součástí chráněných ložiskových území pro štěrkopísky pod názvem Předměřice I. Vodní plochy v řešeném území doplňují odstavená ramena větších řek (Labe, Chrudimka, Loučná, Orlice aj.).

Metropolitní oblast spadá do několika hydrogeologických rajónů (viz tabulka). V nivách velkých řek Labe, Chrudimky, Loučné, Orlice a Bystřice v úseku od ústí do obce Kratonohy se vyskytují kvartérní zvodně vázané na kvartérní zvětraliny, zbytek území tvoří křídové zvodně vázané na sedimenty svrchní křída.

Tab. 2: Hydrogeologické rajóny zasahující do Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Kód hydrogeologického rajónu	Název hydrogeologického rajónu	Rozloha (km ²)
1110	Kvartér Orlice	295
1121	Kvartér Labe po Hradec Králové	146
1122	Kvartér Labe po Pardubice	128
1130	Kvartér Loučné a Chrudimky	182
1140	Kvartér Labe po Týnec	147
1160	Kvartér Urbanické brány	105
4221	Podorlická křída v povodí Úpy a Metuje	253
4222	Podorlická křída v povodí Orlice	434
4250	Hořicko-miletínská křída	435
4310	Chrudimská křída	596
4360	Labská křída	2846

Zdroj: Dibavod

Hydrogeologické rajóny 1121, 4221, 4222 a 4250 zasahující do severovýchodní části řešeného území jsou součástí CHOPAV Východočeská křída. Tyto rajóny jsou velmi bohaté na zásoby podzemní vody. V linii mezi Hradcem Králové a Přeloučí se nachází několik zdrojů přírodních léčivých a minerálních vod pod názvem Lázně Bohdaneč, do západního cípu obce Jaroměř zasahuje ochranné pásmo zdrojů přírodních léčivých a minerálních vod pod názvem Velichovky. Do území zasahuje přes 90 ochranných pásem vodních zdrojů.

2.3.1 Zásobování pitnou vodou

Pro Královéhradecký kraj je z hlediska zásobování podzemní vodou významný fluvální kvartér Labe a Orlice, v menší míře Úpy, Metuje, Cidliny a Bystřice. Z povrchových zdrojů je významná řeka Orlice s úpravnou vody v Hradci Králové. Nejvýznamnějšími vodními zdroji území jsou Hrobice a Nemošice. V Hrobicích se jedná o úpravnou vody, v Nemošicích se jedná o čerpací stanici. Vodojemy jsou umístěny na Kunětické hoře a v Mikulovicích.

V zásobování vodou je v Hradecko-pardubické aglomeraci zásadní a nejvýznamnější Vodárenská soustava východní Čechy, která byla dokončena v roce 1999 a propojuje existující vodovody Náchodsko, Hradecka, Pardubicka, Chrudimska, Novobydžovska, Přeloučska a další.

Velká část obcí Hradecko-pardubické aglomerace včetně velkých měst je vodou zásobována ze skupinového vodovodu Vodárenské soustavy východních Čech. Zásobování pitnou vodou je dostatečné, kvalita vody je velmi dobrá. Celková délka této soustavy přesahuje 4000 km a zásobuje cca 540 tis. obyvatel. V Hradecko-pardubické aglomeraci není dostatek zdrojů pitné vody pro uspokojení potřeb a voda je sem právě díky vodárenské soustavě dodávána z Náchodsko a Chrudimska.

2.3.2 Čištění odpadních vod

V Královéhradeckém kraji je podíl obyvatel v obydlených bytech napojených na kanalizaci 69,6 % a v Pardubickém kraji je to ještě o 2 % méně. Celkově jsou oba kraje pod průměrem ČR (77,4 %). Ve vymezené Hradecko-pardubické aglomeraci je 31 obcí, kde kanalizace zcela chybí a v dalších 34 obcích je podíl obyvatel v obydlených bytech napojených na kanalizaci nižší než 20 %.

Všechna města v aglomeraci mají podíl obyvatel napojených na kanalizaci vyšší než 60 % a v průměru jejich hodnota činí 84,9 %. Nejnižší podíl obyvatel napojených na kanalizaci je v Nechanicích 60,5 %, v intervalu 70 – 80 % se pohybují Sezemice, Dašice a Třebechovice pod Orebem, více než 90% napojení na kanalizaci mají v Holice, Smiřice, Chrudim, Hradec Králové a max. Pardubice (97,6 %). Podíl čištění odpadních vod se stále zvyšuje. Všechna větší města odvádějí odpadní vody do ČOV. V posledních letech jsou v obcích budovány lokální ČOV a při bytové výstavbě se stále více uplatňuje systém čištění odpadních vod pomocí domácí ČOV.

Nejvýznamnější kanalizační systém v okrese Hradec Králové se nachází ve stejnojmenném městě a je zakončen ČOV zajišťující taktéž odkanalizování městu Třebechovice pod Orebem. Města Jaroměř a Týniště nad Orlicí, která již náleží k jiným okresům, mají vybudovanou jednotnou soustavou kanalizaci. V Jaroměři jsou dvě ČOV, v Týništi se nachází centrální ČOV se stupněm napojení blížící se 100 %. Místní části s venkovskou zástavbou a samoty řeší likvidaci odpadních vod zaústěním do místních recipientů, žumpami či septiky.

Plány rozvoje vodovodů a kanalizací uvádí po jednotlivých obcích návrhy a doporučení z hlediska potřeby odkanalizování, intenzifikace či výstavby nových ČOV apod.

2.3.3 Kvalita vod

Cílem u nás implementované Rámcové směrnice ES v oblasti vodní politiky (2000/60/ES) je zabránit dalšímu zhoršování a zlepšit stav vod a vodních ekosystémů. K tomu slouží pravidelný monitoring ve vytyčených hlásných profilech. U povrchových vod je zvlášť hodnocen ekologický stav (biologický a fyzikálně – chemický stav) a chemický stav toku (standards znečišťujících látek platné pro ES – tzv. EQS). Celkový stav povrchového vodního útvaru je určen horším z obou stavů, přičemž je zařazen do tří kategorií: vyhovující, potenciálně vyhovující a nevyhovující.

Stav drtivé většiny vodních toků v zájmovém území je hodnocen jako nevyhovující. Za dané hodnocení může především nevyhovující ekologický stav toků, především na úpravy citlivý bentos (bezobratlí tvořící oživení dna). Nevyhovující chemický stav mají pouze vodní útvary 10085000 Labe po soutok s tokem Úpa a 10562000 Labe po soutok s tokem Chrudimka a to z hlediska překročení limitů pro kovy (hodnoceny kadmium, nikl, olovo, rtuť a jejich sloučeniny).

U podzemních vod je sledován kvantitativní a chemický stav vod. Žádný vodní útvar podzemních vod zasahujících do řešeného území není hodnocen jako vyhovující, naopak drtivá většina vodních útvarů je vyhodnocena jako nevyhovující. Problémem je chemický stav vodních útvarů, který je zhoršen plošnými a bodovými zdroji znečištění.

Plán oblasti povodí Horního a středního Labe (Povodí Labe, s.p. 2009) uvádí k ochraně kvality vodních útvarů programy opatření, ve kterém jsou popsána konkrétní opatření pro zlepšení kvality vod. V metropolitní oblasti se jedná o následující programy:

Královéhradecký kraj

- LA100085 Hradec Králové – rekonstrukce a rozšíření kanalizace a ČOV
- LA100092 Jaroměř – dostavba kanalizace
- LA100104 Týniště nad Orlicí – intenzifikace ČOV a výstavba kanalizace
- LA100106 Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění
- LA100107 Opatření k aplikaci principu „Znečišťovatel platí“
- LA100124 Opatření pro regulaci odběrů a vzdouvání
- LA100125 Snížení znečištění z průmyslových odpadních vod
- LA100126 Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody
- LA100127 Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů
- LA100128 Opatření k eliminaci dusíku jako plošného zdroje znečištění vod
- LA100129 Opatření k zamezení nevhodného využívání území
- LA100130 Snížování znečištění z atmosférické depozice
- LA100138 Nechanice – Staré Nechanice – dostavba kanalizace
- LA100139 Věstary – dostavba kanalizace
- LA100140 Dolní Přím – Probluz – dostavba kanalizace
- LA100145 Opatření k zamezení rizikového kvantitativního stavu podzemních vod
- LA100148 Opatření k zamezení přímému vypouštění vod do vod podzemních
- LA100149 Opatření k omezení eroze z pohledu transportu chemických látek
- LA100192 Podmínky realizací tepelných čerpadel
- LA100193 Revitalizace vodního toku
- LA100194 Obnova rybích úkrytů a jiných stanovišť
- LA100195 Obnova břehových a nivních porostů
- LA100196 Zajištění migrační prostupnosti vodního toku
- LA100197 Drobní znečišťovatelé a menší obce do 2000 obyvatel
- LA100198 Nevhodné využívání území v nivě
- LA100200 Zásahy do biocenóz – rybí obsádky – rybníky
- LA100201 Podpora litorálních společenstev
- LA100202 Omezení obsahu síranů v podzemní vodě
- LA100205 Omezení obsahu chloridů v podzemní vodě
- LA100206 Ochrana obojživelníků
- LA100211 Migrační zprostupnění Orlice
- LA100215 Stěžery – dostavba kanalizace
- LA100216 Praskačka – Vlčkovice – výstavba kanalizace a ČOV
- LA100231 Integrovaný management podzemních vod v období nedostatku zásob pitné vody pro obyvatelstvo
- LA100234 Průzkumný monitoring
- LA100243 Staré ekologické zátěže
- LA110158 Trotina, Sendražice – Račice, revitalizace
- LA110159 Břička, Petrofova jezírka, revitalizace
- LA110182 Malostranský potok, Černilov, revitalizace
- LA110198 Trotina, Račice – Lužany, revitalizace koryta
- LA110350 Orlice, Týniště nad Orlicí – Jordán, revitalizace odstaveného ramene
- LA110387 Piletický a Librantický potok, EVL CZ0523006, revitalizace

- LA150018 SEZ – Benzina, a.s. – DS Hr. Králové
- LA150025 SEZ – KARSIT s.r.o., Jaroměř
- LA150026 SEZ – V Hruštičkách

Pardubický kraj

- LA100018 Sezemice – rekonstrukce a výstavba kanalizace
- LA100046 Pardubice – ČOV
- LA100125 Snížení znečištění z průmyslových odpadních vod
- LA100126 Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody
- LA100127 Ochrana vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů
- LA100128 Opatření k eliminaci dusíku jako plošného zdroje znečištění vod
- LA100129 Opatření k zamezení nevhodného využívání území
- LA100130 Snížování znečištění z atmosférické depozice
- LA100131 Dolní Roveň – výstavba kanalizace a ČOV
- LA100132 Hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů
- LA100134 Moravany – dostavba kanalizace a intenzifikace ČOV
- LA100145 Opatření k zamezení rizikového kvantitativního stavu podzemních vod
- LA100148 Opatření k zamezení přímému vypouštění vod do vod podzemních
- LA100149 Opatření k omezení eroze z pohledu transportu chemických látek
- LA100192 Podmínky realizací tepelných čerpadel
- LA100193 Revitalizace vodního toku
- LA100194 Obnova rybích úkrytů a jiných stanovišť
- LA100196 Zajištění migrační prostupnosti vodního toku
- LA100202 Omezení obsahu síranů v podzemní vodě
- LA100205 Omezení obsahu chloridů v podzemní vodě
- LA100206 Ochrana obojživelníků
- LA100231 Integrovaný management podzemních vod v období nedostatku zásob pitné vody pro obyvatelstvo
- LA100232 Opatření k zamezení výskytu invazních druhů rostlin
- LA100234 Průzkumný monitoring
- LA100243 Staré ekologické zátěže
- LA110108 Labe, Němčice, revitalizace odstaveného ramene
- LA110112 Labe, Srnojedy, zprůchodnění migrační překážky
- LA110113 Labe, Pardubice – Polabiny, revitalizace odstaveného ramene
- LA110284 Loučná, Sezemice – Čeradice, obnova břehových porostů
- LA150063 SEZ - Synthesia a.s., Pardubice – Semtín

2.3.4 Plavba a hydroenergetika

V metropolitní oblasti se nachází splavný úsek Labe, který je součástí vodní cesty Střední Labe, a to od ř. km 973,5 (na konci vzduť z dymadla Pardubice u Kunětic) po ř. km 951,2 (nadjezí z dymadla Přelouč). V daném úseku se nachází tři plavební komory, v Pardubicích, Srnojedech a Přelouči. Probíhá zde pouze rekreační a místní osobní plavba.

Zájmovým územím protékají významné, dostatečně vodné vodní toky vhodné pro energetické využití. V území se vyskytují pouze malé vodní elektrárny (MVE) s instalovaným výkonem do 10 MW. Mezi nejvýznamnější MVE patří následující:

Tab. 3: Seznam největších malých vodních elektráren v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Název	Vodní tok	Výkon (MW)	Provozovatel
Předměřice	Labe	2,6	ČEZ
Smiřice	Labe	2,4	Energo-Pro
Přelouč	Labe	2,34	ČEZ
Pardubice	Labe	1,96	ČEZ
Srnojedy	Labe	1,96	KIPP, s.r.o.
Hradec Králové I (Hučák)	Labe	0,75	ČEZ
Hradec Králové III	Orlice	0,69	1. elektrárenská, s.r.o.

2.3.5 Povodňové ohrožení a eroze

Obě krajská města mají vypracovány koncepce protipovodňové ochrany. V nich je popsán současný stav a posouzen návrh protipovodňové ochrany. V území spadajícím do Královéhradeckého kraje převažují stávající protipovodňová opatření v podobě suchých nádrží a zkapacitnění toků, v území Pardubického kraje je protipovodňová ochrana nejčastěji řešena ochrannými zdmi a protipovodňovými hrázemi.

Konkrétní návrhy opatření jsou uvedeny v Plánu oblasti povodí Horního a středního Labe. V metropolitní oblasti se jedná o následující opatření:

Královéhradecký kraj

- LA200005 Labe, Jaroměř, zvýšení ochrany města rekonstrukcí koryta a hrázemi
- LA200035 Obědovice, suché poldry
- LA200103 Přírodě blízká protipovodňová opatření v povodí Dědiny
- LA200039 Suchá nádrž Rusek – Bukovina
- LA200146 Melounka, Hradec Králové – zvýšení ochrany města výstavbou poldrů

Pardubický kraj

- LA200167 ZKT Chvojenecká svodnice
- LA200168 ZKT PP č. 1 Ředického potoka
- LA200031 Chrudim – Chrudimka, úprava toku
- LA200155 Bylanka, Dřenice, suchá retenční nádrž

Vzhledem ke klimatickým změnám, které mohou způsobovat intenzivní přívalové srážky, a hospodaření na zemědělské půdě přilehlé k vodním tokům, dochází ke splachům a následnému zanášení koryt, zejména drobných vodních toků. Dalším negativním důsledkem je odnos ornice, ohrožování majetků a snižování půdní úrodnosti.

2.4 OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

2.4.1 Chráněná území

Do jižního cípu území města Chrudim zasahuje chráněná krajinná oblast (CHKO) Železné hory. Území CHKO se vyznačuje rozptýlenou sídelní kulturou se zbytky lidové architektury, pestrým geologickým podložím a bohatstvím zeleně (lesy a trvalé travní porosty tvoří cca 61 % CHKO). Má rozlohu cca 285 km², z toho pouze 2,06 km² CHKO zasahuje do metropolitní oblasti. V zájmovém území města Chrudim jsou zastoupeny všechny čtyři zóny CHKO.

Do metropolitní oblasti zasahuje 44 maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ). Nejvýznamnějším územím z hlediska kategorie ochrany je národní přírodní rezervace (NPR) Bohdanečský rybník, která byla vyhlášena z důvodu ochrany v zemědělské krajině cenného ekosystému mokřadů, slatinných luk, rákosin, bažinných olšin, vrbin a doubrav. Území je významnou ornitologickou lokalitou s hojným výskytem vodních a mokřadních ptáků (bahňáků), proto bylo vyhlášeno ptačí oblastí v rámci soustavy Natura 2000 (viz dále). V tabulce níže se nachází přehled všech MZCHÚ vyskytujících se v metropolitní oblasti.

Tab. 4: Maloplošná zvláště chráněná území v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Kategorie MZCHÚ	Název MZCHÚ	Rozloha (ha)
NPR	Bohdanečský rybník	247,77
PR	Baroch	31,39
PR	Buky u Vysokého Chvojna	27,45
PR	Habrov	20,60
PR	Hoříněvská bažantnice	21,02
PR	Mazurovy chalupy	11,62
PR	Přesypy u Rokytna	7,19
PR	U Houkvice	25,49
PR	U parku	4,43
PR	Vřešťovská bažantnice	10,42
PR	Žernov	190,80
PP	Bělečský písňík	4,11
PP	Boršov u Litětín	0,32
PP	Bystřice	27,91
PP	Černá stráň	11,46
PP	Černý Nadýmač	26,55
PP	Hrozná	3,12
PP	Kanice - lesní rybník	0,54
PP	Kazatelna	69,10
PP	Labiště pod Opočínkem	2,67
PP	Meandry Struhy	41,50
PP	Mělické labiště	2,66
PP	Na bahně	1,91
PP	Na Plachtě	38,79
PP	Na Plachtě 2	28,79
PP	Na Plachtě 3	17,01
PP	Nemošická stráň	7,73
PP	Olešnice	388,49
PP	Orlice	62,94
PP	Pamětník	33,89
PP	Přesyp u Malolánského	2,65
PP	Ptačí ostrovy	10,17
PP	Roudnička a Datlík	29,71
PP	Sítovka	8,14
PP	Stará Metuje	21,84
PP	Trotina	11,68

Zdroj: AOPK ČR, 2015

24

2.4.1.1 Natura 2000

Do metropolitní oblasti zasahuje 25 evropsky významných lokalit (EVL) a 2 ptačí oblasti (PO) Bohdanečský rybník a Komárov.

PO Bohdanečský rybník byla vyhlášena z důvodu ochrany populace chřástala kropenatého a jeho biotopu, předmětem ochrany PO Komárov je populace motáka pilicha, kalouse pustovky a jejich biotopy. Nejrozsáhlejší EVL je EVL Orlice a Labe, do které spadá část splavného úseku Labe v Kuněticích až po Labe v zastavěné části města Hradec Králové, kde se vlévá Orlice, která je do EVL zařazena celá. Předmětem ochrany dané EVL jsou zachovalé biotopy vyskytující se v nivách vodních toků, vzácná makrofytní vegetace a zvláště chráněné druhy živočichů jako vydra říční či klínatka rohatá (druhy silně ohrožené). V tabulce níže jsou uvedeny všechny EVL a PO zasahující do metropolitní oblasti.

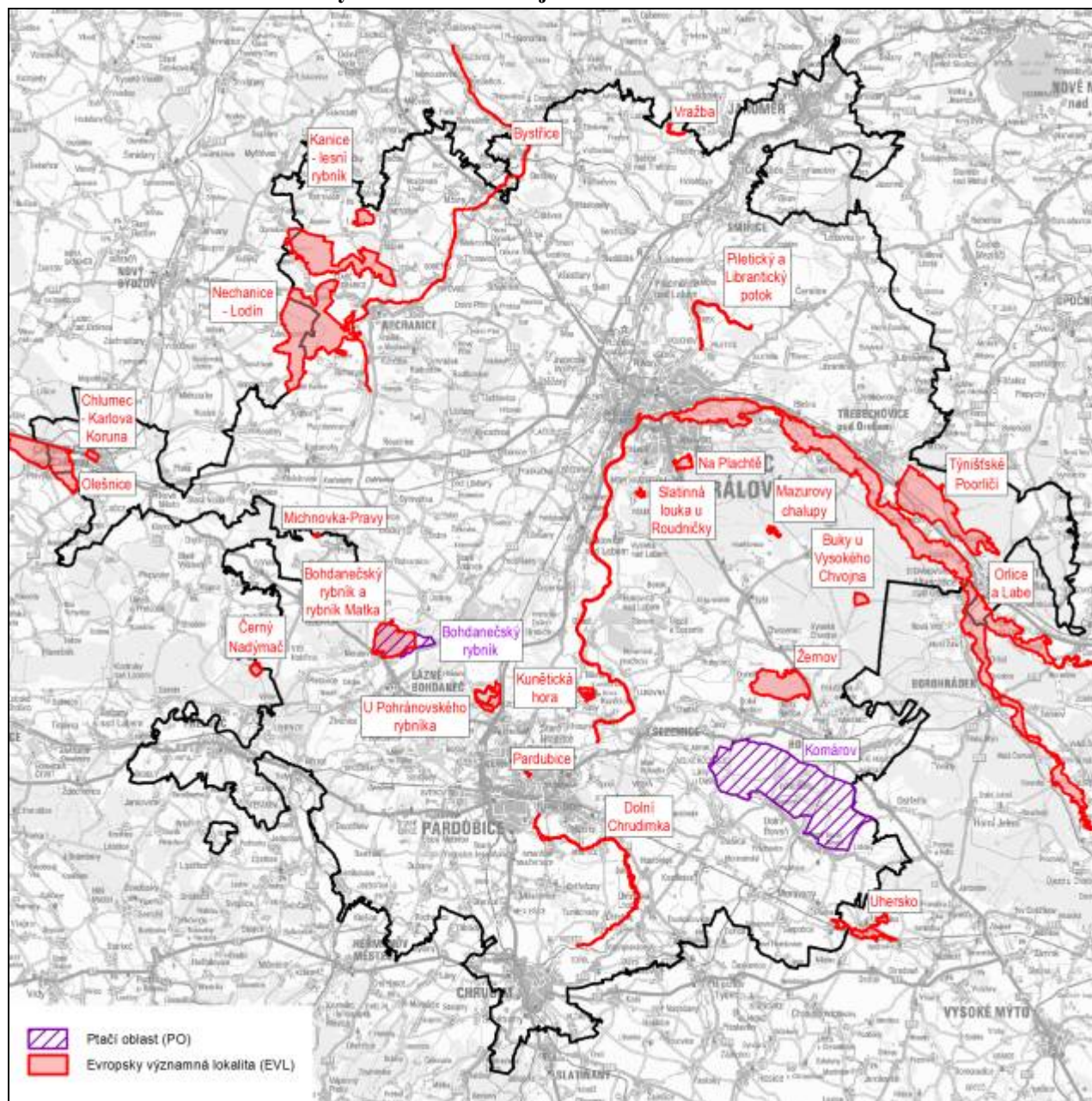
Tab. 5: Evropsky významné lokality a ptačí oblasti v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Kód Natura	Typ území	Název EVL či PO	Rozloha (ha)
CZ0533308	EVL	Bohdanečský rybník a rybník Matka	251,30
CZ0533297	EVL	Buky u Vysokého Chvojna	29,53
CZ0523264	EVL	Bystřice	51,70
CZ0534050	EVL	Černý Nadýmač	24,37
CZ0534052	EVL	Dolní Chrudimka	65,58
CZ0523272	EVL	Chlumec - Karlova Koruna	19,19
CZ0523676	EVL	Josefov - pevnost	41,43
CZ0523276	EVL	Kanice - lesní rybník	0,54
CZ0533307	EVL	Kunětická hora	26,94
CZ0530064	EVL	Mazurovy chalupy	11,67
CZ0533012	EVL	Michnovka-Pravy	2,82
CZ0523010	EVL	Na Plachtě	39,14
CZ0520030	EVL	Nechanice - Lodín	1562,46
CZ0523283	EVL	Olešnice	390,39
CZ0524049	EVL	Orlice a Labe	2683,18
CZ0533309	EVL	Pardubice	2,24
CZ0523006	EVL	Piletický a Librantický potok	25,35
CZ0523266	EVL	Slatinná louka u Roudničky	7,63
CZ0523288	EVL	Stará Metuje	23,38
CZ0523290	EVL	Týnišťské Poorličí	648,75
CZ0533005	EVL	U Pohránovského rybníka	66,21
CZ0533316	EVL	Uhersko	81,16
CZ0522127	EVL	Vražba	6,65
CZ0522129	EVL	Zadní Machová	15,04
CZ0530021	EVL	Žernov	312,41
CZ0531012	PO	Bohdanečský rybník	306,75
CZ0531013	PO	Komárov	2030,75

Zdroj: AOPK ČR, 2014

Problematika ochrany soustavy Natura 2000 je podrobněji řešena v samostatné části vyhodnocení, výše uvedené informace je proto nutno brát jako základní přehled.

Obr. 3: Přehled lokalit soustavy Natura 2000 v zájmovém území

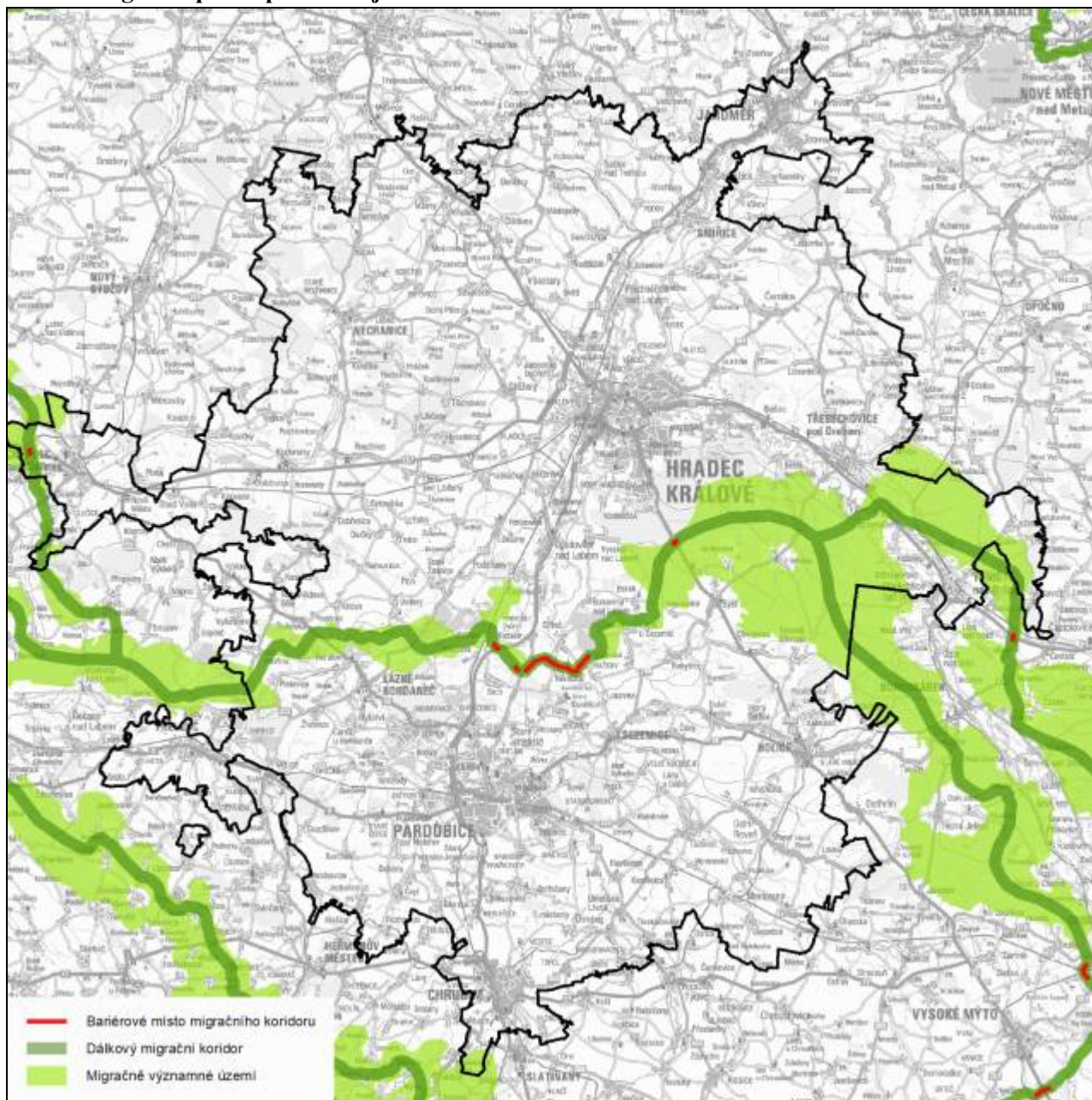
Zdroj: AOPK ČR, 2014

2.4.2 Migrační prostupnost krajiny a ekologická stabilita

Základním požadavkem obecné ochrany přírody je zachování a umožnění migrační prostupnosti krajiny. Migrační prostupnost území je významným tématem, které se začíná v posledních letech intenzivněji řešit, především díky činnosti Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. V rámci celé ČR jsou vymezeny migračně významná území (MVU) a dálkové migrační koridory (DMK), tedy území, která jsou klíčová pro migraci živočichů, především větších savců. Ve středu metropolitní oblasti v linii východ – západ jsou vymezena migračně významná území vedoucí přes zalesněné oblasti od Vlčí Habřiny po Týniště nad Orlicí. Území jsou stejně jako ÚSES propojena koridory – dálkovými migračními koridory zajišťujícími migraci druhů. Ke kolizím a potenciální střetům může docházet při střetu s liniovými stavbami většího významu, tj. s komunikacemi I. a II. třídy a vytíženými železnicemi. Za bariéru v migrační prostupnosti území byla označena silnice I/35 mezi Hradcem Králové a Býstřicí, dále nezalesněná oblast území obcí Dřiteč a

Němčice, teplovod procházející obcí Srch, silnice I/37 mezi Opatovicemi nad Labem a Pardubicemi a silnice I/11 mezi Chluncem nad Cidlinou a Lovčicemi.

Obr. 4: Migrační prostupnost v zájmovém území

Zdroj: AOPK ČR

K migrační prostupnosti území a ke zlepšení funkcí krajiny přispívá také územní systém ekologické stability (ÚSES). Nejcennější krajinné segmenty v území jsou začleněny do tzv. nadregionálních biocenter (NRBC). Nadregionální biocentra v metropolitní oblasti uvádí následující tabulka.

Tab. 6: Soupis nadregionálních biocenter v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti

Název NRBC	Výměra (ha)	Obec
Lodín	2145	Babice, Boharyně, Kobylice, Kunčice, Lodín, Nechanice
Vysoké Chvojno	3223	Býšť, Hradec Králové, Třebechovice p. Orebem, Týniště n. Orlicí, Vys. Chvojno
Uhersko	1172	Dolní Roveň
Bohdaneč	1615	Čeperka, Dolany, Křičeň, Lázně Bohdaneč, Pardubice, Srch, Staré Ždánice, Stéblová

Podél toků Tiché, Divoké a spojené Orlice byl vyhlášen přírodní park Orlice. Úkolem přírodního parku je chránit zachovalé říční a nivní ekosystémy a celkový ráz krajiny v okolí toku. Přírodní park patří k nejrozsáhlejším přírodním parkům v ČR, jeho rozloha činí 11 462 ha, v zájmovém území metropolitní oblasti cca 2 160 ha.

2.5 OVZDUŠÍ

V souladu se zákonem č. 201/2012 Sb. se kvalita ovzduší sleduje a hodnotí po územních celcích – zónách a aglomeracích, kterých se na území ČR nachází celkem 10 (7 zón a 3 aglomerace). Předmětná oblast Hradecko-pardubické metropolitní oblasti se nachází v zóně Severovýchod, CZ 05 a skládá se ze tří krajů – Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického. Následující hodnocení se vztahuje k hodnocení celých krajů Královéhradeckého a Pardubického, v závěru se nacházejí mapky předmětné oblasti v patřičném měřítku tak, aby zde mohly být znázorněny nejprve čtverce s překročenými limity pro PM₁₀ a B(a)P a následně i konkrétní hodnoty modelované (s verifikací modelovaných hodnot pomocí naměřených hodnot pomocí imisního monitoringu v těchto čtvercích) tak, jak to vyplývá z dat ČHMÚ poskytovaných v SHP souborech na stránkách ČHMÚ.

V následujícím popisu se může objevit území celé zóny, jednotlivých krajů nebo i popisy jistých území daných krajů, ze kterého následně vyplývají specifika předmětných území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti.

2.5.1 Emisní bilance

CZ052 – Královéhradecký kraj

Na území Královéhradeckého kraje bylo v roce 2011 lokalizováno 1 042 jednotlivě evidovaných provozoven stacionárních zdrojů, které vykázaly v souhrnné provozní evidenci vypouštění škodlivin prostřednictvím 2 969ti komínů/výdechů. Z tohoto celkového množství bylo 149 provozoven kategorie REZZO 1 (1 099 komínů/výdechů) a 893 provozoven kategorie REZZO 2 (1 870 komínů/výdechů).

Z celkového počtu jednotlivě evidovaných zdrojů, vyjmenovaných v příloze č. 2 k zákonu o ovzduší č. 201/2012 Sb., činí polovinu zdroje, vyrábějící elektřinu a teplo (kategorie „Energetika – výroba tepla a el. energie“). Významný počet zdrojů je dále pak evidován ještě v kategorii „Použití organických rozpouštědel“ – cca 16 % a „Výroba a zpracování kovů a plastů“ – cca 10 %.

Tři čtvrtiny obydlených bytů jsou vytápěny ústředním topením, druhé nejvyšší zastoupení mají v Královéhradeckém kraji byty s kamny, téměř 13 %; kamna využívá k topení více než pětina bytů v malých obcích do 199 obyvatel. Nejvíce se v kraji (stejně jako v průměru České republiky) z hlediska energie používá k vytápění plyn (v necelé třetině bytů), zhruba čtvrtina bytů je napojena na dálkové topení. Podstatně vyšší podíl v porovnání s Českou republikou tvoří v kraji byty vytápěné uhlím (koksem, briketami), elektřinou, ale i dřevem.

CZ052 – Pardubický kraj

Na území Pardubického kraje bylo v roce 2011 lokalizováno 1 091 jednotlivě evidovaných provozoven stacionárních zdrojů, které vykázaly v souhrnné provozní evidenci vypouštění škodlivin prostřednictvím 3 074 komínů/výdechů. Z tohoto celkového množství bylo 132 provozoven kategorie REZZO 1 (923 komínů/výdechů) a 959 provozoven kategorie REZZO 2 (2 151 komínů/výdechů).

Z celkového počtu jednotlivě evidovaných zdrojů, vyjmenovaných v příloze č. 2 k zákonu o ovzduší č. 201/2012 Sb., činí nadpoloviční většinu zdroje, vyrábějící elektřinu a teplo (kategorie „Energetika – výroba tepla a el. energie“). Významný počet zdrojů je dále pak evidován ještě v kategorii „Použití organických rozpouštědel“ – cca 11 % a „Výroba a zpracování kovů a plastů“ – cca 7 %.

V Pardubickém kraji se ke dni sčítání (26.3.2011) nacházelo 128 618 domů, z toho 104 850 obydlených.

Z celkového počtu obydlených bytů má 78,4 % bytů ústřední topení, 9,7 % etážové topení s kotlem v domě a 8,8 % obydlených bytů používá k vytápění kamna. Jako energie používaná k vytápění je nejčastěji využíván plyn (41,4 % obydlených bytů), 24,1 % bytů využívá k vytápění teplo z kotelny mimo dům, 10,7 % bytů topí uhlím, koksem nebo uhelnými briketami a 9,4 % obydlených bytů používá k vytápění dřevo. Nejméně je k vytápění využívána elektrická energie, a to pouze v 5,6 % obydlených bytů. Ústřední topení mají nejčastěji zavedeny byty na Pardubicku, kde je největší zastoupení bytových domů.

Dále uvádíme hlavní zobecněné závěry a trendy vyplývající z emisní bilance, které platí jak pro území obou krajů, tak řešené území:

- mezi roky 2001 – 2011 dochází k celkovému poklesu emisí TZL, SO₂, NO_x, CO i VOC,
- celkové emise TZL ze zdrojů REZZO1 v letech 2001 – 2011 setrvale klesají
- rovněž emise TZL, SO₂, NO_x, CO ze zdrojů REZZO 2 klesají v období 2001 - 2011
- emise ze zdrojů REZZO 3 poklesly v daném období u všech sledovaných látek TZL, SO₂, NO_x, CO. Nejvýrazněji poklesly emise NO_x,
- emise ze zdrojů REZZO4 ve sledovaném období poklesly u TZL, SO₂, NO_x, CO. Nejvýraznější pokles je zaznamenán u SO₂ (80 %). Naopak u emisí TZL jsou téměř na stejné úrovni (pokles jen o 7 %),
- Na celkových emisích se významně podílí doprava spolu s vytápěním domácností. Jejich vzájemný poměr kolísá pravděpodobně v souvislosti s délkou topné sezony a intenzitou dopravy.
- Nejvýznamnější stacionární bodově sledovaný zdroj jsou Elektrárna Chvaletice a Elektrárna Opatovice.

2.5.2 Imisní situace

Z vyhodnocení dat imisního monitoringu za období 2000 až 2011 a dle rozptylového modelu ČHMÚ, který hodnotí pětiletý průměr v období 2009-2013, vyplývají pro Královéhradecký a Pardubický kraj následující hlavní závěry:

- jsou dodržovány platné imisní limity pro ochranu zdraví pro oxid siřičitý, oxid dusičitý, oxid uhelnatý, benzen, olovo,
- jsou dodržovány imisní limity pro arsen, kadmium a nikl,
- lokálně (např. v dopravou silně ovlivněných lokalitách) není dodržován platný 24 hodinový imisní limit pro ochranu zdraví pro suspendované částice frakce PM₁₀,
- je dodržován platný roční imisní limit pro suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5},
- není dodržen roční imisní limit benzo(a)pyrenu, překročení imisního limitu je soustředěno do území měst a obcí a souvisí s kombinací vlivů vytápění obytné zástavby (lokální topeniště) a intenzitou

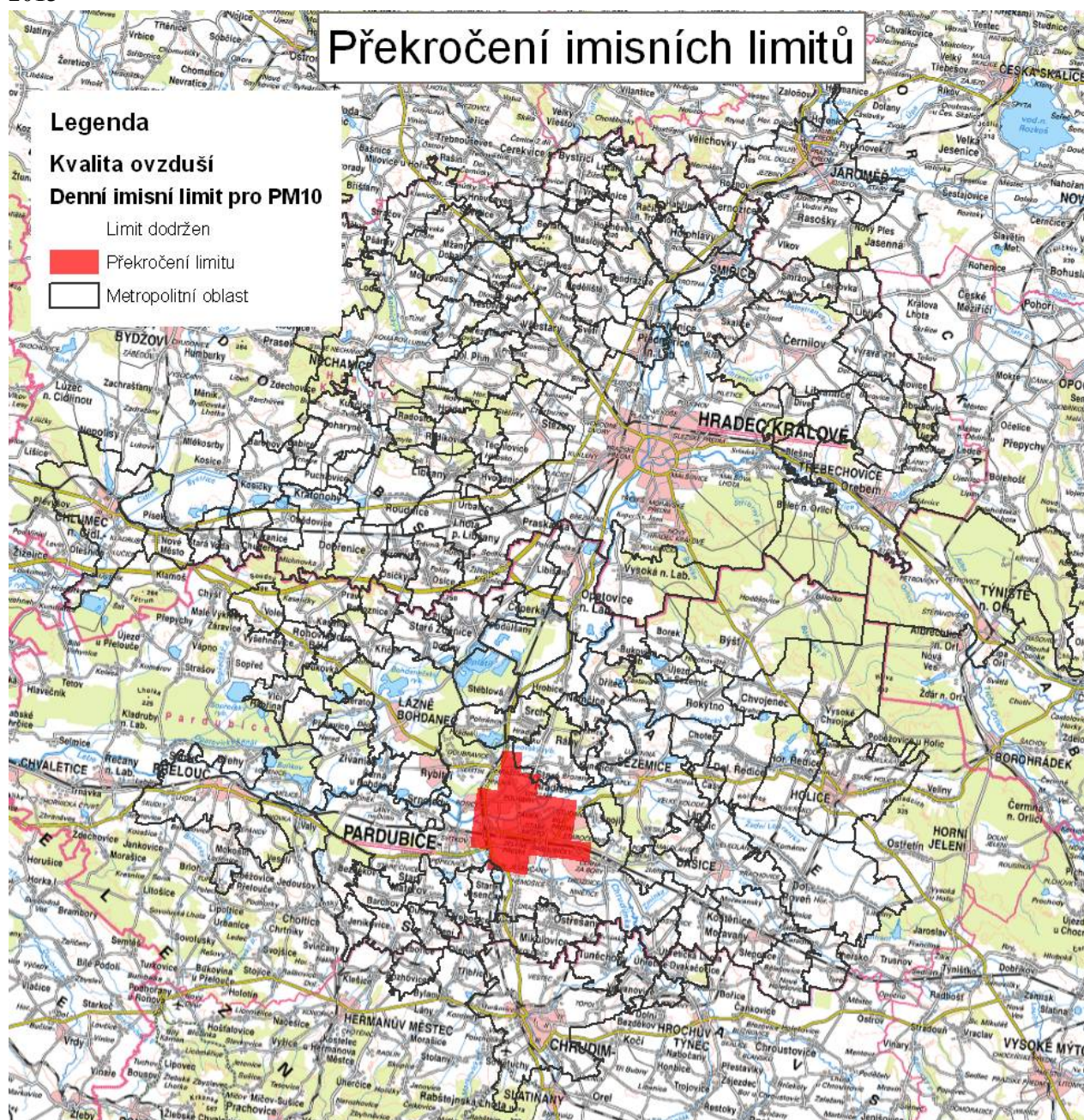
dopravy. Imisní limit není dodržován zejména na území ORP Česká Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Žamberk a Hradec Králové.

- roste výměra oblastí s překročeným imisním limitem pro benzo(a)pyren

Dále jsou uvedeny mapky předmětné oblasti, na kterých jsou znázorněny plochy s překročenými imisními limity pro denní limit PM_{10} ve výši $50 \mu m/m^3$ (max. počet překročení 24 hod limitu – 35 hodnot/rok) a B(a)P (roční imisní limit ve výši $1 \mu g/m^3$). Z níže uvedených mapek vyplývá skutečnost, že v případě prvního z nich dochází k překračování jen na území města Pardubice (byť v minimální výši) a k překračování imisního limitu pro B(a)P na více lokalitách podél významnějších dopravních tahů.

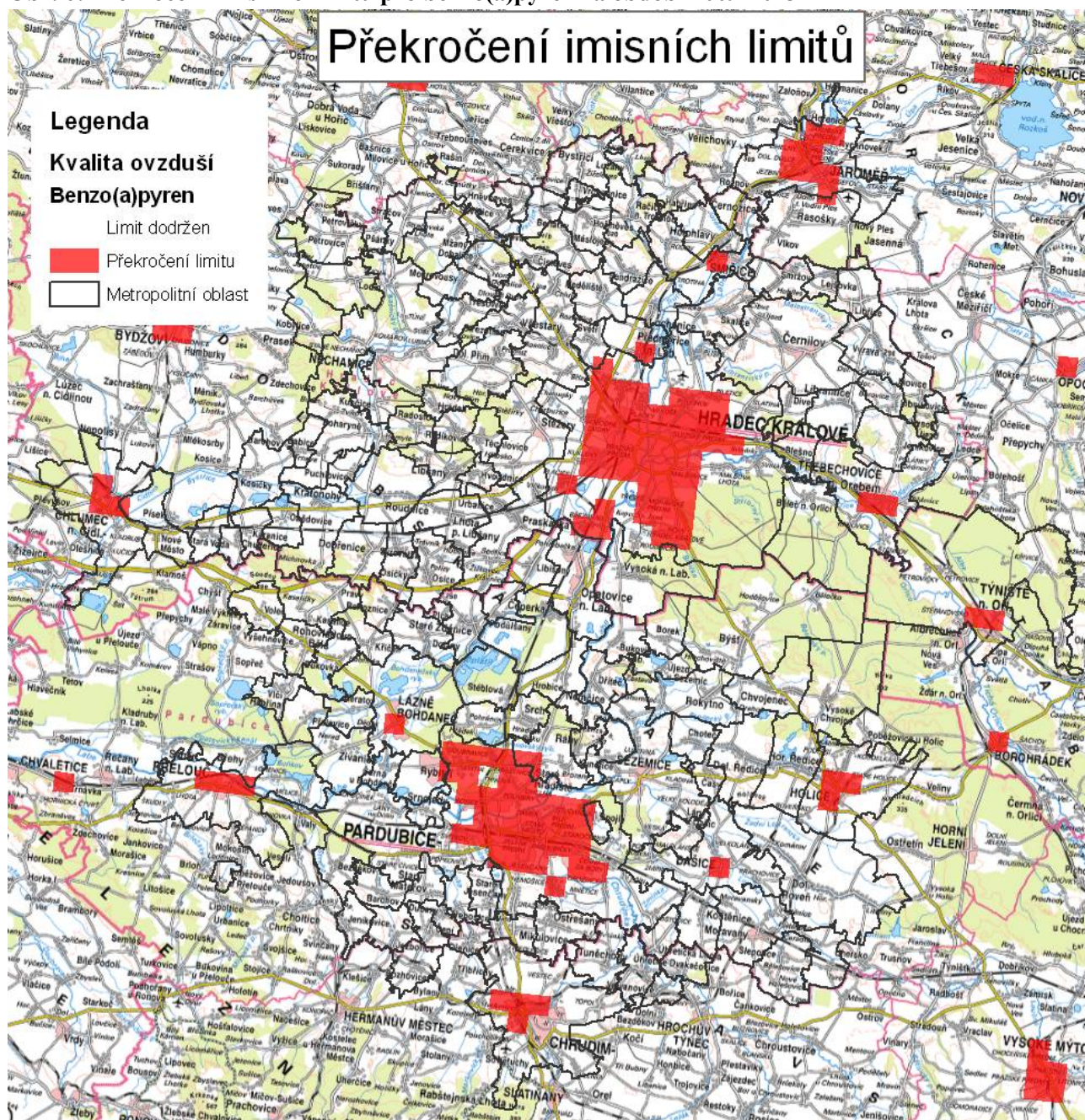
Pětileté průměry jsou pro vyhodnocování překračování imisních limitů vhodnější, protože se nemění skokově, jako v případě ročních limitů, které jsou významně více ovlivněny meteorologickými podmínkami.

Obr. 5: Překročení denního imisního limitu pro suspendované částice frakce PM_{10} za období 2009-2013

Zdroj: ČHMÚ, 2015

Obr. 6: Překročení imisního limitu pro benzo(a)pyren za období 2009-2013

Zdroj: ČHMÚ, 2015

2.5.3 Vytápění

Dodávka tepla či způsob vytápění je ve velkých městech zajišťován dálkově z centrálních zdrojů (systém CZT) i z lokálních zdrojů (průmyslové, blokové a domovní kotelny) nebo zemním plynem. V Pardubickém kraji má ve vytápění domácností největší zastoupení zemní plyn. Města Pardubice, Chrudim, Lázně Bohdaneč a Hradec Králové jsou zásobeny ze soustavy centralizovaného zásobování teplem (CZT) z Elektrárny Opatovice, a.s. Druhým významným energetickým a tepelným zdrojem je Elektrárna Chvaletice a.s., která leží mimo řešené území. Další zdroje tepla představují v Pardubickém kraji Teplárna Pardubice a Teplárna Zelená Louka v Pardubicích-Semtíně. Do bytové i terciární sféry je dodáváno teplo i z malých lokálních zdrojů.

Úroveň plynofikace je v území rozdílná - Pardubický kraj má průměrný stupeň plynofikace, naproti tomu úroveň plynofikace v dalších částech území (Hradec Králové, Jaroměř) je vysoká. Zemní plyn má v Pardubickém kraji největší zastoupení ve vytápění domácností. Plynofikace dalších lokalit bude závislá hlavně na zájmu obcí a na zajištění finančních prostředků.

Podíl využívání obnovitelných zdrojů energie je nízký. Rostoucí význam má využívání tepelných čerpadel uplatňují u novostaveb rodinných domů.

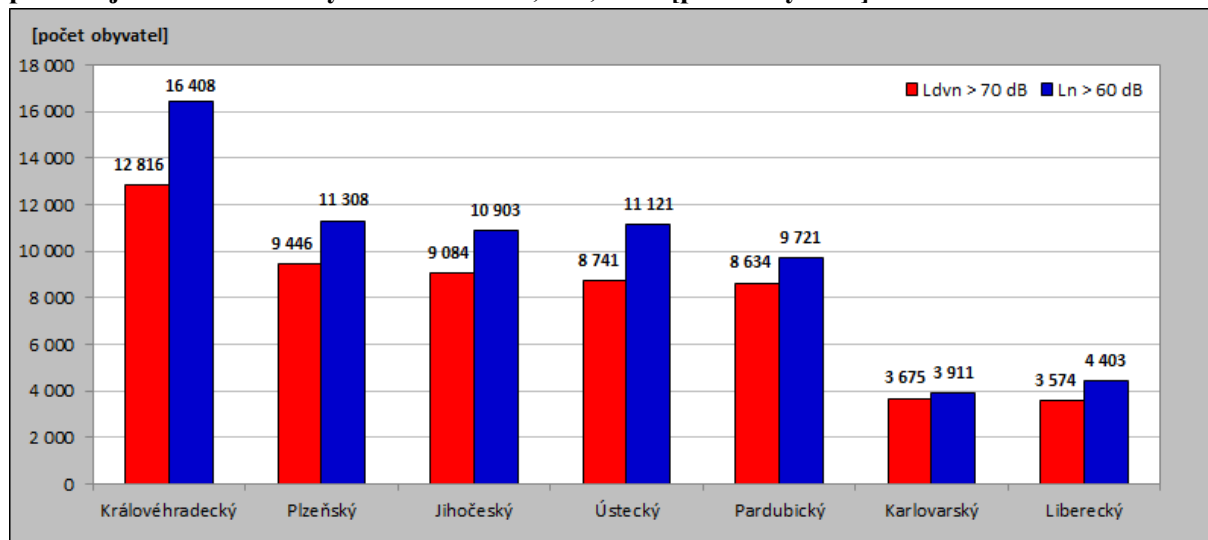
2.5.4 Hlukové znečištění

Hluk je významným faktorem ovlivňujícím hygienickou nezávadnost životního prostředí, ale také zdraví a pohodu obyvatelstva. Hlavním zdrojem hlukové zátěže venkovního prostoru bývá v současné době pozemní doprava, a to především doprava silniční a železniční. Hygienický limit hluku z pozemní dopravy v chráněném venkovním prostoru je v současné době obecně dán ekvivalentní hladinou akustického tlaku v hodnotě 60 dB pro denní dobu (tj. 6.00 – 22.00 hod.) a 50 dB (resp. 55 dB v případě hluku ze železniční dopravy) pro noční dobu (tj. 22.00 – 6.00 hod.).

Hluková zátěž na celorepublikové úrovni řešena je zpracováním Strategických hlukových map (SHM), které probíhá v pětiletých cyklech, ale týká se jen oblastí definovaných legislativou (vyhláškou 561/2006 Sb.). Na Strategické hlukové mapy navazuje zpracování Akčních plánů protihlukových opatření, které jsou již řešeny pro konkrétní problematické lokality. Pro řešené území jsou zpracovány Strategické hlukové mapy pro hlavní silnice v Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

Z porovnání hlukové zátěže z hlavních silničních komunikací v krajích ČR (v aglomeracích a mimo aglomerace) dle dosud dostupných výsledků SHM vyplývá, že nejhorší situace je v Královéhradeckém kraji, kde je hladinám hluku přesahujícím mezní hodnoty celodenně vystaveno 12,8 tis. obyvatel (2,3 % obyvatel kraje) a 16,4 tis. obyvatel (3 % populace kraje) v noci (viz obrázek). Situaci v tomto kraji ovlivňuje průchod tranzitní dopravy Hradcem Králové a dalšími obcemi na silničních tazích I/11 na Ostravu a I/35 na Olomouc.

Obr. 7: Počet obyvatel v krajích vystavených hlukové zátěži z hlavních pozemních komunikací přesahující mezní hodnoty hlukové zátěže, ČR, 2012 [počet obyvatel]

Zdroj: NRL pro komunální hluk (Hluková zátěž obyvatelstva, 2014)

V oblastech s překročenými hlukovými limity pro celodenní hlukovou zátěž z hlavních silničních komunikací žije ve městě Hradci Králové cca 4 % obyvatel (3,7 tis. obyv.), v Pardubicích 3,8 % (3,3 tis.). V

případě menších obcí byl zjištěn i podstatně vyšší podíl obyvatel vystavených nadměrnému hluku. Nejhorší dle dosavadních výsledků je situace v obcích v Královéhradeckém kraji, kterými procházejí hlavní dálkové silniční tahy. Jedná se např. o obce Blešno (42,9 % obyvatel vystavených celodennímu hluku nad mezní limit) a Ohařice (40,6 % obyvatel).

Dle Akčních plánů pro Královéhradecký a Pardubický kraj pro hlavní pozemní komunikace ve vlastnictví krajů (silnice II. a III. třídy) jsou jako problematické oblasti v blízkosti těchto silnic uvedena katastrální územní obce Dvůr Králové nad Labem, Hronov, Jičín, Nový Bydžov, Velké Poříčí. V Hradci Králové jde o k.ú. Nový Hradec Králové, Plačice, Slezské Předměstí, Třebeš; v Náchodě o k.ú. Babí u Náchoda, Běloves, Malé Poříčí, Náchod. V Pardubickém kraji byly jako problematické oblasti vzhledem k hluku ze silnic II. a III. tříd stanoveny konkrétní úseky v Litomyšli (úsek silnice II/360), Pardubicích (úsek silnice II/355) a Chrudimi (úsek silnice II/33 a navazující silnice III. třídy).

Z uvedeného vyplývá, že v oblasti je významným problémem hluková zátěž z dopravy, která souvisí s nevhodným stávajícím vedením tranzitní dopravy přes centra měst.

2.6 ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Zemědělství je tradičním a charakteristickým odvětvím hospodářství dané oblasti a významně se podílí na údržbě a tvorbě krajiny. Má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, obnovu vesnic a jejich budoucí ekonomický rozvoj.

Celková rozloha zemědělské půdy v území metropolitní oblasti činí 66 % celkové rozlohy území (následují lesní plochy se zastoupením 18 % území, ostatní plochy – 11 % území, vodní a zastavěné plochy 3 %). Z celkové rozlohy zemědělské půdy činí orná půda 83 %, v území se nenacházejí žádné vinice ani chmelnice.

V ORP Hradec Králové v rostlinné výrobě převažuje pěstování obilovin, olejnin a pícnin, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Intenzivní zemědělská výroba se vyskytuje zejména v Polabské nížině.

V ORP Pardubice se nejkvalitnější půdy nacházejí v nivách řek Labe, Chrudimky a Loučné. K vysoce produktivním zemědělským oblastem patří na Pardubicku Polabská nížina. Nosnými plodinami rostlinné výroby jsou obiloviny, cukrovka, brambory a kukuřice; živočišná výroba je zaměřena na výrobu masa, mléka a vajec. Z důvodu všeobecného útlumu zemědělství plní zemědělské areály i jinou funkci (skladové hospodářství, opravárenství atd.).

Lesnatost správního území ORP Pardubice je 13,2 %, tj. nejnižší v Pardubickém kraji. Dle informací z ČSÚ je průměr kraje 29,5 %, celorepublikový průměr pak činí 33,7 %. V přepočtu výměry lesní půdy na jednoho obyvatele správního území ORP Pardubice činí průměr 0,04 ha lesa na 1 občana. Významné lesní plochy se rozkládají na Opatovicku a Bohdanečsku. Menší zalesnění je mezi obcemi Opočíněk – Bezděkov, Ráby – Srch, Spojil – Veská. V ostatních částech oblasti se vyskytují pouze remízky. Bezlesou zůstává jižní část území. Celé území se řadí do přírodní oblasti (PLO) č. 17 Polabí.

V ORP Hradec Králové mají pozemky určené k plnění funkcí lesa zanedbatelnou rozlohu (tvoří cca 12 % rozlohy) a jejich rozloha narůstá pouze pozvolna. Lesy jsou v daném území koncentrovány zejména v těsném východním okolí města Hradec Králové, pak na pahorcích v zemědělské krajině a pak také jako součást menších či větších dříve vojenských komplexů (Hrádek u Nechanic, Chlumec nad Cidlinou) a na okrajových územích bývalého okresu. Lesní komplexy se nacházejí i v okolí Lužan a dalších. Celkově lze shrnout, že lesní komplexy jsou kromě Městského lesa Hradec Králové malé, ale často s překvapivě polopřirozenými smíšenými nebo listnatými porosty odpovídajícími vegetační stupňovitosti. V části lesů obhospodařovaných společností Městské lesy, a.s. se hospodaří přírodě blízkým způsobem a plní rekreační funkci pro obyvatele Hradce Králové.

V ORP Chrudim se zalesněná krajina nalézá především v lokalitě Podhůra, Janderov, Habrov i Hyksovo peklo. Téměř všechny lesy v území jsou nebo se navrhuje jako součást ekologicky významných prvků (chráněná území, územní systém ekologické stability).

2.7 ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Nakládání s odpady je též v souladu s Plánem odpadového hospodářství Pardubického a Královéhradeckého kraje. K produkci odpadu v oblasti nejvíce přispívá průmyslový, stavební a demoliční odpad, jiné odpady a komunální odpad. Na množství i skladbě odpadu se podílí i vysoká koncentrace chemického průmyslu v Pardubickém kraji.

Z údajů ČSÚ za roky 2011 – 2013 je patrné, že produkce komunálního odpadu v Královéhradeckém kraji mírně klesá, zatímco v Pardubickém kraji stoupá. V přepočtu na 1 obyvatele bylo v roce 2013 v Královéhradeckém kraji vyprodukováno 275 kg komunálního odpadu a v Pardubickém kraji 299 kg (průměr ČR 307 kg na 1 obyvatele).

Narůstá – s ohledem na požadavky legislativy - množství odděleně sbíraných složek komunálního odpadu.

V kraji je registrováno 18 objektů nebo zařízení s umístěnými nebezpečnými látkami. Nejvíce objektů se nachází v Pardubicích (např. areály podniků Explosia a.s., Synthesia, a.s., Paramo, a.s. atd.). Jako významní původci odpadů na území aglomerace působí podniky lehkého průmyslu, činné v oblasti automobilové výroby, zdravotnictví, spojových zařízení a přístrojů. Nezanedbatelnými původci jsou i nadále textilní, chemický a strojírenský průmysl. V celé řešené metropolitní oblasti jsou průběžně připravovány a realizovány projektové záměry v oblasti odpadového hospodářství, zejména sběrné dvory ve městech a obcích, třídící linky, kompostárny, bioplynové stanice apod. Ve spolupráci krajů a firem zabývajících se svozem a zpracováním odpadů probíhají projekty na zvýšení míry separace a využití odpadů a také vzniká řada projektů na řešení zařízení na využívání biologicky rozložitelných odpadů včetně kalů z komunálních ČOV. Stále narůstá počet středisek na úpravu stavebních odpadů, která jsou vybavena stabilním strojním zařízením. Průběžně také vznikají zařízení na sběr, výkup a úpravu autovraků a dalších druhů využitelných odpadů.

Na území aglomerace se nachází několik skládek komunálního a nebezpečného odpadu: skládka nebezpečného odpadů Lodín, skládka ČD a.s., SŽDC HK, skládka Chlumec nad Cidlinou, TKO Cihelník – Jeníkovice, skládka Podhůra Chrudim. Velká část odpadů je skládkována mimo území aglomerace. Královéhradecko a Pardubicko sváží komunální odpad především na skládku ve Chvaleticích - Zdechovicích, Chrudimsko sváží odpad do Nasavrk.

Ve městě Pardubice se svozem směsného odpadu zabývají Služby města Pardubic a.s. Svoz komunálního odpadu od občanů zajišťuje v Hradci Králové firma Hradecké služby a.s.- Marius Pedersen a.s. Občané mohou vedle toho využít k odložení odpadu 4 sběrných dvorů na území města.

Na Královéhradecku se nacházejí dvě místa, kde byly nevhodně skladovány nebezpečné látky, a to v areálu firmy FOMA BOHEMIA spol. s.r.o v Hradci Králové a v Libčanech. Dle dostupných informací obě lokality prochází v současné době sanací. Aktuálním problémem je nedostatečně řešení nakládání s nebezpečným zdravotnickým odpadem. Dvě nemocnice v území, a to Fakultní nemocnice Hradec Králové a Pardubická krajská nemocnice, potřebují nutně řešit spalování nebezpečného odpadu, a to z důvodu naplnění legislativních požadavků a z důvodu technologické zastaralosti obou současných spaloven, které jsou již za hranicí své životnosti.

2.8 OBYVATELSTVO A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

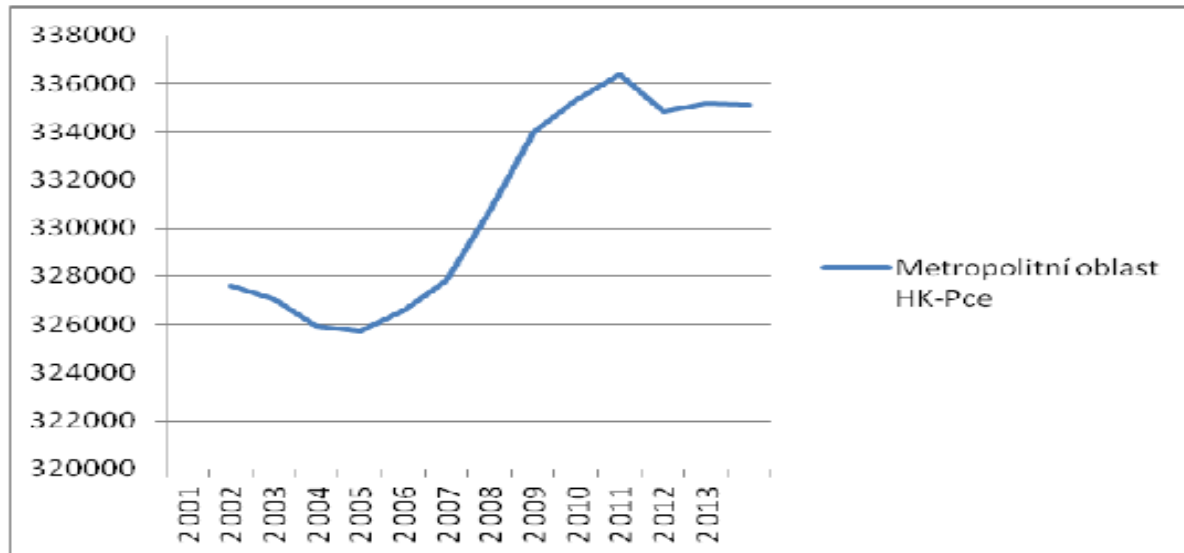
2.8.1 Demografické charakteristiky

Ve vymezeném území Hradecko-pardubické aglomerace žilo k 31. 12. 2013 celkem 335 118 obyvatel. Jedná se o oblast s významnou koncentrací obyvatelstva, neboť hustota zalidnění činila 253,8 obyvatel/km², což je hodnota téměř dvojnásobná ve srovnání s průměrnou hustotou zalidnění ČR (133,3 obyvatel/km²) a více než dvojnásobná s průměrnou hustotou zalidnění Královéhradeckého (116 obyvatel/km²) a Pardubického kraje (114,2 obyvatel/km²).

Nejlidnatějšími sídly jsou Hradec Králové (92 904 obyvatel k 31. 12. 2013) a Pardubice (89 432 obyvatel k 31. 12. 2013), následují města Chrudim (22 996 obyvatel k 31. 12. 2013), Jaroměř (12 594 obyvatel k 31. 12. 2013) a Přelouč (9 019 obyvatel k 31. 12. 2013). V rámci hradecko-pardubické aglomerace k 31.12.2013 žilo ve městech celkem 265 294 obyvatel, tj. 79,16 % obyvatel aglomerace a podíl obyvatel žijících v samotných jádrech aglomerace přesahoval 54 % ze všech obyvatel aglomerace. Tyto údaje svědčí o vysoké urbanizaci celého území.

V období 2002 – 2013 došlo v území k absolutnímu přírůstku více než 7 tis. obyvatel, a to především vlivem migrace. Zjevné jsou suburbanizační tendence v území. Za sledované období došlo k poklesu počtu obyvatel ve většině velkých sídlech – Hradci Králové, Jaroměři, Chrudimi a Přelouči. Pardubice vykazují kolísavý vývoj. Naopak u menších obcí v zázemí měst dochází často k nárůstu počtu obyvatel. Výrazný rozvoj počtu obyvatelstva je zaznamenán v prostoru mezi Hradcem Králové a Pardubicemi, kde některé obce již více než dvojnásobili svůj počet obyvatel za posledních cca 20 let. Z hlediska suburbanizačních procesů patří k nejvýraznějším obcím Vysoká nad Labem, Kunětice, Némčice a další.

Obr. 8: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v Hradecko-pardubické aglomeraci v období 2001 – 2013

Věková struktura obyvatel Hradecko-pardubické aglomerace se zhoršuje. Zvyšuje se průměrný věk obyvatel a dochází k demografickému stárnutí obyvatel. Od r. 2008 do r. 2013 je patrný mírný nárůst podílu obyvatel ve věku 0 – 14 let, ale zároveň zvýšení podílu postproduktivní složky obyvatel ve věku 65 a více let při současném snížení podílu produktivní složky obyvatel ve věku 15 – 64 let. Tento trend se netýká jen vymezené aglomerace, ale obdobně se vyvíjí věková struktura obyvatel v rámci krajů i ČR. Patrný je příznivější stav věkové struktury obyvatel v obcích mimo města. Samotná města mají index stáří i věkovou strukturu nejméně příznivou. Pardubice i Hradec Králové vykazují vyšší hodnoty indexu stáří (Hradec Králové 155,3, Pardubice 140,9 v roce 2013). V důsledku poměrně vysoké hodnoty indexu stáří v území a zároveň i s očekáváním jeho dalšího navýšení z důvodu přechodu osob z produktivní složky populace do

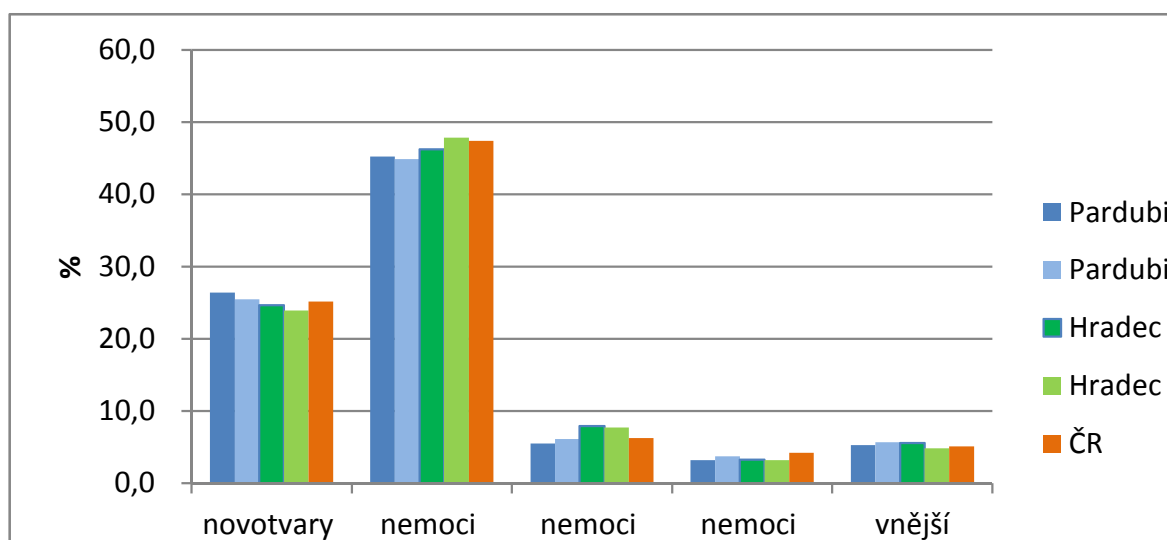
složky postproduktivní na jedné straně a zároveň s predikovaným poklesem porodnosti a nárůstem naděje dožití na straně druhé je třeba s tímto trendem počítat např. v plánování sociálních služeb, bezbariérových úprav veřejné infrastruktury apod.

2.8.2 Cílová populace

Vzhledem k tomu, že hlavní působnost koncepce je směřována do území měst Hradec Králové a Pardubice, jsou následující informace o obyvatelstvu uváděny pro území výše uvedených měst, případně pro okresy Hradec Králové a Pardubice. Údaje byly čerpány z demografických ročenek měst, okresů a České republiky (ČSÚ).

Nejčastější příčinou úmrtí ve sledované oblasti byly, stejně jako v celé ČR, nemoci oběhové soustavy. V Pardubicích se tyto nemoci podílely na celkovém počtu úmrtí 45,2 %, v okrese Pardubice 44,9 %, v Hradci Králové 46,2 %, v okrese Hradec Králové 47,9 %. Celorepubliková hodnota je 47,7 %. Druhou nejčastější příčinou úmrtí byly novotvary, které se podílely v celorepublikovém měřítku 25,1 %, v Pardubicích 26,4 %, v okrese Pardubice 25,5 %, v Hradci Králové 24,7 % a v okrese Hradec Králové 23,9 %. Nemoci dýchací a trávicí soustavy byly příčinou úmrtí v méně než 10 % případů.

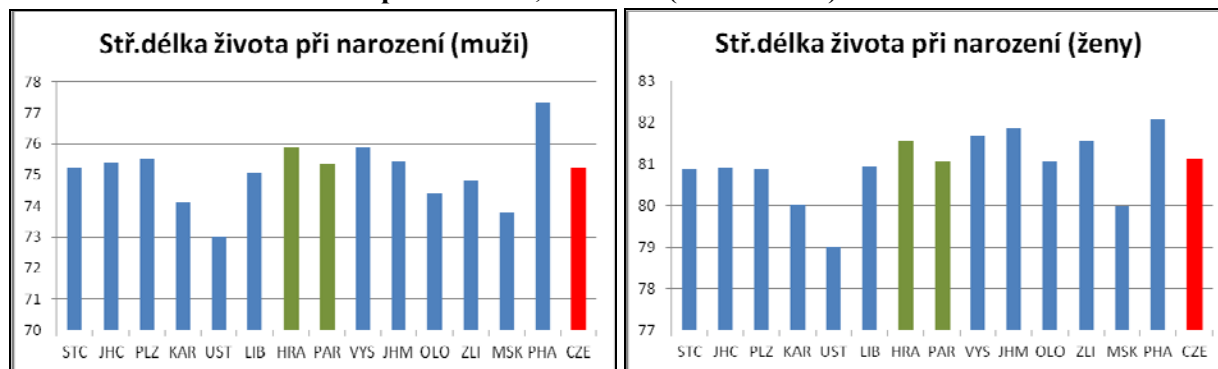
Obr. 9: Úmrtnost podle příčin, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

Podle dostupných statistických podkladů (ÚZIS) lze provést hodnocení zdravotního stavu obyvatelstva Pardubického a Královéhradeckého kraje a jeho srovnání s ostatními kraji a na úrovni republiky.

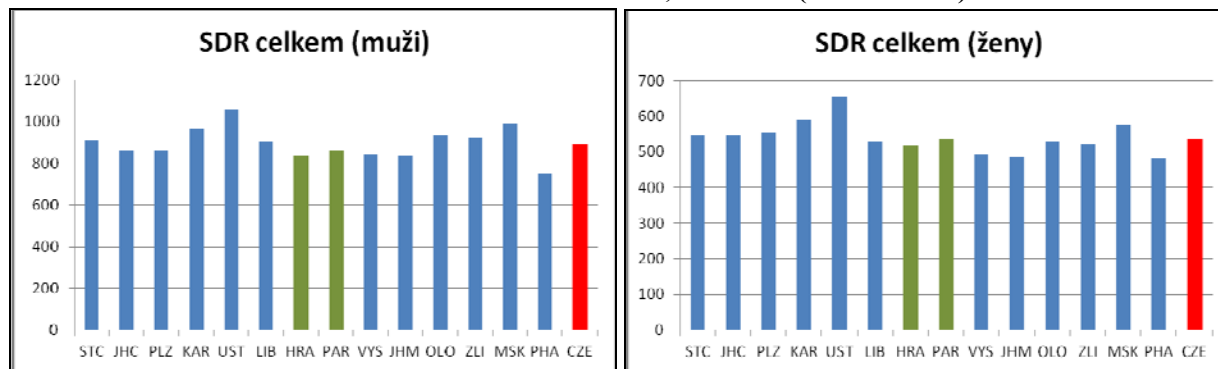
Uvedené kraje patří k **průměrným** z hlediska střední délky života při narození, celkové standardizované úmrtnosti (teoretické intenzitě úmrtnosti na 100 000 osob) i z hlediska úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy a na novotvary. Průměrné jsou zde také hodnoty prevalence diabetiků.

Obr. 10: Střední délka života při narození, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

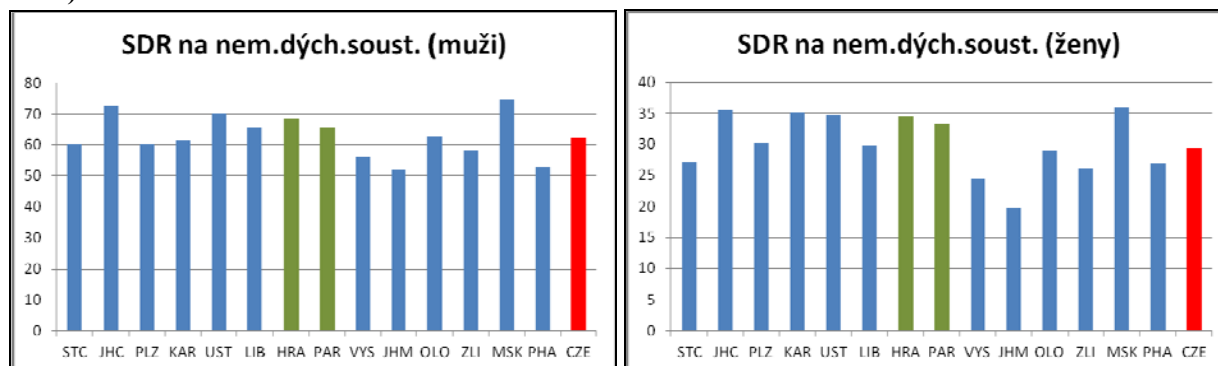
Střední délka života při narození v letech 2012–2013 je dle Zdravotnické ročenky České republiky 2013 (ÚZIS) v České republice u mužů 75,23 let, u žen 81,13 let. V Královéhradeckém i Pardubickém kraji hodnoty odpovídají celorepublikovým (75,88 a 75,32 let pro muže; 81,56 a 81,07 let pro ženy). Pro nižší územní celky nejsou tyto údaje dostupné.

Obr. 11: Standardizovaná úmrtnost na 100 000 osob, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

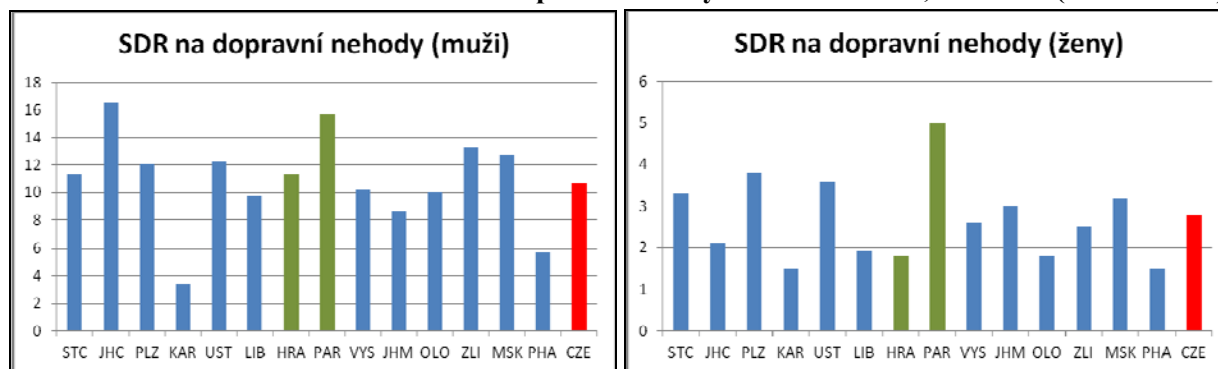

Mírně vyšší hodnoty ve srovnání s celorepublikovými průměry pro oba kraje jsou pro standardizovanou úmrtnost na nemoci dýchacích soustavy. Výrazně vyšší hodnoty úmrtnosti na dopravní nehody jsou uváděny z Pardubického kraje.

Obr. 12: Standardizovaná úmrtnost na nemoci dýchací soustavy na 100 000 osob, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

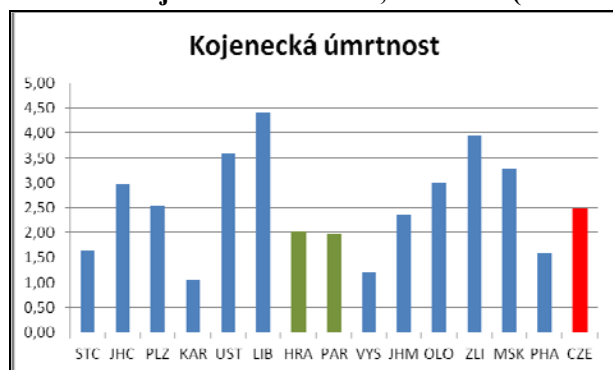

Obr. 13: Standardizovaná úmrtnost na dopravní nehody na 100 000 osob, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

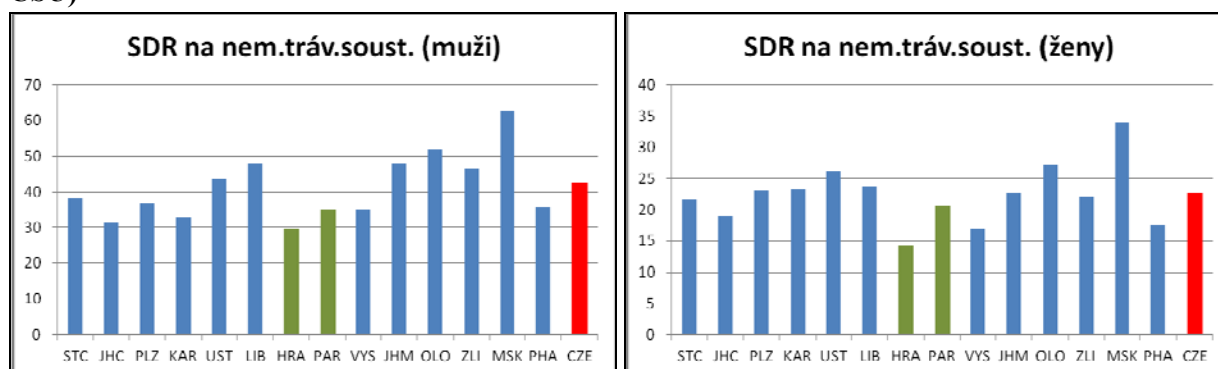

Naopak v obou krajích je velmi **dobrá situace** co se týká kojenecké úmrtnosti a standardizované úmrtnosti na nemoci trávicí soustavy.

Obr. 14: Kojenecká úmrtnost, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

Obr. 15: Standardizovaná úmrtnost na nemoci trávicí soustavy na 100 000 osob, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

Celkově lze říci, že oba kraje patří v rámci republiky k průměrným či lepším z hlediska hodnocených dostupných statistických údajů o zdravotním stavu. Výjimku tvoří standardizovaná úmrtnost na nemoci dýchacích soustavy a na dopravní nehody.

2.8.3 Determinanty zdraví

Jde o vlivy, které rozhodují o zhoršení, udržení či zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva. Jedná se o široké spektrum podmínek, které zahrnují individuální vlastnosti lidí, jejich činnosti, chování, životní styl, sociálně ekonomické a kulturní podmínky, dostupnost zdravotnických služeb a v neposlední řadě i faktory vnějšího

prostředí. Zdraví jedince je podmíněno z 50% jeho životním způsobem, z 20% životním prostředím, z dalších 20% je dáno genetickým základem a z 10% jej ovlivňují zdravotnické služby.

2.8.3.1 Životní prostředí

Vybrané determinanty životního prostředí jsou podrobně popsány v předchozích kapitolách. Zde jsou uvedeny pouze hlavní závěry pro jednotlivé složky životního prostředí, které mohou mít významnější vliv na lidské zdraví.

Pitná voda

V zájmové oblasti je dostatek kvalitní pitné vody, který bude i v budoucnu. Přebytek vodních zdrojů je především na Chrudimsku, který je zásadní a významnou rezervou Vodárenské soustavy pro případ krizového zásobení. Tento segment nepředstavuje z hlediska zdraví lidí problém.

Kvalita ovzduší

V dané oblasti jsou problematickými látkami z hlediska překračování imisních limitů pro zdraví lidí prachové částice velikostní **frakce PM₁₀** (lokálně v dopravou silně ovlivněných oblastech) a **benzo(a)pyren** (zejména v ORP Česká Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Žamberk a Hradec Králové).

Existuje celá řada průkazných studií, které uvádějí souvislost mezi expozicí PM a vlivy na lidské zdraví. Jedná se zejména o kardiovaskulární a respirační onemocnění. Největším problémem ve vztahu k zdravotním rizikům je frakce PM_{2,5}, jejíž částice jsou dosti malé, aby se mohly po vdechnutí dostat hluboko do respiračního traktu, kde mohou způsobovat širokou škálu zdravotních obtíží. Důležitý je také fakt, že chemické složení částic je velmi variabilní, nejedná se o inertní částice, jsou tvořeny pevnými i kapalnými složkami, které mají velmi komplikovanou genezi. Vdechovány většinou nejsou částice přímo emitované ze zdroje, na tyto částice se totiž dále díky jejich velkému povrchu váží další toxické polutanty, kondenzují zde kapalně složky ovzduší a na povrchu částic probíhají reakce, kterými vznikají často látky s vyšší toxicitou/biologickou účinností než je tomu u samotných emitovaných částic, sorbují se zde také alergeny pylů. Důležité je také, že zejména jemné částice vyskytující se ve vnějším prostředí, velmi snadno pronikají do budov a jejich koncentrace vně a uvnitř budov jsou velmi úzce propojené. Člověk je tedy těmito látkám vystaven prakticky po celou dobu. Mnohé epidemiologické studie demonstrují vztah mezi koncentracemi částic s průměrem menším než 10 µm nebo 2,5 µm a poklesem plicních funkcí, nárůstem příznaků respirační nedostatečnosti, zvýšenou spotřebou léků na astma a zvýšenými počty návštěv pohotovosti.

Benzo(a)pyren je produktem nedokonalého spalování při teplotách 300 až 600 °C, nachází se v uhelném dehtu, v automobilových výfukových plynech (zvláště ze vznětových motorů), v každém kouři vzniklém při spalování organických materiálů (včetně listů tabáku při kouření) a v grilovaných potravinách. Jedná se o silně karcinogenní (kvalifikovaný IARC ve skupině 1) a mutagenní látku.

Hluková zátěž

V Královéhradeckém kraji je hladinám hluku přesahujícím mezní hodnoty celodenně vystaveno 12,8 tis. obyvatel (2,3 % obyvatel kraje) a 16,4 tis. obyvatel (3 % populace kraje) v noci. Situaci v tomto kraji ovlivňuje průchod tranzitní dopravy Hradcem Králové a dalšími obcemi na silničních tazích I/11 na Ostravu a 1/35 na Olomouc. Ve městě Hradci Králové je nadlimitním hlukem postiženo cca 4 % obyvatel, v Pardubicích 3,8 %. V případě menších obcí byl zjištěn i podstatně vyšší podíl obyvatel vystavených nadměrnému hluku. Nejhorší dle dosavadních výsledků je situace v obcích v Královéhradeckém kraji, kterými procházejí hlavní dálkové silniční tahy. Jedná se např. o obce Blešno (42,9 % obyvatel vystavených celodennímu hluku nad mezní limit) a Ohařice (40,6 % obyvatel). (Hluková zátěž obyvatelstva, 2014).

Z uvedeného vyplývá, že v oblasti je významným problémem hluková zátěž z dopravy, která souvisí s nevhodným stávajícím vedením tranzitní dopravy přes centra měst.

Je dlouhodobá snaha tuto problematiku řešit Akčními hlukovými plány, které jsou v současné době v různé formě rozpracování.

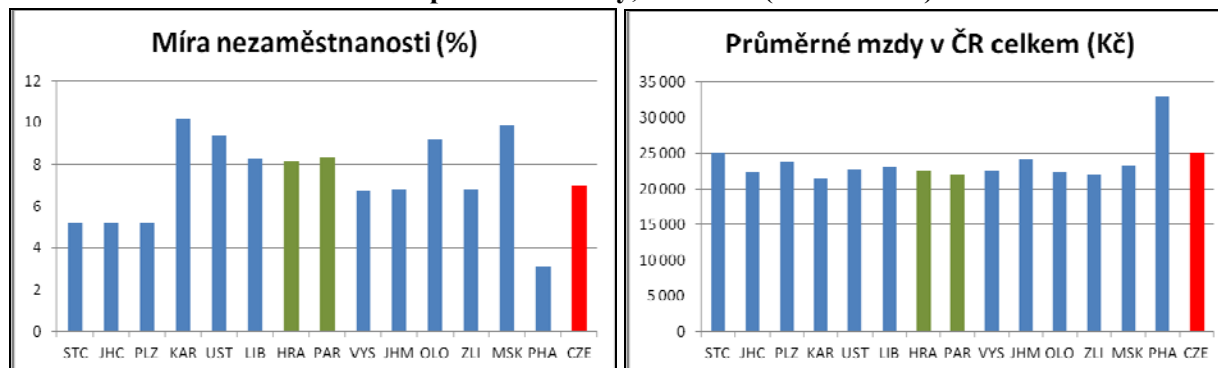
Negativní účinky hluku je možné s určitým zjednodušením rozdělit na orgánové účinky, rušení činností (spánku, řečové komunikace, osvojování řeči a čtení) a vlivy na subjektivní pocity (obtěžování). Specifické účinky se projevují poruchami činnosti sluchového analyzátoru. U nespecifických účinků dochází k ovlivnění funkcí různých systému organismu, často se na nich podílí stresová reakce a ovlivnění spánku a vyšších nervových funkcí. Hluk tak může přispět ke spuštění nebo urychlení vlastního patologického děje u chorob s multifaktoriálními příčinami. Za dostatečně prokázané nepříznivé zdravotní účinky hluku v denní době je v současnosti považováno poškození sluchového aparátu, vliv na kardiovaskulární systém a nepříznivé působení na osvojování řeči a čtení u dětí. V noční době tj. v době spánku a fyziologické regenerace jsou za dostatečně prokázané považovány změny fyziologických reakcí (kardiovaskulární aktivita, EEG zaznamenaná aktivita mozku...), poruchy spánku a zvýšené užívání léků na spaní. Omezené důkazy jsou např. u vlivu hluku na hormonální a imunitní systém, na některé biochemické funkce, ovlivnění placenty a vývoje plodu, nebo u vlivu na mentální zdraví sociální chování a výkonnost člověka. U nočního hluku jsou omezené důkazy navíc (kromě výše uvedených) u vlivu na kardiovaskulární systém, obezitu, poruchy duševního zdraví, následné pracovní úrazy a zkrácení očekávané délky života. (SZÚ, Zdravotní účinky hluku).

2.8.3.2 Socioekonomické determinanty

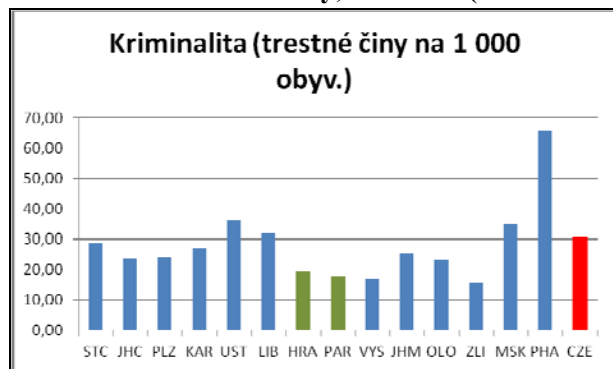
Socioekonomické faktory ovlivňují významně životní způsob a styl jedince. Ve vztahu ke zdraví se obecně předpokládá, že vyšší ekonomická úroveň vede ke kvalitnímu životnímu stylu. Toto tvrzení však není jednoznačné, např. alergická onemocnění jsou nyní diskutována ve smyslu „hygienické hypotézy“, kdy přílišná a úzkostlivá hygiena v domácnostech s malými dětmi vede k jejich vyšší náchylnosti k alergickým onemocněním. Dalším příkladem opačného vztahu mohou být finančně vysoce ohodnocená zaměstnání, která ovšem přinášejí vypjaté stresové situace, nepravidelné a nevyvážené stravování, nedostatek pohybu a tím i vysoké riziko kardiovaskulárních onemocnění.

Královéhradecký i Pardubický kraj patří k oblastem s mírně nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti, průměrné mzdy jsou zde ve srovnání s celorepublikovým průměrem mírně nižší. Je zde velmi nízká míra kriminality.

Obr. 16: Míra nezaměstnanosti a průměrné mzdy, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

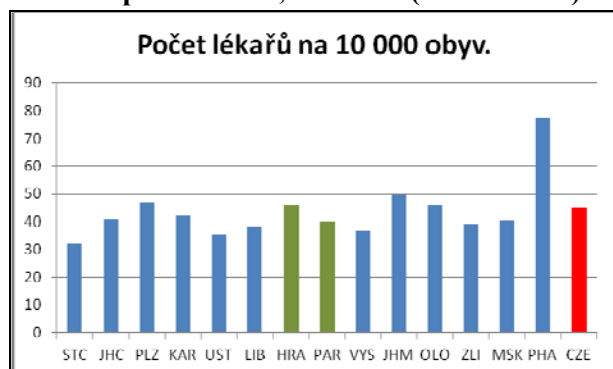
Obr. 17: Míra kriminality, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

2.8.3.3 Zdravotní péče

Dostupnost a kvalita zdravotní péče má v celkovém vlivu na lidské zdraví až 10% podíl. V České republice je obecně velmi dobrá dostupnost zdravotní péče, její kvalita se liší v jednotlivých oblastech. Obecně má ale každý občan umožněn přístup k potřebné zdravotní péči. V počtech lékařů na 10 000 obyvatel dosahují oba kraje průměrných celorepublikových hodnot.

Obr. 18: počet lékařů, rok 2013 (dle dat ČSÚ)

Z uvedených determinantů, které mohou mít negativní vliv na lidské zdraví, je pro oba kraje důležitá zhoršená kvalita ovzduší a vysoká hluková zátěž, kdy v obou případech dochází k překračování hygienických limitů pro zdraví lidí.

2.9 PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE

Stávající problémy životního prostředí v území jsou popsány v rámci Analytické části stávající podoby koncepce.

V současnosti je životní prostředí v zájmovém území negativně ovlivňováno několika faktory. Na kvalitu ovzduší má nepříznivý vliv především silniční doprava, která postupně narůstá a která zároveň způsobuje hlukové znečištění, a to především v místech, kudy prochází zástavbou. Dalším zdrojem znečištění ovzduší jsou domácnosti, přičemž míra se odvíjí zejména od způsobu vytápění a aktuální meteorologické situace. Oproti některým jiným částem republiky je stav ovzduší poměrně dobrý, lokálně jsou překračovány imisní limity pro polétavý prach a benzo(a)pyren.

Do budoucna lze očekávat zvyšování standardů v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje (např. důraz na ekologickou dopravu a „zelené technologie“, podporu třídění odpadu), řešení stávajících

ekologických zátěží a existence brownfieldů, skládkování apod. Paralelně je však možné předpokládat pokračování trendu zintenzivňování silniční dopravy, s nimiž se pojí zvýšený výskyt hluku a emisí.

Mezi další problémy, které vyplývají buď z popisu životního prostředí, nebo z analýzy prováděné pro potřeby koncepce, patří např. zanedbané plochy zeleně ve městech, nedostatečná kapacita center třídění odpadu, větší množství starých ekologických zátěží a existence opuštěných či nevhodně využívaných areálů, které ztratily své původní využití, rizika povodní v některých lokalitách a rizika splachů a eroze během přívalových srážek.

Návrh koncepce, který je předkládán v jedné variantě, tyto výše uvedené problémy reflektuje a v rámci daných možností také řeší a navrhuje opatření, která by měla současný stav zlepšit. Naopak bez realizace opatření uvedených v programu rozvoje by došlo ke stagnaci a přetrvávajícímu nevyhovujícímu stavu v uvedených oblastech. Předpokládané vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví ve vymezeném dotčeném území jsou řešeny v následujících kapitolách.

V případě, že by opatření v programu rozvoje nebyla realizována, tak by vývoj životního prostředí pokračoval ve stávajících trendech, které však může koncepce ovlivnit jen zprostředkovaně a pouze částečně, protože životní prostředí je současně ovlivňováno řadou dalších vlivů, včetně vlivů implementace operačních programů a programů přeshraniční spolupráce a dále celostátních i krajských koncepcí, které mají dopad na řešené území.

V hypotetickém (a málo reálném) případě, kdy by nebylo realizováno žádné z navržených opatření návrhu koncepce, lze předpokládat, že by se vývoj stavu životního prostředí a veřejného zdraví v řešeném území pravděpodobně ubíral níže uvedeným směrem:

- Redukovaly by se rozvojové aktivity v území;
- Byly by podporovány aktivity, které by nerespektovaly zaměření kohezní politiky EU v programovém období 2014-2020 a hrozilo by tedy riziko, že nebudou finančně podporovány ze strukturálních fondů EU 2014+;
- Rozvojové aktivity by se pravděpodobně prosazovaly živelně, bez koordinace ze strany veřejné správy, pouze v závislosti na zájmech a finančních možnostech investorů.

Podle charakteru projektů, které by nebyly součástí koncepce tvořící systém, by řada stávajících problémů životního prostředí zůstala neřešena a nevyhovující stav ve výše uvedených oblastech by přetrvával.

3. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY

Záměry – tj. opatření vyplývající z návrhu koncepce Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace jsou uvedeny v návrhové části koncepce. Některá z těchto opatření jsou organizačního, administrativního nebo vzdělávacího charakteru, které nemají takřka žádný významnější územní průmět a jejich vlivy na životní prostředí budou neutrální. U části navržených opatření se dají předpokládat dopady na životní prostředí, zejména v oblasti udržitelné dopravy, životního prostředí a kulturního dědictví.

Návrh koncepce mimo jiné navrhuje snížení negativních vlivů lidské činnosti na životní prostředí (tj. řešení čištění odpadních vod a zásobování pitnou vodou, zlepšení systému odpadového hospodářství, revitalizace krajiny a sídelní zeleně), podporu šetrnějších forem dopravy nebo revitalizace kulturních památek.

Významnější pozitivní přínosy lze spatřovat především u těchto opatření:

- Všechna opatření v rámci specifického cíle 1.1 – Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost
- Všechna opatření v rámci specifického cíle 1.2 – Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí
- Opatření 2.3.1 – Paměťové instituce a kulturní památky

Výše uvedená opatření by měla přispět k řešení nevyhovujícího stavu, jakým je (místy) zhoršená kvalita ovzduší, hlukové znečištění, nedořešený systém nakládání s odpady, vysoká spotřeba paliv a energií a dále ke zlepšení zásobování pitnou vodou nebo zefektivnění systému čištění odpadních vod.

Z hlediska vlivů na lidské zdraví jsou přínosná výše uvedená opatření 1.1 a 1.2, která povedou ke zlepšení kvality ovzduší, snížení hlukové zátěže a v neposlední řadě i k vyšší bezpečnosti v dopravě. Zejména v Pardubickém kraji jsou dlouhodobě vykazovány vysoké hodnoty úmrtnosti v důsledku dopravních nehod, proto jsou opatření zvyšující bezpečnost v dopravě velmi žádoucí. Také opatření 2.1.1. může vést k lepším socioekonomickým podmínkám u sociálně vyloučených skupin.

Realizací strategie rozvoje mohou být částečně ovlivněny některé dílčí složky životního prostředí i negativně – např. půdní fond, kdy v rámci některých opatření (přestupní terminály, cyklostezky) lze předpokládat dílčí zábory půdního fondu. Nejsou plánovány žádné rozsáhlejší záměry a např. u přestupních terminálů se dá předpokládat jejich řešení na již využívaných místech, případné zábory proto budou nízké - tato oblast je současně řešená lokalizací těchto ploch již na úrovni územních plánů měst a obcí. Tyto vlivy a zábory nelze na současné úrovni konkrétně vyčíslit. Také je potřeba upozornit, že řešené území je územím s archeologickými nálezy, a veškeré zásahy do stávajícího terénu podléhají oznamovací povinnosti podle § 22 odst. 2 památkového zákona.

4. VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci přípravy strategie (především při řešení analytické části) byly identifikovány také problémy v oblasti životního prostředí. Ty jsou uvedeny také v předchozích kapitolách. Jak je zde uvedeno, tak mezi nejvýznamnější problémy životního prostředí v zájmovém území patří kvalita ovzduší, nedokončený systém čištění odpadních vod, chybějící prvky v oblasti nakládání s odpady (zejména v oblasti biologicky rozložitelných komunálních odpadů), pokračující zábory půdního fondu, hlukové znečištění z dopravy a další. V předchozích kapitolách a v rámci Analytické části strategie jsou uvedeny také další problémy.

Návrh strategie na řadu z těchto problémů reaguje a navrhuje pro jejich řešení dle možností operačních programů a potřeb v území adekvátní opatření. Mezi opatření, která na tyto problémy reagují, patří zejména opatření naplňující Specifický cíl 1.1 – Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost, které podporují ekologicky šetrné formy dopravy, rozvoj dopravní telematiky a dopravních terminálů a podporu cyklodopravy. Tato opatření by měla přispět ke zlepšení kvality ovzduší, snížení úrovně hlukového znečištění, podpořit efektivnější využívání veřejné dopravy, snížit spotřebu paliv a energií a podpořit zdravý životní styl. Mezi další opatření řešící současné problémy životního prostředí patří opatření v rámci Specifického cíle 1.2 – Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí. Tato opatření mají posílit oblast vodního hospodářství (zásobování vodou a čištění odpadních vod, protipovodňová ochrana), rozvoj systému odpadového hospodářství a zeleň v krajině a intravilánu. Dále opatření 2.3.1 – Paměťové instituce a kulturní památky přispěje ke zlepšení současného stavu kulturních památek a jejich lepšímu využití a propagaci.

Z hlediska ochrany lidského zdraví jsou pro danou oblast problematické kvalita ovzduší a hluková zátěž (místně dochází k překračování hygienických limitů), dále pak vysoká úmrtnost na dopravní nehody v Pardubickém kraji. Všechny tyto oblasti jsou navrhovanou strategií do jisté míry přeneseně řešeny. Nejsou to ovšem primární oblasti zájmu a i přesto, že realizací navrhovaných opatření pravděpodobně dojde k zlepšení uvedených parametrů, není zaručeno dosažení ideálního stavu, kterým je plnění hygienických limitů. Při realizaci opatření je nutno dbát na to, aby nedocházelo v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší k dalším emisím znečišťujících látek a v oblastech s vysokou hlukovou zátěží k povolení dalších zdrojů hluku.

V zájmovém území se nachází řada zvláště chráněných území nebo lokalit soustavy Natura 2000, která jsou uvedena výše. Tato území je nutno při naplňování koncepce vždy respektovat, optimálně konzultovat s příslušnými orgány ochrany přírody a předcházet potenciálním střetům. Posouzení vlivů na soustavu Natura je součástí samostatného dokumentu.

Také je potřeba upozornit, že řešené území je územím s archeologickými nálezy, a veškeré zásahy do stávajícího terénu podléhají oznamovací povinnosti podle § 22 odst. 2 památkového zákona.

5. CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI, A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ.

Problematika životního prostředí je jedním z hlavních témat řešení dané koncepce a několik cílů a na ně navazujících opatření se jí přímo zabývá. Jedná se především o oblasti šetrné dopravy, technické infrastruktury, odpadového hospodářství, zeleně a kulturních památek.

Pro potřeby posouzení vztahu koncepce k cílům ochrany životního prostředí je dle metodiky MŽP „Metodika posuzování vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“ třeba stanovit referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí slouží ke zjištění vazeb posuzovaného koncepčního dokumentu, kterým je Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace, z hlediska ochrany jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví, a zároveň k vyhodnocení souladu cílů a opatření stanovených v posuzovaném koncepčním dokumentu s cíli ochrany životního prostředí. Na základě analýzy stavu životního prostředí na místní úrovni a současně na základě cílů uvedených ve Státní politice životního prostředí, která je hlavním dokumentem pro oblast životního prostředí v ČR, byly stanoveny referenční cíle. Vyhodnocovány byly také další významnější koncepce v oblasti životního prostředí a veřejného zdraví.

5.1 STÁTNÍ POLITIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

V roce 2013 byla schválena nová Státní politika životního prostředí (SPŽP) pro období 2012-2020, z níž hlavní požadavky uvádíme níže.

SPŽP je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Z tohoto důvodu jsou zde informace o zaměření SPŽP rozvedeny mnohem podrobněji než u dalších dokumentů.

Hlavním cílem SPŽP je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany žijící v České republice (ČR), výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově.

SPŽP je zaměřena na tyto tematické oblasti:

- Ochrana a udržitelné využívání zdrojů včetně ochrany přírodních zdrojů, zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu, předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí, ochranu a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí.
- Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší s cílem snižování emisí skleníkových plynů a omezování negativních dopadů změny klimatu na území ČR, snížení úrovně znečištění ovzduší a podpory efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie a energetických úspor.
- Ochrana přírody a krajiny spočívající především v ochraně a posílení ekologických funkcí krajiny, zachování přírodních a krajinných hodnot a zlepšení kvality prostředí ve městech.
- Bezpečné prostředí zahrnující jak předcházení následkům přírodních nebezpečí (povodně, sucha, svahové nestability, eroze, apod.), tak i předcházení vzniku antropogenních rizik.

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s většinou sektorových politik a z tohoto zřetele je SPŽP průřezovou politikou, která musí být s ostatními sektorovými politikami jak koordinována, tak do nich integrována. Aktualizace PÚR ČR by měla být s hlavními cíli a prioritami v souladu také. Dále jsou zde vymezeny čtyři tematické oblasti a dílčí priority (cíle).

Tab. 1: Tematické oblasti a priority Státní politiky životního prostředí ČR

Tematická oblast	Priorita
1) Ochrana a udržitelné využívání zdrojů	1.1 Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu
	1.2 Prevence a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí, podpora jejich využívání jako náhrady přírodních surovin.
	1.3 Ochrana a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí
2) Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší	2.1 Snižování emisí skleníkových plynů a omezování negativních dopadů klimatické změny
	2.2 Snížení úrovně znečištění ovzduší
	2.3 Efektivní a přírodě šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie
3) Ochrana přírody a krajiny	3.1 Ochrana a posílení ekologických funkcí krajiny
	3.2 Zachování přírodních a krajinných hodnot
	3.3 Zlepšení kvality prostředí v sídlech
4) Bezpečné prostředí	4.1 Předcházení rizik
	4.2 Ochrana prostředí před negativními dopady krizových situací způsobenými antropogenními nebo přírodními hrozbami.

Pro každou z těchto oblastí je stanovena řada priorit, dílčích cílů a opatření, které by tyto cíle měly naplňovat.

Dílčí cíle jsou pro jednotlivé oblasti a priority uvedeny zde – pouze některé z nich jsou ovlivnitelné v rámci územního plánování:

- 1.1.1 Zajištění realizace Programů monitoringu povrchových a podzemních vod pro vyhodnocení všech opatření prováděných podle Rámcové směrnice o vodní politice, jako základního nástroje pro vyhodnocení jejich efektivity;
- 1.1.2 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové směrnice o vodní politice;
- 1.2.1 Snížit podíl skládkování na celkovém odstraňování odpadů;
- 1.2.2 Zvyšování materiálového a energetického využití komunálních odpadů a odpadů podobných komunálním;
- 1.2.3 Předcházet vzniku odpadů;
- 1.3.1 Omezovat trvalý zábor zemědělské půdy a podložních hornin;
- 1.3.2 Snižovat ohrožení zemědělské a lesní půdy a hornin erozí;
- 1.3.3 Omezovat a regulovat kontaminaci a ostatní degradaci půdy a hornin způsobenou lidskou činností;
- 1.3.4 Sanovat kontaminovaná místa, včetně starých ekologických zátěží a lokalit zatížených municí, náprava ekologických škod;
- 1.3.5 Zahlazovat a předcházet následkům po hornické činnosti a těžbě nerostných surovin;

- 2.1.1 Zvýšení schopnosti přizpůsobení se změnám klimatu;
- 2.1.2 Snížení emisí skleníkových plynů v rámci EU ETS o 21 % a omezení nárůstu emisí mimo EU ETS na 9 % do roku 2020 oproti úrovni roku 2005;
- 2.2.1 Zlepšit kvalitu ovzduší v místech, kde jsou překračovány imisní limity, a zároveň udržet kvalitu v územích, kde imisní limity nejsou překračovány;
- 2.2.2 Plnit národní emisní stropy platné od roku 2010 a snížit celkové emise oxidu siřičitého (SO₂), oxidů dusíku (NO_x), těkavých organických látek (VOC) o, amoniaku (NH₃) a jemných prachových částic (PM_{2,5}) do roku 2020 ve shodě se závazky ČR;
- 2.2.3 Udržet emise těžkých kovů a persistentních organických látek pod úrovní roku 1990 a dále je snižovat;
- 2.3.1 Zajištění 13% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie k roku 2020;
- 2.3.2 Zajištění 10% podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě k roku 2020 při současném snížení emisí NO_x, VOC a PM_{2,5} z dopravy;
- 2.3.3 Zajištění závazku zvýšení energetické účinnosti do roku 2020 (pozn. pro EU jako celek se jedná o 20%);
- 3.1.1 Zvýšení ekologické stability krajiny;
- 3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny;
- 3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny;
- 3.1.4 Udržitelné a šetrné zemědělské a lesnické hospodaření;
- 3.2.1 Zajištění ochrany a péče o nejcennější části přírody a krajiny;
- 3.2.2 Omezení úbytku původních druhů a přírodních stanovišť;
- 3.2.3 Omezení negativního vlivu nepůvodních invazních druhů na biodiverzitu;
- 3.3.1 Zlepšení systému zeleně v sídlech a jeho struktury;
- 3.3.2 Posílení regenerace brownfields s pozitivním vlivem na kvalitu prostředí v sídlech;
- 3.3.3 Zajistit šetrné hospodaření s vodou v sídelních útvarech;
- 4.1.1 Předcházení následkům přírodních nebezpečí (povodně, sucha, svahové nestability, skalní řícení, eroze, silný vítr, emanace radonu a metanu);
- 4.1.2 Předcházení vzniku antropogenních rizik;
- 4.2.1 Prevence a zmírňování následků krizových situací na životní prostředí.

Způsob zohlednění těchto cílů je podrobněji řešen v dalších kapitolách.

5.2 DALŠÍ VÝZNAMNĚJŠÍ DOKUMENTY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

5.2.1 Státní program ochrany přírody a krajiny ČR (MŽP 1998, aktualizace 2009)

Vláda ČR přijala usnesením č. 415/1998 Státní program ochrany přírody a krajiny ČR. V době platnosti Státního programu vstoupila ČR do Evropské unie (EU), což přineslo i řadu změn v oblasti ochrany přírody

a krajiny. Aktualizovaný program stručně analyzuje stav přírodního a krajinného prostředí a formuluje dlouhodobé cíle a opatření nezbytná k jejich dosažení. Státní program se zabývá problematikou ochrany krajiny obecně a dále, podrobněji, podle jednotlivých typů krajinných ekosystémů, chráněnými územími a druhovou ochranou.

Cíle Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR jsou následující:

1. Krajina

- 1.1. Udržet a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny – s mozaikou vzájemně propojených biologicky funkčních prvků a částí, schopných odolávat vnějším negativním vlivům včetně změn klimatu
- 1.2. Udržet a zvyšovat přírodní a estetické hodnoty krajiny
- 1.3. Zajistit udržitelné využívání krajiny jako celku především omezením zástavby krajiny, zachováním její prostupnosti a omezením další fragmentace s přednostním využitím ploch v sídelních útvarech, případně ve vazbě na ně
- 1.4. Zajistit odpovídající péči o optimalizovanou soustavu ZCHÚ a vymezený ÚSES jako o nezastupitelný základ přírodní infrastruktury krajiny, zajišťující zachování biologické rozmanitosti a fungování přírodních, pro život lidí nezbytných procesů.

2. Lesní ekosystémy

- 2.1. Zvýšit druhovou rozmanitost lesních porostů směrem k přirozené druhové skladbě, zvýšit strukturální rozrůzněnost lesa a podíl přirozené obnovy druhově a geneticky vhodných porostů a posílit mimoprodukční funkce lesních ekosystémů.

3. Vodní a mokřadní ekosystémy

- 3.1. Obnovit přirozené hydro-ekologické funkce krajiny a posílit schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám
- 3.2. Zajistit udržitelné využívání vodního bohatství jako celku ve vazbě na dosažení dobrého ekologického stavu vod podle Směrnice 60/2000/ES
- 3.3. Zachovávat a zvýšit biologickou rozmanitost vodních a mokřadních ekosystémů obnovením volné prostupnosti vodního prostředí a omezením jeho další fragmentace.

4. Horské ekosystémy

- 4.1. Dosažení udržitelného využívání horských ekosystémů, které by zaručilo zachování a biologické rozmanitosti.
- 4.2. Rozvoj ekologicky přijatelných forem cestovního ruchu v horských územích respektujících krajinný ráz a přírodní hodnoty území.
- 4.3. Zpomalení nebo zastavení úbytku biologických a kulturně historických fenoménů horské krajiny, a to zejména v souvislosti s nepřiměřeně vysokou antropogenní zátěží.

5. Agro-ekosystémy, půda

- 5.1. Zabezpečení ochrany půdy jako nezastupitelného a neobnovitelného přírodního zdroje, s uplatněním principů udržitelného rozvoje a s ohledem na ostatní složky životního prostředí, omezení negativního trendu snižování rozlohy kvalitní zemědělské půdy, snížení negativního působení ohrožujících činitelů na půdu, které ohrožují poskytování ekosystémových služeb půdními ekosystémy (produkční a ekologické funkce půdy)
- 5.2. Trvalé zvýšení různorodosti zemědělsky obhospodařovaných ploch a přilehlých pozemků, které jsou součástí zemědělsky využívané krajiny.

6. Travní ekosystémy

Zachovat, případně obnovit druhově a morfologicky pestré travní porosty jako nedílnou součást zemědělského hospodaření v krajině.

7. Urbánní ekosystémy

- 7.1. Zajištění vyšší kvality života v sídlech zapojením přírodních nebo přírodě blízkých prvků do struktury sídel.

8. Chráněná území

- 8.1. Optimalizovat soustavu ZCHÚ z hlediska reprezentativního podchycení nejcennějších částí přírody a krajiny, vymezení a nastavení režimu ochrany
- 8.2. Zlepšit péči o chráněná území
- 8.3. Integrovat ZCHÚ do života regionů s důrazem na trvale udržitelné využívání, zejména v oblasti cestovního ruchu, a zlepšení životních podmínek místních obyvatel.

9. Druhy

- 9.1. Udržení dostatečně početných a tím i geneticky kvalitních populací původních planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, schopných dlouhodobé samostatné existence. Minimalizace rizik zavádění nových invazních nepůvodních druhů v ČR, omezení dalšího rozšiřování již přítomných invazních nepůvodních druhů a jejich regulace a odstraňování v přírodně hodnotných územích, a to i s ohledem na probíhající a očekávané změny podnebí.

10. Legislativní nástroje

- 10.1. Zjednodušit, zpřehlednit a zefektivnit právní úpravu ochrany přírody a krajiny včetně doplnění chybějících nástrojů k naplňování mezinárodních mnohostranných a dvoustranných úmluv v ochraně přírody a krajiny a odstranění nejvýznamnějších rozporů mezi předpisy upravujícími využívání biologické rozmanitosti, zejména ekosystémů.
- 10.2. Sjednotit výkon státní správy a posílit odbornost orgánů ochrany přírody a krajiny.

11. Ekonomické nástroje

- 11.1. vyvážený systém ekonomických nástrojů především v oblasti dotační, náhradové a daňové, který přispěje k naplňování cílů ochrany přírody a krajiny.

12. Odborné informační nástroje

- 12.1. Podporovat rozhodování státní správy v ochraně přírody a krajiny aktuálními a hodnověrnými údaji o stavu, změnách a vývojových trendech složek přírody a krajiny v ČR
- 12.2. Zajistit sběr, zpracování, vyhodnocování, rozšiřování a péči o údaje o přírodě a krajině v ČR s využitím služeb Informačního systému ochrany přírody a Portálu ochrany přírody a krajiny (eNature)

13. Práce s veřejností

- 13.1. Informovat, vzdělávat a radit veřejnosti (především výše citovaným cílovým skupinám) v různých aspektech ochrany přírody a krajiny v České republice, zvyšovat povědomí o principech ochrany přírody a krajiny v ČR a aktivně zapojovat veřejnost do podpory ochrany přírody a krajiny.

Strategie Integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace naplňuje cíle uváděné ve Státním programu ochrany přírody a krajiny ČR zejména opatřeními v rámci specifického cíle SC 1.2 - Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, především pak v rámci opatření 1.2.3 Krajina a zeleň, ale také opatřeními 1.2.1 Vodní hospodářství. Naplňovány jsou především cíle v typech krajinných ekosystémů 1, 3, 5 a 7.

5.2.2 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR (MŽP, 2005)

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky vzniká těsně po vstupu České republiky do Evropské unie. Vychází z Úmluvy o biologické rozmanitosti, která byla podepsána v Rio de Janeiro v červnu 1992. Hlavním cílem je zastavení či alespoň výrazné zpomalení rozsahu a rychlosti úbytku biodiverzity do roku 2010.

Tři cíle úmluvy, ze kterých Strategie ochrany biologické rozmanitosti vychází, jsou následující:

1. ochrana biologické rozmanitosti

2. udržitelné využívání složek biologické rozmanitosti
3. spravedlivé a rovnoměrné rozdělování přínosů, plynoucích z využívání genetických zdrojů.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky je zpracována podle vzoru a v souladu se strategií ES. Je zachováno členění jednotlivých kapitol na strategická témata (ekosystémový přístup; ochrana *in situ*, *ex situ*; udržitelné využívání; apod.) a biodiverzitu v sektorových a složkových politikách (zemědělství, lesní ekosystémy, vodní a mokřadní ekosystémy, apod.). Jednotlivé kapitoly jsou vždy převedeny na specifické podmínky ČR. Hlavním cílem Strategie je vytvořit dokument pro potřeby ochrany biodiverzity v ČR, který bude meziresortním a mezioborovým. Jednotlivá strategická témata obsahují celou řadu cílů, které zde nejsou všechny s ohledem na jejich rozsah uvedeny.

Strategie Integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace naplňuje - obdobně jako u Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR - cíle uváděné ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR zejména opatřeními v rámci specifického cíle SC 1.2 - Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, především pak v rámci opatření 1.2.3 Krajina a zeleň, ale také opatřeními 1.2.1 Vodní hospodářství nebo opatřeními v rámci specifického cíle SC 1.1 - Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost.

5.2.3 Strategie udržitelného rozvoje ČR (MŽP, 2004)

Cílem strategie je takový rozvoj společnosti, který zajistí rovnováhu mezi třemi základními pilíři (sociálním, ekonomickým a environmentálním) a který směřuje k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života pro současnou generaci a pro kvalitní život generací budoucích.

Podstatou udržitelnosti je naplnění tří cílů:

- sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech;
- účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů;
- udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti.

Základní časový horizont strategie je rok 2014, některé úvahy a cíle však míří až do r. 2030.

5.2.4 Národní program snižování emisí ČR (MŽP, 2007)

Globálním cílem Programu je snížit zátěž životního prostředí látkami poškozujícími ekosystémy a vegetaci a vytvořit předpoklady pro regeneraci postižených složek životního prostředí a pro snižování rizik pro lidské zdraví, která plynou ze znečištění ovzduší. Specifické cíle Programu jsou:

- plnit od určeného termínu (roku 2010) stanovené hodnoty národních emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, těkavé organické látky a amoniak;
- přispět ke snížení úrovně znečištění ovzduší PM₁₀ pod platné imisní limity;
- přispět ke snížení úrovně znečištění ovzduší benzo(a)pyrenem pod platný cílový imisní limit.

5.2.5 Plán oblasti povodí horního a středního Labe

Vodstvo v zájmovém území města náleží k povodí řeky Labe. Pro tuto oblast byl zpracován Plán oblasti povodí horního a středního Labe. Tento plán se mimo jiné zabývá ochranou před povodněmi a vodním režimem v krajině a v souladu s vodním zákonem stanovuje plán rámcové cíle koncepce:

- **pro ochranu vod jako složky životního prostředí** - chránit povrchové a podzemní vody, umožnit udržitelné a vyvážené užívání vodních zdrojů, vytvořit podmínky pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů i jednotlivých vodních druhů organismů a přispívat k ochraně na nich přímo závislých suchozemských ekosystémů či jednotlivých suchozemských druhů organismů. Naplněním těchto cílů vytvářet vůči vnějším negativním vlivům odolnou ekologicky stabilní krajinu.
- **pro ochranu před povodněmi** - snížit počet povodněmi ohrožených obyvatel a omezit ohrožení majetku, kulturních a historických hodnot při prioritním uplatňování principu prevence. Pro ochranu před negativními účinky sucha - postupně se přizpůsobit předpokládané změně klimatu.
- **pro vodohospodářské služby (dále VHS)** - zabezpečit bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů vody nezávadnou a kvalitní pitnou vodou, a efektivní likvidaci odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí, za sociálně únosné ceny VHS a poskytování kvalitních VHS.

5.2.6 Program zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje

Program zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje byl aktualizován k roku 2012. Tento program obsahuje také Programový dodatek podle č. 18 odst. 3 Nařízení Rady (ES) 1260/1999 o obecných ustanoveních a strukturálních fondech. Program stanovuje globální cíl, specifické cíle a priority a jsou stanoveny takto:

Globální cíl PZKO:

- zajistit na celém území Zóny Pardubický kraj kvalitu ovzduší splňující zákonem stanovené požadavky (imisní limity a cílové imisní limity) a přispět k dodržení závazků, které Česká republika přijala v oblasti omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší (národní emisní stropy).

Specifické cíle PZKO jsou:

- snížit ve stanovených termínech imisní zátěž znečišťujícími látkami pod úroveň stanovenou cílovými imisními limity v lokalitách, kde jsou tyto cílové imisní limity překračovány;
- udržet podlimitní imisní zátěž v lokalitách, kde nedochází k překračování imisních limitů a cílových imisních limitů;
- dodržet ve stanoveném termínu doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, VOC a amoniak;

Celkové priority PZKO jsou:

- snížení emisí polycyklických aromatických uhlovodíků (B(a)P),
- snížení emisí oxidů dusíku a těkavých organických látek (prekurzory ozonu).

5.2.7 Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje

Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje byl schválen zastupitelstvem kraje dne 24. 6. 2004 usnesením číslo 30/1010/2004 a byl aktualizován k roku 2012.

Program stanovuje globální cíl a specifické cíle:

Globální cíl PZKO:

- zajistit na celém území Zóny Královéhradecký kraj kvalitu ovzduší splňující zákonem stanovené

požadavky a přispět k dodržení závazků, které Česká republika přijala v oblasti omezování emisí znečišťujících látek do ovzduší.

Specifické cíle PZKO jsou:

- snížit ve stanovených termínech imisní zátěž znečišťujícími látkami pod úroveň stanovenou cílovými imisními limity v lokalitách, kde jsou tyto cílové imisní limity překračovány;
- udržet podlimitní imisní zátěž ovzduší v oblastech, kde nedochází k překračování imisních limitů a cílových imisních limitů;
- dodržet ve stanoveném termínu doporučené hodnoty krajských emisních stropů pro oxid siřičitý, oxidy dusíku, VOC a amoniak;

5.2.8 Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2003-2020)

Program Zdraví 21, schválený 19. 9. 2006, vychází z deklarace členských států Světové zdravotnické organizace. Deklarace byla formulována předními odborníky z medicínských oborů, z oborů zdravotní politiky i ekonomiky. Pro členské státy Světové zdravotnické organizace je ZDRAVÍ 21 podnětem a návodem k vlastnímu řešení otázek péče o zdraví, k vlastním cestám, jak dosáhnout 21 cílů společného evropského programu k povznesení zdravotního stavu národů a regionu. Tyto cíle jsou následující:

1. Solidarita ve zdraví v evropském regionu;
2. Spravedlnost ve zdraví;
3. Zdravý start do života;
4. Zdraví mladých;
5. Zdravé stárnutí;
6. Zlepšení duševního zdraví;
7. Prevence infekčních onemocnění;
8. Snížení výskytu neinfekčních nemocí;
9. Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy;
10. Zdravé a bezpečné životní prostředí;
11. Zdravější životní styl;
12. Snížit škody způsobené alkoholem, drogami a tabákem;
13. Zdravé místní životní podmínky;
14. Zdraví, důležité hledisko v činnosti všech resortů;
15. Integrovaný zdravotnický sektor;
16. Řízení v zájmu kvality péče;
17. Financování zdravotnických služeb a rozdělování zdrojů;
18. Příprava zdravotnických pracovníků;
19. Výzkum a znalosti v zájmu zdraví;
20. Mobilizace partnerů pro zdraví;
21. Opatření a postupy směřující ke zdraví pro všechny.

V rámci opatření je cílem také motivovat kraje, obce a organizace k uskutečňování cílů ZDRAVÍ 21 – např. uspořádat informační a propagační kampaň k podpoře ZDRAVÍ 21 a průběžně věnovat pozornost seriózní medializaci programu a příslušných cílů a úkolů. Dále vypracovat krajský program ZDRAVÍ 21 jako dlouhodobou strategii rozvoje péče o zdraví, včetně způsobu trvalého monitorování jeho realizace.

5.2.9 Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí

Zdraví 2020 je rámcovým souhrnem opatření pro rozvoj veřejného zdraví v ČR. Je rovněž nástrojem pro implementaci programu WHO Zdraví 2020, který byl schválen 62. zasedáním Regionálního výboru Světové zdravotnické organizace pro Evropu v září 2012.

Účelem Národní strategie je především stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace. Rozpracovává vizi systému veřejného zdraví jako dynamické sítě zainteresovaných subjektů na všech úrovních společnosti a je tedy určena nejen institucím veřejné správy, ale také všem ostatním složkám – jedincům, komunitám, neziskovému a soukromému sektoru, vzdělávacím, vědeckým a dalším institucím.

Jako rámcový souhrn opatření bude Národní strategie dále rozpracována do jednotlivých implementačních dokumentů dle stanovených témat ochrany a podpory veřejného zdraví a prevence nemocí, zdravotního stavu obyvatelstva ČR a dalších témat veřejného zdravotnictví a organizace zdravotní péče.

Národní strategie definuje hlavní cíl, k němuž vedou dva strategické cíle, rozpracované do čtyř oblastí prioritních politických opatření zaměřených na řešení vybraných dominantních problémů zdravotního stavu populace ČR.

Hlavním cílem národní strategie je:

- Zlepšit zdravotní stav populace a snižovat výskyt nemocí a předčasných úmrtí, kterým lze předcházet.

Dva strategické cíle jsou:

- Zlepšit zdraví obyvatel a snížit nerovnosti v oblasti zdraví;
- Posílit roli veřejné správy v oblasti zdraví a přizvat k řízení a rozhodování všechny složky společnosti, sociální skupiny i jednotlivce.

5.2.10 Další strategické dokumenty v oblasti

Vazba koncepce k jiným koncepčním dokumentům je popsána přímo v dokumentu samotném a současně je uvedena v předchozích kapitolách (1.1). Tato kapitola mapuje strategické dokumenty na úrovni obcí/měst a jednak na vyšší úrovni. Jsou zde řešeny vazby na základní stávající i připravované strategické, koncepční a analytické dokumenty na úrovni lokální, regionální, národní a mezinárodní.

Základní dokumenty měst a obcí představují územní plány, strategické plány a rozpočty. Podrobněji jsou v rámci zájmového území hodnoceny pochopitelně vazby na koncepční dokumenty měst Pardubice a Hradec Králové.

Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast vychází ze strategických a programových dokumentů zpracovaných na národní, krajské a regionální úrovni, které mají zásadní vazbu na Kohezní politiku v období 2014+ a budou mít rozhodující vliv také na rozvoj území v následujícím období. Přehled těchto dokumentů s vazbou na koncepci je uveden níže. Zásadní dokumenty jsou zde hierarchicky řazeny od nadnárodní úrovně až po úroveň krajskou a regionální. Soulad „Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ s relevantními dokumenty je v koncepci doložen tematickým a obsahovým zaměřením prioritních os, oblastí podpory, kritických oblastí.

Hodnoceny byly tyto dokumenty:

Použité dokumenty na národní a mezinárodní úrovni:

- Strategie Evropa 2020
- Dohoda o partnerství pro programové období 2014 - 2020
- Národní program reforem České republiky 2014
- Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014 - 2020
- Politika územního rozvoje České republiky
- Aktualizovaná Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR 2003-2012
- Dopravní politika ČR pro období 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050
- Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy
- Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013 -2014 s výhledem na roky 2015 - 2020
- Koncepce památkové péče v ČR 2011 - 2016
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 - 2015
- Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008 - 2015
- Strategie ochrany před povodněmi na území ČR
- Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodních opatření

Hlavní použité dokumenty na krajské a regionální úrovni:

- Zásady územního rozvoje Pardubického kraje
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje
- Program rozvoje Pardubického kraje pro období 2012-2016 (aktualizace z roku 2011, výhled do roku 2020)
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020
- Krajská příloha k národní RIS 3 za Pardubický kraj
- Krajská příloha k národní RIS 3 za Královéhradecký kraj

Hlavní použité dokumenty na úrovni měst:

- Strategický plán rozvoje města Hradec Králové do roku 2030
- Strategický plán rozvoje města Pardubic pro období 2014 – 2025
- Územní plán města Pardubice
- Územní plán města Hradec Králové

Tyto dokumenty byly současně využity jako podklad pro tvorbu koncepce.

5.3 HLAVNÍ CÍLE VE VZTAHU K ŽP A STANOVENÍ REFERENČNÍHO RÁMCE

Pro potřeby posouzení vztahu koncepce k cílům ochrany životního prostředí je dle metodiky MŽP „Metodika posuzování vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“ žádoucí stanovit referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí slouží ke zjištění vazeb posuzovaného koncepčního dokumentu z hlediska ochrany jednotlivých složek životního prostředí a zároveň k vyhodnocení souladu cílů a opatření stanovených v posuzovaném koncepčním dokumentu s cíli

ochrany životního prostředí. Stanovení těchto cílů zároveň napomáhá k vyhodnocení záměrů obsažených v dané koncepci.

Tato sada tzv. referenčních cílů představuje rámec pro hodnocení vazeb Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast k tématům ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. Všechny tyto výše uvedené cíle není možno sledovat. Proto byly referenční cíle stanoveny spíše obecněji, a to takto:

- 1. zajištění ochrany povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů a jejich udržitelné využívání (vodní hospodářství);**
- 2. zvýšení materiálového a energetického využití odpadů (odpady);**
- 3. ochrana zemědělské půdy před záborů a degradací (ochrana půdy);**
- 4. ochrana klimatu a adaptace na jeho změny (klima);**
- 5. zajištění dobré kvality ovzduší a plnění imisních limitů (ochrana ovzduší);**
- 6. efektivní využívání obnovitelných zdrojů (využití OZE);**
- 7. ochrana přírody, krajiny a přírodního prostředí (ochrana přírody);**
- 8. ochrana životního prostředí a člověka před hlukem (ochrana před hlukem);**
- 9. ochrana životního prostředí před negativními účinky živelních událostí a bezpečnost obyvatel (rizika);**
- 10. ochrana kulturních a historických hodnot v území (hodnoty);**
- 11. zdravé a bezpečné životní prostředí (zdraví).**

Pozn.: V závorce je pro přehled a lepší orientaci uvedeno zkrácené znění referenčního cíle.

6. ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

6.1 POSTUP HODNOCENÍ

Použitá metodika vyhodnocení vlivů na životní prostředí vychází z požadavků „Metodiky vyhodnocení vlivů regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí“. Prováděný postup vyhodnocení je možno rozdělit do několika dílčích kroků:

- 1) Vymezení jednotlivých záměrů/opatření – tj. opatření dle návrhové části.
- 2) Číselné orientační hodnocení vlivů jednotlivých opatření na jednotlivé hlavní oblasti životního prostředí a veřejného zdraví, respektive referenční cíle ochrany životního prostředí - tabulkové hodnocení -2, -1, 0, 1, 2.
- 3) Podrobnější zhodnocení vlivů tzv. „potenciálně rizikových“ záměrů – rozbor možných negativních vlivů na životní prostředí a jejich vyhodnocení.
- 4) Navržení opatření ke zmírnění negativních vlivů.

6.1.1 Tabulkové orientační vyhodnocení vlivů

Pro zjištění, zda a jak může realizace opatření uvedených ve strategii ovlivnit životní prostředí a veřejné zdraví, bylo provedeno tabulkové hodnocení záměrů/opatření. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o koncepci a většina opatření není stanovena konkrétně (tj. není znám přesný způsob jejich realizace, lokalizace, termín apod.), je nutno brát toto hodnocení jako orientační. V rámci principu předběžné opatrnosti bylo hodnocení prováděno při očekávání „horší“ varianty. Jednotlivá opatření obsahují také podopatření, přičemž v některých případech je název opatření totožný z názvem podopatření. Hodnocenou jednotkou byla opatření, avšak vždy byl zohledňován jejich popis a uvedená podopatření, která napomáhala koncepci vyhodnotit konkrétněji.

Pro hodnocení byla použita následující stupnice:

+2	–	potenciálně významný pozitivní vliv záměru
+1	–	potenciálně pozitivní vliv záměru
0	–	zanedbatelný (neutrální) vliv záměru
-1	–	potenciálně mírně negativní vliv menšího rozsahu
-2	–	potenciálně významný negativní vliv
?	–	vliv není možno určit

Toto číselné hodnocení slouží k přehledné identifikaci potenciálních vlivů na jednotlivé oblasti životního prostředí a veřejného zdraví a zároveň umožňuje porovnat jednotlivá opatření mezi sebou navzájem.

6.2 OPATŘENÍ A PODOPATŘENÍ UVEDENÉ V KONCEPCI

Opatření obsažené v koncepci „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“ jsou uvedena a rozepsána v Návrhové části koncepce. Zaměření koncepce je definováno těmito strategickými a specifickými cíly, opatřeními a podopatřeními:

Strategický cíl	Specifický cíl	Č. opatření	Opatření	Podopatření
Udržitelná metropolitní oblast	SC 1.1 - Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost	1.1.1	Ekologická veřejná doprava	1.1.1.A Infrastruktura veřejné hromadné dopravy 1.1.1.B Vozový park veřejné hromadné dopravy
		1.1.2	Přestupní uzly v aglomeraci	1.1.2.A Přestupní uzly v aglomeraci
		1.1.3	Dopravní telematika	1.1.3.A: Dopravní systémy 1.1.3.B: Řízení dopravy
		1.1.4	Nemotorová doprava	1.1.4.A: Nemotorová doprava
	SC 1.2 - Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí	1.2.1	Vodní hospodářství	1.2.1.A Ochrana vod 1.2.1.B Vodárenská soustava 1.2.1.C Protipovodňová ochrana
		1.2.2	Odpadové hospodářství	1.2.2.A Odpadové hospodářství
		1.2.3	Krajina a zeleň	1.2.3.A Krajina 1.2.3.B Sídelní zeleň
Chytrá a kreativní metropolitní oblast	SC 2.1 - Podpořit odborné a inkluzivní vzdělávání v aglomeraci	2.1.1	Polytechnické vzdělávání a ICT konektivita škol a školských zařízení	2.1.1.A Infrastruktura škol a školských zařízení 2.1.1.B Klíčové kompetence žáků a studentů 2.1.1.C Relevance vzdělávání pro trh práce 2.1.1.D Rozvoj podmínek pro inkluzivní vzdělávání 2.1.1.E Sociální integrace dětí a žáků 2.1.1.F Popularizace vědy
	SC 2.2 - Rozvíjet a propojovat výzkumnou a aplikační základnu aglomerace	2.2.1	Kapacity pro výzkum, vývoj a inovace	2.2.1.A Kapacity výzkumu a spolupráce výzkumných organizací s aplikační sférou 2.2.1.B Podnikový výzkum, vývoj a inovace 2.2.1.C Nemovitosti pro podnikatelskou činnost 2.2.1.D Školící střediska firem
		2.2.2	Podpůrné instituce výzkumu, vývoje a inovací	2.2.2.A Infrastruktura a služby pro rozvoj podniků 2.2.2.B Služby pro začínající podniky
	SC 2.3 - Rozvinout kulturní a kreativní oblast	2.3.1	Paměťové instituce a kulturní památky	2.3.1.A Paměťové instituce a kulturní památky

Jednotlivé strategické cíle jsou tedy rozvíjeny prostřednictvím specifických cílů a opatření, která je naplňují. Současně je také u jednotlivých opatření uváděn jejich popis a jsou rozděleny do podopatření.

Opatření jsou nejvíce konkrétními záměry, které jsou předmětem hodnocení koncepce. Řada opatření nemá konkrétní územní dopad, proto je jasné, že nebudou mít ani vliv na životní prostředí nebo veřejné zdraví. V rámci vyhodnocení byl vždy zohledněn popis jednotlivých opatření, tak i související specifikace do jednotlivých podopatření, což umožnilo podrobnější vyhodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví. Pouze u těch opatření, kde byl identifikován potenciální negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou uvedeny a vyhodnoceny také podrobnější informace o potenciálních vlivech na životní prostředí.

Strategie dále obsahuje analýzu rizik, analýzu stakeholderů, popis řízení projektu, partnerskou spolupráci, vazbu na horizontální témata a další informace, které však již nejsou předmětem vyhodnocování.

6.3 POSOUZENÍ VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

6.3.1 Strategický cíl 1: Udržitelná aglomerace

Strategický cíl je zaměřen na zajištění podmínek pro rozvoj metropolitní oblasti s důrazem na její udržitelnost. Cílem v této oblasti je zdravé životní prostředí na území aglomerace, které vytváří vhodné podmínky pro rozvoj socioekonomických aktivit bez negativních vlivů lidské činnosti a dopravy na kvalitu života všech obyvatel. V rámci zlepšení stavu životního prostředí zde bude podporován rozvoj udržitelných druhů dopravy, péče o sídelní a krajinnou zeleň, rozvoj systému pro nakládání s odpady a oblast vodního hospodářství.

Opatření	1. Vodní hospodářství	2. Odpady	3. Ochrana půdy	4. Klima	5. Ochrana ovzduší	6. Využití OZE	7. Ochrana přírody	8. Ochrana před hlukem	9. Rizika	10. Hodnoty	11. Zdraví
Specifický cíl 1.1: Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost											
Opatření 1.1.1 Ekologická veřejná doprava	0	1	0	2	2	0	0	1	1	0	1
Opatření 1.1.2 Přestupní uzly v aglomeraci	0	0	-1	1	1	0	0	1	1	0	1
Opatření 1.1.3 Dopravní telematika	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1
Opatření 1.1.4 Nemotorová doprava	0	0	-1	1	1	0	0	1	1	0	2

Všechna opatření v rámci daného specifického cíle směřují k podpoře rozvoje udržitelných forem dopravy a posílení bezpečnosti. Tzn. podporován je rozvoj veřejné hromadné dopravy (drážní) včetně nákupu nízkoemisních a bezemisních bezbariérových vozidel veřejné dopravy využívajících alternativní zdroje paliv jako je elektřina, CNG a další, včetně výstavby související infrastruktury (plnicí a dobíjecí stanice), rozvoj přestupních uzlů, dopravní telematiky a zejména cyklo dopravy. Ve všech případech se jedná o šetrnější alternativy k individuální automobilové dopravě, která je zdrojem hluku a znečištění ovzduší. Současně jsou opatření směřována také k lepšímu zajištění bezpečnosti obyvatel.

V rámci hodnocení byly tedy identifikovány převážně pozitivní dopady na životní prostředí, zejména v oblasti snížení hlukového znečištění a snížení množství emisí vypouštěných do ovzduší. Nedají se také předpokládat nové zdroje hluku a emisí do ovzduší, což bude mít i potenciálně pozitivní vliv na lidské zdraví. Posílení bezpečnosti dopravy je vzhledem k vysokým hodnotám úmrtnosti na dopravní nehody v Pardubickém kraji velmi žádoucí. Podpora nemotorové

dopravy výstavbou sítě cyklostezek má za cíl podpořit zvýšení počtu osob dopravujících se do zaměstnání či škol a tedy vést ke zvýšení pohybové aktivity jedinců, což lze považovat za pozitivní vliv záměru na lidské zdraví (za předpokladu zajištění bezpečnosti cyklistů).

V rámci opatření nejsou navrhovány nové úseky silnic, lze předpokládat výstavbu nových cyklistických tras. Zde dojde pravděpodobně k menším záborům půdního fondu. Optimální je proto využívat již stávajících komunikací. Jako vhodné subopatření se jeví doplnění zeleně podél cyklotras. V území se vyskytuje řada menších zvláště chráněných území nebo lokalit soustavy Natura 2000. U opatření 1.1.1 až 1.1.3 se nedá předpokládat jejich negativní ovlivnění, neboť opatření jsou směřována především do sídel. Potenciálně může dojít ke střetu při plánování nových cyklostezek při jejich lokalizaci do ZCHÚ nebo soustavy Natura 2000 - potenciální konflikt je např. u EVL Orlice a Labe, která se nachází v jádru aglomerace. Jako obecně hlavní ohrožení lokality je uváděn zásah do koryta toku a v zásahu do přirozeného vývoje vodního toku, což se v případě cyklostezek dá řešit jejich vedením mimo vodní tok a tak, aby byla zajištěna ochrana předmětů ochrany. Vzhledem ke skutečnosti, že koncepce nepředjímá konkrétní lokalizaci projektů, jedná se pouze o hypotetickou úvahu a případné střety by byly řešeny dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

Opatření	1. Vodní hospodářství	2. Odpady	3. Ochrana půdy	4. Klima	5. Ochrana ovzduší	6. Využití OZE	7. Ochrana přírody	8. Ochrana před hlukem	9. Rizika	10. Hodnoty	11. Zdraví
Specifický cíl 1.2: Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí											
Opatření 1.2.1 Vodní hospodářství	2	0	1	1	0	0	1/?	0	2	0	1
Opatření 1.2.2 Odpadové hospodářství	0	2	0	0	1	1	0	0	0	1	0
Opatření 1.2.3 Krajina a sídelní zeleň	1	0	1	1	1	0	2/?	0	0	0	2

Cílem Hradecko-pardubické aglomerace v oblasti životního prostředí je především snížení znečištění podzemních a povrchových vod, zajistit protipovodňovou ochranu sídel a zdrojů pitné vody, zajištění dostatečných zdrojů pitné vody, vybudování efektivního systému odpadového hospodářství řešícího shromažďování, třídění, přepravu, skladování a využívání odpadu a také revitalizace krajinné a sídelní zeleně vázané především na přirozenou spojnici celého řešeného území - řeku Labe.

Tyto cíle a jednotlivá opatření bezprostředně směřují ke zlepšení stávajícího stavu v jednotlivých složkách životního prostředí. Realizace lepšího čištění odpadních vod přispěje ke snížení množství vypouštěného znečištění a tím i zlepšené kvalitě povrchových a podzemních vod, což má přímé pozitivní účinky také na stav vodních ekosystémů. Stejně tak realizace přírodně blízkých protipovodňových opatření může přispět k lepší ochraně přírody, zlepšení podmínek pro biodiverzitu, zlepšení migrační propustnosti apod. Naopak opatření technického charakteru na vodních tocích by měla být směřována pouze do zastavěných

částí sídel, jinak je potřeba podporovat přírodě blízký charakter toku a okolní krajiny, revitalizace vodních toků apod. Nepřípustná jsou naopak technická protipovodňová opatření směřující do zvláště chráněných území, území soustavy Natura 2000 a jiných přírodně hodnotných lokalit.

Potenciální riziko hrozí při lokalizaci záměrů vyplývajících z výše uvedených opatření do zvláště chráněných území. Potenciálně dotčenou lokalitou je EVL Orlice a Labe, kde by realizace protipovodňových opatření směřována do vodního toku a jeho nejbližšího okolí byla rizikem pro předměty ochrany, kterými jsou biotopy vázané na vodní tok a druhy bolen dravého, klínatka rohatá a vydra říční. Konkrétní míru vlivů a rizik nelze na této úrovni určit jednoznačně, neboť nejsou dány konkrétní projekty s konkrétní lokalizací a technickým řešením. Toto bude řešitelné při přípravě konkrétních projektů v rámci přípravy územně plánovací dokumentace vhodnou lokalizací záměrů, případně v územním řízení, respektive v rámci procesu posouzení vlivů záměru na životní prostředí, a to vhodným způsobem realizace záměrů.

V rámci vyhodnocení nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Potenciálním rizikem může být realizace některých aktivit (např. protipovodňová opatření) v blízkosti nebo přímo ve zvláště chráněných územích. Toto by se mohlo týkat ZCHÚ nebo naturových lokalit v blízkosti vodních toků (např. EVL Orlice a Labe). Avšak vzhledem k obecnosti koncepce, kdy nejsou dány konkrétní lokalizace jednotlivých projektů, toto nelze objektivně vyhodnotit. Případné střety budou řešeny v rámci navazujících řízení na úrovni územního plánování nebo v rámci procesu EIA.

Z hlediska ochrany lidského zdraví jsou pozitivní opatření vedoucí k zajištění dostatečného množství kvalitní pitné vody a opatření ke zvýšení podílu zeleně v sídlech. Vyšší podíl zeleně má pozitivní vliv na místní mikroklima, poskytuje zastínění a zmírňuje letní extrémní teploty, vegetace dokáže účinně zachycovat znečišťující látky z ovzduší a v neposlední řadě poskytuje důležitou relaxační funkci. Při výsadbě je ovšem důležité brát ohled na alergizující vlastnosti některých rostlin, které by mohly senzitivním obyvatelům způsobovat vážné zdravotní komplikace. V rámci opatření 1.2.1 je navrhováno i budování, modernizace a zkapacitnění ČOV, které může být potenciálním zdrojem hluku. Při realizaci opatření je potřeba brát zřetel na to, aby nedocházelo ke zvýšení hlukové zátěže obyvatelstva v dané oblasti. Podobně v opatření 1.2.2 je uváděna rekonstrukce a modernizace technologického zařízení pro spalování odpadů, zvýšení spalovací kapacity a také stavební úpravy budov spaloven krajské a fakultní nemocnice. Tato zařízení jsou významným zdrojem emisí, ovšem bude-li se jednat o modernizaci zařízení, je pravděpodobné, že ve výsledku moderní technologie spalování umožní snížení celkové emise. Toto je možné ověřit až při konkrétním záměru, jednoznačně je ovšem nutné zajistit, aby nový/modernizovaný zdroj vykazoval nižší emisní parametry než zdroj stávající.

V rámci vyhodnocení byla tedy identifikována celá řada pozitivních vlivů, a to zejména ve zlepšení čištění odpadních vod (s pozitivním dopadem na vodní ekosystémy), zajištění stabilnějších dodávek pitné vody, zefektivnění systému odpadového hospodářství (kdy nejsou plánovány nové zdroje, pouze rekonstrukce a zefektivnění stávajících), zajištění lepší ochrany před povodněmi, posílení ekologické stability a zlepšení stavu zeleně jak v intravilánu, tak v extravilánu. Významnější negativní dopady nebyly identifikovány.

6.3.2 Strategický cíl 2: Chytrá a kreativní aglomerace

Strategický cíl 2 je zaměřen na rozvoj znalostního trojúhelníku Hradecko–pardubické aglomerace (vzdělávání, výzkum a inovace) a zajištění kvalitních lidských zdrojů. Cílem je rozvoj potenciálu, nadání a kompetenci každého jedince pro celoživotní učení a uplatnění na trhu práce. Zájemem je rozvoj kvalitního školství

na všech úrovních se zaměřením na vysoké školy, výzkumu a spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a firmami. Pro tyto cíle se předpokládá také využití kulturních památek, které mohou být prostorem pro vzdělávání.

Opatření	1. Vodní hospodářství	2. Odpady	3. Ochrana půdy	4. Klima	5. Ochrana ovzduší	6. Využití OZE	7. Ochrana přírody	8. Ochrana před hlukem	9. Rizika	10. Hodnoty	11. Zdraví
Specifický cíl 2.1: Podpořit odborné a inkluzivní vzdělávání v aglomeraci											
Opatření 2.1.1 Polytechnické vzdělávání a ICT konektivita škol a školských zařízení	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

U specifického cíle 2.1 nebyly identifikovány žádné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, působení daných opatření bude neutrální. Jedná se veskrze o opatření bez výraznějšího územního průmětu. Naopak je podporováno vzdělávání a v návaznosti na to i zaměstnanost a uplatnění na trhu práce, což je jedním z předpokladů pro podporu veřejného zdraví.

Opatření	1. Vodní hospodářství	2. Odpady	3. Ochrana půdy	4. Klima	5. Ochrana ovzduší	6. Využití OZE	7. Ochrana přírody	8. Ochrana před hlukem	9. Rizika	10. Hodnoty	11. Zdraví
Specifický cíl 2.2: Rozvíjet a propojovat výzkumnou a aplikační základnu aglomerace											
Opatření 2.2.1 Kapacity pro výzkum, vývoj a inovace	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opatření 2.2.2 Podpůrné instituce výzkumu, vývoje a inovací	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

U specifického cíle 2.2 se také nedají předpokládat žádné významnější negativní dopady na jednotlivé složky životního prostředí ani na veřejné zdraví, neboť se jedná o opatření bez významnějšího územního průmětu s využitím stávajících objektů.

Opatření	1. Vodní hospodářství	2. Odpady	3. Ochrana půdy	4. Klima	5. Ochrana ovzduší	6. Využití OZE	7. Ochrana přírody	8. Ochrana před hlukem	9. Rizika	10. Hodnoty	11. Zdraví
Specifický cíl 2.3: Rozvinout kulturní a kreativní oblast											
Opatření 2.3.1 Paměťové instituce a kulturní památky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0

Specifický cíl 2.3 směřuje k rekonstrukci a využití kulturních památek Hradecko–pardubická aglomerace pro podporu aktivit kulturních a kreativních odvětví. Musí být zajištěna historická hodnota objektů, které mohou sloužit pro rozvoj kultury nebo komunitních projektů. Opatření dále směřují k ochraně, prezentaci a popularizaci sbírkových fondů (např. formou digitalizace). Realizace opatření má vést také ke zvýšení kulturní a vzdělanostní úrovně obyvatel a nepřímo i k rozvoji cestovního ruchu. V rámci vyhodnocení nebyly identifikovány žádné negativní dopady na veřejné zdraví a životní prostředí. Naopak opatření povede k lepší ochraně kulturního dědictví v aglomeraci.

6.4 POSOUZENÍ KUMULATIVNÍCH A SYNERGICKÝCH Vlivů

Návrh koncepce řeší území Hradecko-pardubické aglomerace v dílčích oblastech. U části opatření nelze předpokládat žádné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Dále se dají předpokládat pozitivní synergické a kumulativní dopady realizace koncepce a v ní navržených opatření především v oblasti veřejného zdraví, neboť koncepce přispívá ke zlepšení bezpečnosti, řešení znečištění ovzduší a ochraně před hlukem, a to díky soustavě opatření v oblasti dopravy.

Negativní kumulativní ani synergické vlivy se nedají předpokládat, a to ani u záborů půdního fondu, kterým se v některých případech nelze vyhnout, které však budou i s ohledem na plánované aktivity a projekty minimální. Tato problematika má přímou vazbu na územní plánování, kde jsou zábory půdního fondu také řešeny.

7. PLÁNOVANÁ OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZÁVAŽNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ VYPLÝVAJÍCÍCH Z PROVEDENÍ KONCEPCE

Z provedeného hodnocení vyplývá, že nebyly identifikovány žádné závažné negativní vlivy na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce. Byl posouzen vliv jednotlivých strategických cílů a z nich vyplývajících specifických cílů a opatření. Naopak byla zjištěna řada významnějších pozitivních dopadů, které by budoucí realizace koncepce měla přinést. Jedná se především o pozitivní dopady na:

- veřejné zdraví – opatření v oblasti dopravy - podpora šetrných forem dopravy, pozitivní vliv na snížení emisí do ovzduší a hlukového znečištění včetně bezpečnosti (zejména Specifický cíl 1.1: Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost)
- celková podpora životního prostředí – celý Specifický cíl 1.2: Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí

Byly identifikovány také potenciální negativní dopady na některé ze složek životního prostředí, nikoliv však závažného rozsahu. S ohledem na charakter opatření se může jednat pouze o plošně málo rozsáhlé zábory půdního fondu, jejichž rozsah se bude odvíjet od jejich lokalizace, což je řešeno také na úrovni územního plánování. Potenciálním rizikem jsou střety některých záměrů s přírodními hodnotami v území, jejichž rozsah však nelze na současné úrovni obecnosti koncepce vyhodnotit.

Z výše uvedených důvodů v této části tedy nejsou navrhována žádná opatření pro předcházení závažných negativních vlivů na životní prostředí. Zmírňující opatření jsou předložena v další části vyhodnocení.

8. VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽĐOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace je předkládána v jedné variantě, nebylo proto prováděno hodnocení a porovnávání jednotlivých variant. Je zde však nutno zdůraznit, že pro naplnění opatření je možná realizace více dílčích projektů, jejichž jasná podoba však není v dokumentu uváděna.

V případě, že se na základě koncepce objeví významnější záměr, který bude třeba posoudit, bude možno jej v případě potřeby posoudit samostatně a ve variantách v rámci procesu EIA dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů.

9. STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) Vlivů KONCEPCE NA ŽP

Zákon č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí zavazuje předkladatele koncepcí, aby zajistil sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud předkladatel na základě tohoto sledování zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění těchto vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené správní úřady a současně rozhodnout o změně koncepce.

9.1 INDIKÁTORY POUŽITÉ PRO HODNOCENÍ NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE

Samotný návrh koncepce pracuje s indikátory výstupu, které jsou stanovené pro jednotlivá opatření. Ty mají za cíl efektivně napomáhat měřit/zjišťovat, jak je naplňování koncepce, respektive opatření v ní uvedená, úspěšné. Primárními kritérii pro indikátor výstupu je jeho vypovídací schopnost o dosažené změně.

Indikátor výstupu může být konkrétním projektem nebo akcí realizován přímo (např. délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras), nebo je realizován nepřímo (počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním), kdy je přínos realizovaných projektů a akcí předmětem následné evaluace. Indikátory výstupu jsou základním přehledem konkrétních parametrů prostředí, které mají být ve střednědobém horizontu zlepšeny.

Zdrojem dat pro průběžnou evaluaci bude u dat sledovaných na krajské nebo národní úrovni Český statistický úřad (ČSÚ), u indikátorů sledovaných na úrovni zájmového území bude stav indikátorů sledovat a data pro evaluaci shromažďovat nositel strategie na základě realizovaných projektů.

9.2 MONITOROVACÍ UKAZATELE (INDIKÁTORY) Vlivů KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Návrh předložené koncepce předkládá řadu indikátorů jako indikátory výstupu, které hodnotí naplňování specifických cílů a opatření. Některé z těchto indikátorů se týkají i oblasti životního prostředí a mohou napomoci i při monitorování vlivů předkládané koncepce na životní prostředí.

Z výše uvedeného vyhodnocení vyplývá, že realizace řady opatření nemá přímý územní průmět a nebude mít ani žádný vliv na životní prostředí. Současně nebyly u zbývajících opatření zjištěny žádné významnější (závažné) negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, které by mohly být realizací koncepce způsobeny.

Vyhodnocení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) bude prováděno v rámci pravidelného hodnocení plnění koncepce. Monitorovací ukazatele vycházejí zejména z provedeného vyhodnocení specifických cílů a opatření ke stanoveným referenčním cílům v kapitole 6. Nebyly zjištěny žádné závažné negativní vlivy na životní prostředí a byly identifikovány pouze méně relevantní potenciálně mírně negativní vlivy na životní prostředí, a to zábory půdního fondu.

Na základě těchto uvedených skutečností je k indikátorům pro hodnocení naplňování koncepce navržen další indikátor zabývající se vlivem koncepce na životní prostředí, a to zábory půdního fondu.

V níže uvedené tabulce je tedy uveden přehled monitorovacích indikátorů vlivů koncepce na životní prostředí, který vychází jak ze samotného vyhodnocení, tak i z návrhu koncepce samotné.

Tab. 2: Návrh monitorovacích ukazatelů

Ukazatel/Indikátor	Jednotka	Způsob hodnocení
Míra záboru ZPF v 1. a 2. třídě ochrany	(ha/rok)	Dle dat ČSÚ, ÚAP
Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	(km)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené čištění odpadních vod	(Počet)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Počet obyvatel nově připojených na zlepšené zásobování vodou	(Počet)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Délka vybudovaných kanalizací	(km)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Délka řešených kilometrů toků (protipovodňová ochrana)	(km)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Počet obnovených, vystavěných a rekonstruovaných vodních děl sloužících k povodňové ochraně	(Počet)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním	(Počet)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Nově vytvořená kapacita systémů separace a svozu všech odpadů	(t)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Zvýšení kapacity pro recyklaci odpadů	(t)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Kapacita nově vybudovaných nebo zmodernizovaných zařízení na energetické využití ostatních odpadů	(t)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování	(ha)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).
Počet revitalizovaných památkových objektů	(Počet)	Na základě evidence nositele koncepce (Tj. pro opatření vyplývající z koncepce).

10. POPIS PLÁNOVANÝCH OPATŘENÍ K ELIMINACI, MINIMALIZACI A KOMPENZACI NEGATIVNÍCH VLIVŮ ZJIŠTĚNÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE.

Při vyhodnocování jednotlivých záměrů obsažených v koncepci nebyly zjištěny žádné významnější negativní vlivy. Některá opatření jsou organizačního, administrativního nebo koncepčního charakteru a není nutné je před jejich realizací posuzovat z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Koncepce předpokládá také některé projekty stavebního charakteru, především v budování technické infrastruktury (např. kanalizace) a dopravních opatření (ne však např. nové úseky silnic apod.). U těchto záměrů bude s ohledem na jejich rozsah v rámci zjišťovacího řízení prověřeno, zda je zde nutné posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů. V této fázi budou posouzeny všechny vlivy již konkrétních záměrů z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví. Vzhledem k tomu, že do části území zasahují území soustavy Natura 2000, je možné u některých záměrů řešit i vlivy na soustavu Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Dalším opatřením k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci potenciálně negativních vlivů působení předložené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví bude vhodný výběr projektů pro naplnění plánovaných opatření.

Pro další zmírnění potenciálně negativních vlivů koncepce na životní prostředí a zdraví je žádoucí respektovat především tato doporučení:

- Nové rozvojové záměry (např. cyklostezky, zařízení pro nakládání s odpady...) lokalizovat v souladu s územním plánem a přednostně na zemědělskou půdu v nižších třídách ochrany, současně efektivněji využívat stávající nevyužívané plochy a areály.
- Nové rozvojové záměry (např. cyklostezky, protipovodňová opatření, infrastruktura pro vodní hospodářství ...) lokalizovat v souladu se zájmy ochrany přírody, tj. přednostně mimo ZCHÚ nebo tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany ve zvláště chráněných územích a lokalitách soustavy Natura 2000.
- V extravilánu a zejména ve zvláště chráněných územích a dalších přírodně hodnotných lokalitách upřednostňovat přírodě blízký způsob realizace protipovodňových a protierozních opatření.
- Při přípravě jednotlivých záměrů v dalších fázích (EIA, územní řízení) je nutno zohlednit také výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů.
- Při realizaci rozvojových opatření především vhodnou lokalizací a technickým řešením minimalizovat negativní zásahy do přírodně hodnotných lokalit, jako jsou ÚSES, VKP a ZCHÚ
- V oblasti odpadového hospodářství respektovat požadavky zákona č. 185/2001 o odpadech, a to zejména hierarchii způsobů nakládání s odpady stanovenou v § 9a tohoto zákona.
- V rámci rozvojových ploch současně vždy v rámci možností realizovat výsadby funkční zeleně včetně dřevinné vegetace.
- Při rozvoji dopravní infrastruktury preferovat ekologicky šetrnější druhy dopravy.

11. STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTU

Hlavním kritériem pro výběr projektů k realizaci bude konkrétní aktuální potřeba v území a finanční a technické možnosti. Avšak při výběru a realizaci konkrétního projektu v rámci jednotlivých opatření by mělo být zohledněno i environmentální hledisko. Pro tuto potřebu vyhodnocení environmentálních dopadů předkládaných a vybíraných projektů navrhuje indikátory/kritéria stanovená pro jednotlivá opatření na základě stanovených referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Indikátory (kritéria) mají formu otázky, na kterou lze odpovědět ano nebo ne anebo formu otázky, na kterou lze odpovědět číselným údajem nebo ano/ne. Na základě tohoto systému lze při porovnávání dvou nebo více projektů vybrat projekt šetrnější k životnímu prostředí. Lze doporučit, aby použití environmentálních kritérií bylo přiměřenou součástí posouzení každého projektu, u kterého lze předpokládat vlivy na životní prostředí (tj. ne u projektů bez územního průmětu a dalších), a aby při konečném výběru projektu mělo environmentální kritérium odpovídající váhu ve srovnání s ostatními kritérii (ekonomickými, technickými, sociodemografickými atd.). Hodnocení aktivit/projektů dle environmentálních kritérií by mělo současně napomoci tomu, aby byly doporučeny k realizaci pouze ty projekty, které nebudou mít negativní vliv na životní prostředí. Hodnocení je zaměřeno na projekty/aktivity, které jsou součástí předkládané koncepce.

V následujícím textu uvádíme přehled potenciálních navrhovaných indikátorů (kritérií - otázek) pro výběr aktivit/projektů:

- Pomůže projekt zlepšit ochranu povrchových a podzemních vod? (**ano/ne**)
- Přispěje projekt ke zvýšení míry separace a využití odpadů? (**ano/ne**)
- Vede projekt k záboru půdního fondu v 1. nebo 2. třídě ochrany? Jak velkému? (**ano/ne** - ha)
- Přispívá projekt k ochraně zemědělské půdy před erozí? (**ano/ne**)
- Využívá projekt plochy stávajících málo využívaných (nevyužívaných) areálů? Jak velké? (**ano/ne** - ha)
- Přispěje realizace projektu ke snížení emisí znečišťujících látek (především polétavého prachu) do ovzduší? (**ano/ne**)
- Sníží se počet obyvatel exponovaných nadměrným hlukem, zejména z dopravy? (**ano/ne**)
- Zlepší projekt ochranu před povodněmi v zájmovém území? (**ano/ne**)

Poznámka: Vytučené hodnocení značí pozitivní hodnocení.

12. VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Vlivy koncepce Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace byly hodnoceny současně s ostatními vlivy na životní prostředí průběžně v rámci jednotlivých kapitol. V rámci hodnocení vlivů jednotlivých opatření – viz průběžně v jednotlivých kapitolách výše - nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy na lidské zdraví. Naopak u řady opatření se dají předpokládat kladné vlivy na veřejné zdraví, zejména u opatření podporující rozvoj udržitelných forem dopravy.

Na základě všech poznatků vyplývajících z vyhodnocení je možno konstatovat, že realizace opatření uvedených v koncepci povede ke zlepšení podmínek pro zajištění bezpečnosti a ochraně veřejného zdraví.

13. NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Předložená koncepce „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“ řeší strategické cíle, které jsou rozpracovány do dílčích specifických cílů a následně opatření.

Předmětem posouzení byly nejvíce konkrétní záměry, tj. opatření. Jednotlivá opatření obsahují také podopatření, přičemž v některých případech je název opatření totožný z názvem podopatření. Hodnocenou jednotkou byla opatření, avšak vždy byl zohledňován jejich popis a uvedená podopatření, která napomáhala koncepci vyhodnotit konkrétněji.

Posouzení bylo provedeno ve vztahu k cílům životního prostředí a veřejného zdraví, které byly navrženy s ohledem na požadavky metodiky pro posuzování koncepcí, dále na základě požadavků Státní politiky životního prostředí a dalších oborových koncepcí pro dané území a také na základě analýzy stavu životního prostředí v území.

V rámci hodnocení nebyly zjištěny žádné potenciálně významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, naopak se dá předpokládat, že řada záměrů obsažených v koncepci bude mít kladný dopad na oblast životního prostředí a veřejné zdraví.

Byly identifikovány pouze drobné potenciálně mírně negativní vlivy, mezi které mohou patřit zábory půdního fondu nebo potenciální zásahy do přírodně hodnotných ploch (ZCHÚ, ÚSES, VKP, zeleň ...). Toto se týká zejména záměrů v oblasti udržitelné dopravy nebo odpadů, technické infrastruktury apod. Tyto potenciálně negativní vlivy jsou řešené také na úrovni územního plánování a dále řešitelné v navazujících řízeních, např. v rámci procesu EIA dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Nebyly také identifikovány žádné potenciálně významné negativní vlivy na veřejné zdraví.

V rámci vyhodnocení jsou dále uvedeny monitorovací ukazatele (indikátory) pro další hodnocení působení koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, navržena opatření pro zmírnění negativních vlivů a stanovena kritéria, která by měla napomoci při budoucím výběru projektů.

14. SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.

Dle závěru zjišťovacího řízení Ministerstva životního prostředí - Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence - č.j. 5077/ENV/15 – ze dne 30. 1. 2015 k této koncepci mimo jiné vyplývá, že ke koncepci zaslaly svá vyjádření tyto subjekty:

- MŽP - odbor odpadů
- MŽP - odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
- MŽP - odbor ochrany vod
- MŽP – odbor ochrany ovzduší
- Krajský úřad Královéhradeckého kraje
- Krajský úřad Pardubického kraje
- Česká inspekce životního prostředí - OI Hradec Králové
- Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové
- Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích
- Městský úřad Přelouč
- Městský úřad Rychnov nad Kněžnou
- Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého a Pardubického
- Krajský úřad Pardubického kraje - Odbor školství a kultury - oddělení kultury a památkové péče
- Magistrát města Pardubic, odbor životního prostředí

Požadavky a vyjádření včetně jejich vypořádání jsou uvedeny v tabulce níže.

Požadavek	Vypořádání
Česká inspekce životního prostředí - OI Hradec Králové - zohledňovat stávající imisní zátěž dotčeného území; - zohledňovat jakost povrchových a podzemních vod ve spojitosti s požadavky na dlouhodobé zajištění pitné vody pro obyvatelstvo, jakož i uvážlivé uplatňování protipovodňových opatření; - zohledňovat podporu opatření směřujících k předcházení vzniku odpadů; - zajištění ochrany jednotlivých složek živé a neživé přírody, a to především týkajících se zajištění územní ekologické stability krajiny, migračních možností, ochrany zvláště chráněných druhů a volně žijících ptáků a dřevin rostoucích mimo les - minimalizovat dopady jednotlivých záměrů na lesní pozemky. - minimalizovat dopady jednotlivých konkrétních záměrů na zemědělský půdní fond	Požadavky jsou naplňovány jak v rámci koncepce samotné, tak byly zohledněny také v rámci vyhodnocení. Koncepce přímo směřuje k naplnění většiny uvedených požadavků a její realizací by mělo dojít ke snížení imisní a hlukové zátěže, posílení protipovodňové ochrany, zlepšení zásobování pitnou vodou apod.
Krajský úřad královéhradeckého kraje Bez připomínek	x
Krajská hygienická stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové S oznámením koncepce lze z hlediska zájmů chráněných orgány ochrany veřejného zdraví souhlasit za předpokladu, že v dalším stupni dokumentace bude podrobněji rozpracována problematika dopravního hluku v Královéhradecké části metropolitní oblasti a jeho vlivu na veřejné zdraví, včetně návrhu protihlukových	V rámci vyhodnocení byla řešena také problematika hluku. Z vyhodnocení vyplývá, že koncepce bude přispívat pozitivně k řešení hlukové problematiky, a to zejména v oblasti zabývajících se udržitelnou dopravou.

Požadavek	Vypořádání
opatření tak, aby byly splněny hygienické limity hluku v chráněném venkovním prostoru a chráněném venkovním prostoru staveb v lokalitě stanovené platnou legislativou pro denní i noční dobu.	Naopak nejsou plánovány žádné nové dopravní stavby pro IAD a realizaci koncepce nebudou vytvářeny nové zdroje hluku.
Krajská hygienická stanice Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích Doporučuje posoudit vliv koncepce na veřejné zdraví v souladu s metodikou HIA dle odůvodnění. Opatření specifického cíle SC 1.2. pro zlepšení kvality vod jako výstavby, rekonstrukce, intenzifikace čistíren odpadních vod a technologie související s opatřeními specifického cíle SC 1.3.1 Modernizace třídění a zpracování odpadů a 1.3.2. Vybudování spaloven zdravotnického odpadu mohou být také zdrojem hluku a imisí znečišťujících látek do životního prostředí s vlivem na veřejné zdraví.	Vyhodnocení vychází primárně z požadavků uvedených v závěru zjišťovacího řízení. Problematika veřejného zdraví je podrobně řešena v rámci uvedených základních kapitol jako integrální součást vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Struktura návrhové části byla upravena. Vedle citovaný text se tedy aktuálně týká opatření 1.2.1 Vodní hospodářství a 1.2.2 Odpadové hospodářství. Tato opatření byla vyhodnocena také z hlediska vlivů na veřejné zdraví.
Krajský úřad Pardubického kraje - Odbor školství a kultury - oddělení kultury a památkové péče 1. Pro předcházení střetu zájmů při případné realizaci opatření navržených výše uvedenými koncepcemi považujeme za důležité, aby tyto koncepce obsahovaly seznam nemovitých kulturních památek, památkově chráněných území a ochranných pásem vymezených podle památkového zákona. 2. Požadujeme, aby v koncepci byla jednoznačně uvedena informace o tom, že řešené území je územím s archeologickými nálezy, a veškeré zásahy do stávajícího terénu podléhají oznamovací povinnosti podle § 22 odst. 2 památkového zákona. Pro budoucí přípravu jednotlivých projektů považujeme za vhodné uvést přímou citaci příslušného ustanovení památkového zákona, kde je uvedeno, vůči komu musí být oznamovací povinnost plněna.	1) Problematika památkové péče je částečně řešena v rámci opatření „2.3.1 Paměťové instituce a kulturní památky“. V návrhové části koncepce nejsou navrhovány konkrétní projekty, tedy nelze určit, kterých objektů se bude dané opatření týkat. Seznamy požadovaných památkově chráněných objektů a území není v rámci koncepce – stejně jako v jiných řešených oblastech – vyjmenováván. Jejich ochrana bude řešena v rámci realizace jednotlivých projektů. 2) Jedná se o legislativní požadavek. Tato informace byla uvedena v rámci vyhodnocení. Ochrana území s archeologickými nálezy je řešena v rámci územně-plánovací dokumentace.
Krajský úřad Pardubického kraje 1. V opatření 1.3.1 zvážit, že při nakládání s odpady obecně je v nově schváleném POH ČR kladen důraz na jejich třídění přímo u původců. Doporučujeme proto zaměřit se na výstavbu a modernizaci zařízení na vyřídění recyklovatelných složek směsného komunálního odpadu přímo obcemi. 2. V SC 1.3. „Zlepšit ekologické nakládání s odpady a vyřešit likvidaci zdravotnického odpadu" upravit název - obsah opatření 1.3.2 „Vybudování spaloven zdravotnického odpadu" na text lépe korespondující s programovým prohlášením rady kraje a to „Modernizace (stávajících) spaloven zdravotnického odpadu". 3. Grafické schéma „Struktura strategické části" znázorňuje konkrétní vazby mezi vizí, strategickým cílem, prioritními oblastmi, specifickými cíli a opatřeními včetně jejich přesného pojmenování. Prioritní oblast 1 kromě jiných	1) Tento požadavek je v rámci koncepce řešen v rámci specifického cíle 1.2.2. – odpadové hospodářství. 2) Od vydání závěru zjišťovacího řízení došlo k úpravám koncepce. Opatření zní 1.2.2 – Odpadové hospodářství. 3) Od vydání závěru zjišťovacího řízení došlo k úpravám koncepce. Dané opatření aktuálně zní: 1.2.3 Krajina a sídelní zeleň.

Požadavek	Vypořádání
<p>obsahuje též specifický cíl „Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí“; jedním z opatření pro realizaci tohoto specifického cíle je „Revitalizace funkčních a přírodních ploch“. Již samotný název je v podstatě protimluvem - funkční plochy není třeba revitalizovat (tedy v podstatě zajišťovat jejich funkci). Důraz by měl být kladen na revitalizaci nefunkčních ploch, stejně jako ploch, kde byl jejich přírodní charakter potlačen či zcela zanikl. Pouze v takovém případě půjde o revitalizaci v původním smyslu tohoto výrazu.</p> <p>4. Významným stávajícím problémem životního prostředí v území je jeho migrační neprostupnost ve směru západ - východ. Kromě přirozených bariér (Labe) jde o kumulaci bariér technicistní povahy - silničních komunikací (Hradec Králové - Pardubice - 2x, Hradec Králové - Přelouč, Hradec Králové - Holice), železnice (v současné době zdvoukolejňované) či horkovodů (Opatovice - Hradec Králové, Opatovice - Pardubice). Zajištění alespoň minimální průchodnosti již dnes významně člověkem zatížené krajiny je třeba věnovat ve vypracovávaném koncepčním dokumentu dostatečnou pozornost.</p> <p>5. V SC 1.4 je třeba zvážit dopad opatření 1.4.2. „Čištění vodotečí“ z hlediska jeho nutného rozsahu s přihlédnutím k jeho vlivu na existenci zoobentosu (nevyhovující biologická charakteristika vodního útvaru povrchových vod je v mnoha případech příčinou nevyhovujícího stavu daného útvaru).</p> <p>6. V textu předkládaného dokumentu na str. 29 jsou chybně uvedeny jednotky imisního limitu PM₁₀, správně je µg/m³.</p>	<p>4) Problematikou migrační prostupnosti se koncepce přímo nezabývá. Pouze okrajově je tato problematika pozitivně ovlivňována v rámci opatření 1.2.3 Krajina a sídlení zeleň.</p> <p>5) Od vydání závěru zjišťovacího řízení došlo k úpravám koncepce. Uvedené opatření bylo vypuštěno.</p> <p>6) Opraveno.</p>
Magistrát města Pardubic, odbor životního prostředí Bez připomínek	x
Městský úřad Přelouč Bez připomínek	x
MŽP - odbor odpadů Bez připomínek	x
MŽP - odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny 1) zohlednit vliv koncepce na zvláště chráněná území (ZCHÚ) v Hradecko-pardubické metropolitní oblasti; zároveň je nezbytné vyhodnotit, zda realizaci opatření uvedených zejména v rámci prioritní osy 1 (Budování páteřních cyklostezek; Budování poldrů a retenčních nádrží; Čištění vodotečí) nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany dotčených ZCHÚ, 2) s ohledem na výše uvedený bod navrhnout ve vyhodnocení případná opatření k předcházení, vyloučení, snížení nebo kompenzaci negativních vlivů na ZCHÚ, 3) vyhodnotit, zda koncepce naplňuje cíle stanovené ve schválených národních koncepčních dokumentech - Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR-2005, Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR -2009 a Státní politika životního prostředí ČR na období 2012-2020.	<p>1) Opatření Budování poldrů a retenčních nádrží a Čištění vodotečí byla vypuštěna. Jsou okrajově řešena v rámci opatření 1.2.1 Vodní hospodářství. Jsou však popsána natolik obecně, že je podrobněji nelze na této úrovni z hlediska ZCHÚ vyhodnotit.</p> <p>2) V rámci vyhodnocení jsou doporučena opatření, která tyto negativní vlivy vyloučí.</p> <p>3) Vyhodnocení bylo provedeno, koncepce přispívá k naplňování cílů uvedených v rámci uvedených koncepcí.</p>
MŽP - odbor ochrany vod Bez připomínek	x
MŽP - odbor ochrany ovzduší	

Požadavek	Vypořádání
Doporučujeme, aby v kapitole 2.8 s názvem „Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry“ byly doplněny mezi použité dokumenty Národní program snižování emisí a Program zlepšování kvality ovzduší.	Uvedené dokumenty byly použity v rámci vyhodnocení. Uvedené dokumenty byly dále použity v rámci samotné přípravy koncepce a jsou součástí vyhodnocení vztahu ke strategickým dokumentům.
Obvodní báňský úřad pro území krajů Královéhradeckého a Pardubického V koncepci doporučujeme zohlednit i situaci a problematiku hlavních důlních děl (činných i zlikvidovaných), starých a opuštěných důlních děl a poddolovaných území v rámci Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast.	Tato oblast není předmětem řešení koncepce, což je dáno zejména územní dimenzí OP.
Městský úřad Rychnov nad Kněžnou Bez připomínek	x

14.1 VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ VYPLÝVAJÍCÍCH ZE ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

Níže je uveden soupis požadavků ze zjišťovacího řízení a stručné vyhodnocení jejich naplnění.

1) Vyhodnotit soulad Strategie ITI KHK - PK s relevantními koncepcemi na úrovni statutárního města Hradec Králové a Pardubice a Královéhradeckého a Pardubického kraje. Vyhodnotit, zda Strategie ITI KHK - PK naplňuje cíle stanovené ve schválených národních koncepčních dokumentech - Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR - 2005, Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR - 2009, Státní politika životního prostředí ČR na období 2012 - 2020.
Vyhodnocení souladu předložené koncepce s koncepcemi v oblasti životního prostředí na úrovni národní, krajské a městské bylo provedeno. Návrh koncepce je v souladu s hlavními cíli uvedenými v těchto koncepcích a v souladu s vily ochrany životního prostředí.
2) Vyhodnotit soulad Strategie ITI KHK - PK se strategickým dokumentem „Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí“ a zda zohledňuje cíle a opatření „Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století“.
Hlavní cíle z dokumentů Zdraví 21 a Zdraví 2020 jsou uvedeny v rámci vyhodnocení a byly použity při stanovení referenčních cílů. Návrh koncepce je zaměřen také na oblast rozvoje udržitelných forem dopravy a zlepšení stavu životního prostředí, a tedy i na oblast veřejného zdraví. Návrh koncepce je v souladu s požadavky na ochranu veřejného zdraví.
3) Vyhodnotit vliv Strategie ITI KHK - PK na veřejné zdraví ve smyslu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí s důrazem na specifické cíle SC 1.2 a SC 1.3 a na problematiku dopravního hluku.
Vlivy na veřejné zdraví jsou podrobně řešeny v rámci celé koncepce a jejích jednotlivých kapitol. Nebyly zjištěny žádné negativní vlivy opatření uvedených v koncepci na lidské zdraví. Koncepce nepředpokládá realizaci nových úseků silničních komunikací nebo železnic, které by mohly být zdrojem dopravního hluku. Naopak podpora šetrných forem dopravy povede ke snížení hlukové zátěže a tím i zlepšení podmínek pro veřejné zdraví.
4) Vyhodnotit vliv koncepce na zvláště chráněná území (ZCHÚ) v Hradecko – pardubické metropolitní oblasti; zároveň vyhodnotit, zda realizaci opatření uvedených zejména v rámci PO1 (budování páteřních cyklostezek, budování poldrů a retenčních nádrží, čištění vodotečí) nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany dotčených ZCHÚ.
V rámci hodnocení byly řešeny také vlivy na ochranu přírody, tj. i chráněná území. Koncepce však převážně nestanovuje konkrétní lokalizaci jednotlivých záměrů a podrobnost vyhodnocení tedy odpovídá podrobnosti koncepce. U dopravních opatření se dá předpokládat, že velká část z nich bude lokalizována do oblastí již člověkem využívaných.
5) S ohledem na výše uvedený bod ve vyhodnocení navrhnout případná opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci negativních vlivů na zvláště chráněná území.
Je uvedeno – bude řešeno na úrovni konkrétního záměru v rámci hodnocení EIA dle zákona č. 100/2001 Sb., o

posuzování vlivů na životní prostředí, případně také v případě naturových lokalit dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.
6) Vyhodnotit vliv v koncepci navržených opatření ve vztahu k obecné ochraně přírody a krajiny (vliv na krajinný ráz, významné krajinné prvky, přírodní parky, územní systém ekologické stability).
Koncepce nepředpokládá záměry, které by mohly mít významnější vliv na krajinný ráz (dopravní stavby, větrné elektrárny, průmyslové objekty apod.). Vlivy na oblast ochrany přírody jsou řešeny v rámci celého vyhodnocení. Některé specifické cíle jsou zcela bez územního průmětu, pouze některé mají územní průmět. V případě lokalizace konkrétních projektů do uvedených přírodních prvků by k dílčímu ovlivnění dojít mohlo, konkrétní vlivy jsou však na této úrovni nehodnotitelné a budou řešeny na úrovni konkrétního záměru.
7) Vyhodnotit, zda a jak Strategie ITI KHK - PK zohledňuje cíle a opatření aktualizovaného Programu zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje a aktualizovaného Programu zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje, včetně Národního programu snižování emisí a Programu zlepšování kvality ovzduší; zároveň vyhodnotit soulad s nově připravovanými programy zlepšování kvality ovzduší.
Vyhodnocení bylo provedeno. Na základě hodnocení je možno konstatovat, že koncepce je v souladu s uvedenými koncepčními dokumenty a přispívá k jejich naplňování, a to především díky opatřením uvedených v 1. Specifickém cíli – tj. oblast šetrné dopravy.
8) Vyhodnotit, do jaké míry Strategie ITI KHK - PK přispěje k prevenci a omezování vzniku odpadů a jejich negativního vlivu na životní prostředí a zda je problematika odpadového hospodářství řešena v rámci Strategie ITI KHK - PK v souladu s hierarchií nakládání s odpady dle § 9a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Rozvoj odpadového hospodářství je předmětem řešení dané koncepce, a to v rámci Specifického cíle 1.2 Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí - Opatření 1.2.2 – Odpadové hospodářství. Cílem je zde vybudování efektivního systému odpadového hospodářství řešícího shromažďování, třídění, přepravu, skladování a využívání odpadu. Opatření mimo jiné povede k rozvoji systémů nakládání s odpady ve městech a obcích. Budou dodržovány požadavky zákona o odpadech a hierarchie nakládání s odpady.
9) Vyhodnotit možné vlivy koncepce na pozemky určené k plnění funkcí lesa včetně jejich ochranných pásem zejména s ohledem na přirozenou obnovu a zakládání lesních porostů, zvyšování biodiverzity porostů, zakládání prvků rozptýlené zeleně v krajině.
Vlivy koncepce na lesní pozemky nelze jednoznačně vyhodnotit s ohledem na podrobnost koncepce, kdy není dána lokalizace konkrétních opatření. Bude řešeno v rámci řešení jednotlivých projektových záměrů. Současně je možno s ohledem na výše uvedené hodnocení konstatovat, že významnější negativní dopady na lesní porosty nelze předpokládat.
10) Vyhodnotit, zda a jak jsou ve Strategii ITI KHK - PK zohledněny zásady ochrany ZPF a využívání tzv. brownfields; zároveň vyhodnotit vliv koncepce na fragmentaci krajiny.
Z vyhodnocení vyplývá, že realizací koncepce nedojde – s ohledem na charakter opatření – k významnějším záborům půdního fondu, neboť nejsou předpokládány žádné rozsáhlejší (např. dopravní) stavby. Řada opatření bez územního průmětu, u části opatření se dá předpokládat jejich lokalizace do již zastavěného území a tím pádem i využití (přestavba) stávajících ploch. Přednostně by měly být využívány, samozřejmě s ohledem na technické, ekonomické a vlastnické poměry, nevyužívané plochy.
11) Závěr zjišťovacího řízení a všechna vyjádření, která MŽP obdrželo v průběhu zjišťovacího řízení, je nezbytné ve vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví vypořádat.
Požadavky vyplývající ze zjišťovacího řízení jsou vypořádány.

15. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA

Na základě předloženého vyhodnocení vlivů koncepce Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace na životní prostředí a veřejné zdraví lze konstatovat, že nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které by znemožňovaly její schválení. To se týká jak celkového vyhodnocení koncepce, tak i vyhodnocení jednotlivých strategických a specifických cílů a opatření.

Konkrétní míru vlivu na životní prostředí bude možné dále určit při hodnocení jednotlivých projektů při jejich přípravě. Toto bude řešeno v rámci výběru a přípravy konkrétních projektů, v rámci standardních procesů dle stavebního zákona (územní plán, územní řízení apod.) a ve vybraných případech rovněž dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a případně také podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Na základě výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že předložená koncepce „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“

nebude mít významně negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Současně bylo v rámci samostatného posouzení vlivů na soustavu Natura 2000 konstatováno, že:

předložená koncepce ani jednotlivé záměry v ní uvedené nemůže mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000.

Na základě všech informací výše uvedených doporučujeme vydat následující stanovisko:

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 65
100 10 Praha - Vršovice

V Praze, dne: 2015
Č.j.:

STANOVISKO K NÁVRHU KONCEPCE

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace

podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Předkladatel koncepce:	Město Pardubice
Zpracovatel koncepce:	Centrum investic, rozvoje a inovací
Zpracovatel vyhodnocení:	EKOTOXA s.r.o.
	Mgr. Zdeněk Frélich
	autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí

Průběh posuzování:

Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 29. 12. 2014 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet (dále též jen „informace“) na úřední desce Pardubického a Královéhradeckého kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP197K), kód koncepce MZP197K, a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách. Informace o oznámení koncepce byla písemně zaslána také dotčeným správním úřadům.

Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA, obdrželo vyjádření celkem od 13 subjektů. Připomínky týkající se obsahu a rozsahu posouzení byly využity jako podklad pro vydání závěru zjišťovacího řízení. Kopie všech došlých vyjádření byly předány předkladateli koncepce k využití.

Na podkladě oznámení koncepce a vyjádření obdržených k oznámení koncepce provedlo Ministerstvo životního prostředí podle kritérií uvedených v příloze č. 8 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) zjišťovací řízení ve smyslu § 10d výše uvedeného zákona s následujícím závěrem:

„Strategie integrované územní investice pro Hradecko-pardubickou metropolitní oblast“ je koncepcí, která naplňuje dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, proto bude zpracováno vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10e zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Závěr zjišťovacího řízení také stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných §§ 2 a 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb. byl tento dokument zveřejněn.

Dne 2015 byl Ministerstvu životního prostředí předložen návrh koncepce „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“ (dále také koncepce), včetně Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, ve smyslu § 10f) citovaného zákona.

Stručný popis koncepce:

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace je střednědobým koncepčním dokumentem zaměřeným zejména na plánovací období 2014–2020 (2022). Věnuje se vybraným rozvojovým (prioritním) oblastem rozvoje na území této aglomerace, které jsou považovány za klíčové pro jeho další rozvoj v příštích letech a současně financovatelné v rámci operačních programů na dané plánovací období. Koncepce současně zohledňuje další koncepční a strategické dokumenty pro řešené území.

Zpracování Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace reaguje zejména na požadavky nového plánovacího období 2014 – 2020(22), které je důležité jak na lokální, tak na krajské, národní i evropské úrovni a ve kterém bude kladen důraz na provázanost a synergické působení intervencí v území a současně na územní dimenzi dílčích investic.

Koncepce by měla být zásadní dokumentem pro realizaci klíčových investic v metropolitní oblasti, které budou řešit problémy daného území z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více programů financovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů.

V dokumentu jsou v analytické části prostřednictvím socioekonomické analýzy identifikovány problémy a potřeby, které jsou dále shrnuty do SWOT analýzy a rozpracovány do logického schématu - stromu problémů a potřeb. Zároveň jsou identifikovány klíčoví stakeholderi pro rozvoj území.

Ve strategické části je definována vize, strategické cíle a jednotlivé prioritní dílčí cíle a opatření, a to ve vazbě na programy financované z evropských strukturálních fondů. Ve strategické části je deklarována vazba na horizontální témata a také vazba na strategické a koncepční dokumenty celorepublikové či regionální působnosti. V implementační části je obecně nastíněn proces způsobu řízení ITI. Nedílnou součástí implementace dokumentu je nastavení systému monitorování a hodnocení strategie. Dokument je doplněn přílohami v podobě mapy území a seznamu obcí aglomerace, finančního plánu a harmonogramu a analýzy rizik.

Dokument byl zpracován dle aktuálních verzí Manuálu pro integrované územní investice ITI a Metodického pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014 – 2020. Jeho zpracování je možno rozdělit do následujících na sebe navazujících částí:

- Popis území a zdůvodnění jeho výběru
- Analytická část
- Strategická část
- Implementační část

Součástí analytické části je také popis aktuálního stavu životního prostředí a identifikace problémů v této oblasti. Strategie vznikala kombinací expertního a komunitního přístupu. V průběhu přípravné fáze této strategie probíhala jednání a konzultace s jednotlivými významnými představiteli v území. Zároveň se uskutečnilo projednání zaměření ITI se zástupci významných stakeholderů v území (dopravní podniky, technické služby měst, nemocnice, univerzity, firmy v oblasti VaV). Při přípravě návrhové části proběhla také řada setkání se zástupci ministerstev a pořizovatelů operačních programů.

Opatření obsažené v koncepci „Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace“ jsou uvedena a rozepsána v Návrhové části koncepce. Zaměření koncepce je definováno těmito strategickými a specifickými cíly, opatřeními a podopatřeními:

Strategický cíl	Specifický cíl	Č. opatření	Opatření	Podopatření
Udržitelná metropolitní oblast	SC 1.1 - Zavést a zatraktivnit environmentálně příznivou dopravu v rámci aglomerace a posílit její bezpečnost	1.1.1	Ekologická veřejná doprava	1.1.1.A Infrastruktura veřejné hromadné dopravy 1.1.1.B Vozový park veřejné hromadné dopravy
		1.1.2	Přestupní uzly v aglomeraci	1.1.2.A Přestupní uzly v aglomeraci
		1.1.3	Dopravní telematika	1.1.3.A: Dopravní systémy 1.1.3.B: Řízení dopravy
		1.1.4	Nemotorová doprava	1.1.4.A: Nemotorová doprava
	SC 1.2 - Snížit negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí	1.2.1	Vodní hospodářství	1.2.1.A Ochrana vod 1.2.1.B Vodárenská soustava 1.2.1.C Protipovodňová ochrana
		1.2.2	Odpadové hospodářství	1.2.2.A Odpadové hospodářství
		1.2.3	Krajina a zeleň	1.2.3.A Krajina 1.2.3.B Sídlní zeleň

Strategický cíl	Specifický cíl	Č. opatření	Opatření	Podopatření
Chytrá a kreativní metropolitní oblast	SC 2.1 - Podpořit odborné a inkluzivní vzdělávání v aglomeraci	2.1.1	Polytechnické vzdělávání a ICT konektivita škol a školských zařízení	2.1.1.A Infrastruktura škol a školských zařízení 2.1.1.B Klíčové kompetence žáků a studentů 2.1.1.C Relevance vzdělávání pro trh práce 2.1.1.D Rozvoj podmínek pro inkluzivní vzdělávání 2.1.1.E Sociální integrace dětí a žáků 2.1.1.F Popularizace vědy
				2.2.1.A Kapacity výzkumu a spolupráce výzkumných organizací s aplikační sférou 2.2.1.B Podnikový výzkum, vývoj a inovace 2.2.1.C Nemovitosti pro podnikatelskou činnost 2.2.1.D Školící střediska firem
	SC 2.2 - Rozvíjet a propojovat výzkumnou a aplikační základnu aglomerace	2.2.1	Kapacity pro výzkum, vývoj a inovace	2.2.2.A Infrastruktura a služby pro rozvoj podniků 2.2.2.B Služby pro začínající podniky
				2.3.1.A Paměťové instituce a kulturní památky
	SC 2.3 - Rozvinout kulturní a kreativní oblast	2.3.1	Paměťové instituce a kulturní památky	

Stručný popis vyhodnocení:

Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno v souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. a v souladu s požadavky Závěru zjišťovacího řízení. Pro posouzení byla využita metoda referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, vytvořených na základě platných strategických dokumentů na regionální, národní i evropské úrovni, a to především porovnáváním možného vlivu globálních a strategických cílů a opatření koncepce se stanovenými referenčními cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Závěry vyhodnocení:

„Na základě návrhu koncepce, oznámení koncepce, závěru zjišťovacího řízení, vyhodnocení koncepce podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, vyjádření dotčených územně samosprávných celků, dotčených správních úřadů a veřejnosti a veřejného projednání

v y d á v á

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

soulasné stanovisko

k návrhu koncepce

Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace

Souhlasné stanovisko k návrhu koncepce Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace se vydává současně s návrhem těchto doporučení:

- Nové rozvojové záměry (např. cyklostezky, zařízení pro nakládání s odpady...) lokalizovat v souladu s územním plánem a přednostně na zemědělskou půdu v nižších třídách ochrany, současně efektivněji využívat stávající nevyužívané plochy a areály.
- V oblasti odpadového hospodářství respektovat požadavky zákona č. 185/2001 o odpadech, a to zejména hierarchii způsobů nakládání s odpady stanovenou v § 9a tohoto zákona.
- V rámci rozvojových ploch současně vždy v rámci možností realizovat výsadby funkční zeleně včetně dřevinné vegetace.
- Při přípravě jednotlivých záměrů v dalších fázích (EIA, územní řízení) je nutno zohlednit také výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů.
- Při realizaci rozvojových opatření především vhodnou lokalizací a technickým řešením minimalizovat negativní zásahy do přírodně hodnotných lokalit, jako jsou ÚSES, VKP a ZCHÚ
- Nové rozvojové záměry (např. cyklostezky, protipovodňová opatření, infrastruktura pro vodní hospodářství ...) lokalizovat v souladu se zájmy ochrany přírody, tj. přednostně mimo ZCHÚ nebo tak, aby nebyly ohroženy předměty ochrany ve zvláště chráněných územích a lokalitách soustavy Natura 2000.
- V extravilánu a zejména ve zvláště chráněných územích a dalších přírodně hodnotných lokalitách upřednostňovat přírodě blízký způsob realizace protipovodňových a protierozních opatření.
- Při rozvoji dopravní infrastruktury preferovat ekologicky šetrnější druhy dopravy.

Toto stanovisko není Rozhodnutím podle zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. Toto stanovisko nenahrazuje vyjádření dotčených správních úřadů ani příslušná povolení podle zvláštních předpisů.

Datum vydání stanoviska:

Otisk razítka příslušného úřadu:

Jméno, příjmení a podpis ověřeného zástupce příslušného úřadu:

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence

16. PŘEHLED LITERATURY A INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- Krajský úřad Pardubického kraje (2010): Zásady územního rozvoje Pardubického kraje
- Krajský úřad Královéhradeckého kraje (2011): Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje
- Krajský úřad Pardubického kraje (2005): Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Pardubického kraje
- Krajský úřad Královéhradeckého kraje (2005): Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje
- Krajský úřad Pardubického kraje (2012): Program zlepšení kvality ovzduší Pardubického kraje (aktualizace 2012)
- Krajský úřad Královéhradeckého kraje (2012): Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje (aktualizace 2012)
- MMR (2013): Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020
- MMR (2014): Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020
- MŽP (2015): Závěr zjišťovacího řízení podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů ze dne 30.1.2015
- MŽP: Metodika posuzování vlivu regionálních rozvojových koncepcí na životní prostředí
- MŽP (2012): Státní politika životního prostředí České republiky na období 2012 – 2020
- MŽP (1998, aktualizace 2009): Státní program ochrany přírody a krajiny ČR
- MŽP (2005): Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
- MŽP (2007): Národní program snižování emisí
- MZČR (2006): Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR
- Povodí Labe, státní podnik (2009): Plán oblasti povodí Horního a středního Labe
- Rada vlády pro udržitelný rozvoj (2004): Strategie udržitelného rozvoje České republiky, Praha
- Zákon ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- www.czso.cz
- www.chmi.cz
- www.pardubickykraj.cz/
- www.kr-kralovehradecky.cz/
- www.mapy.cz
- www.mzp.cz
- www.natura2000.cz
- www.nature.cz
- www.portal.nature.cz